

PROBLEMLÖSAREN PÅ ARBETSMARKNADEN

Årsredovisning

2017 »

 Lernia

Året i korthet

Lernia hade ett stabilt rörelseresultat och ökade intäkter 2017. Verksamheten inom bemanning och rekrytering utvecklades starkt med god rörelsemarginal och inom utbildning har verksamheten successivt anpassats för ett minskat antal kursdeltagare.

Ekonomisk översikt	2017	2016	2015	2014	2013 ¹⁾
Nyckeltal					
Rörelsens intäkter, mkr	3 349	3 153	3 030	2 657	2 659
Rörelseresultat, mkr	57	35	106	111	185
Rörelsemarginal, %	1,7	1,1	3,5	4,2	7,0
Avkastning på eget kapital, %	11,2	7,0	16,7	15,9	31,5
Soliditet, %	33	33	42	54	49
Utdelning, mkr	14	50	235 ²⁾	85	-

1) Avser rörelseresultat kvarvarande verksamhet.

2) Inkluderar en extrautdelning uppgående till 150 mkr som en följd av nya ägarmål.

Hållbarhet översikt	2017	2016	2015	2014	2013
Nyckeltal, %					
Andel i utbildningar upphandlade av Arbetsförmedlingen som har sysselsättning 90 dagar efter insatser ³⁾	37	33	31	27	-
Andel i Lernias yrkeshögskoleprogram som har sysselsättning 6 mån efter insatser	71	89	86	90	86
Andel i Lernias Stöd och matchningsprogram som har sysselsättning 120 dagar efter insatser ⁴⁾	21	18	14	-	-
Antal korruptionsincidenter	0	0	0	0	1
Andel kvinnor inom Lernia	32	33	36	37	36
Kvinnors lön i andel av männens lön	98	99	96	96	101

3) Avser 2016-11 tom 2017-10 då deltagare från november och december inte uppnått 90 dagar vid aktuell mätpunkt. 2014-2016 är helårssiffror.

4) Stöd och matchning startade månadsskiftet nov/dec 2014.

* Källa: Veckans Affärers lista över 500 största svenska bolag 2017.

1 500 kunder anlitade Lernia under 2017

Lernia är en av Sveriges 100 största arbetsgivare*

Lernia utbildade 34 400 personer under 2017

Lernia omsatte 3 349 mkr Rörelseresultatet uppgick till 57 mkr och rörelsemarginalen till 1,7 procent

700 arbetsgivare anlitade 10 800 bemanningskonsulter via Lernia, varav 4 300 var anställda under året

Innehåll

Vd har ordet	2
Det här är Lernia	4
Våra tjänster	6
Hållbarhetsredovisning	8
Väsentliga hållbarhetsområden	10
Hållbar miljö.....	15
Sammanfattning av Lernias hållbarhetsarbete	16
GRI-index	17
Bestyrkanderapport.....	19
Förvaltningsberättelse	20
Bolagsstyrningsrapport.....	24
Styrelse.....	30
Koncernledning.....	32
Finansiella rapporter	33
Ekonomisk översikt	34
Resultaträkning, koncernen.....	35
Rapport över totalresultat, koncernen.....	35
Balansräkning, koncernen.....	36
Rapport över förändringar i eget kapital, koncernen.....	37
Kassaflödesanalys, koncernen.....	37
Resultaträkning, moderbolaget.....	38
Rapport över totalresultat, moderbolaget.....	38
Balansräkning, moderbolaget.....	39
Förändringar i eget kapital, moderbolaget.....	40
Kassaflödesanalys, moderbolaget.....	40
Noter	41
Styrelsens intygande	57
Revisionsberättelse	58
Ordlista	60
Definitioner	61

Lernia är en problemlösare och möjliggörare på arbetsmarknaden

Vi som arbetar på Lernia vet hur betydelsefullt det är att ha ett arbete och hur viktig en fungerande arbetsmarknad är för ett välmående och hållbart samhälle. Idag har vi en högkonjunktur i Sverige samtidigt som vi har människor som står utanför arbetsmarknaden eftersom de inte har den kompetens som arbetsmarknaden efterfrågar. Det är en matchningsproblematik som vi vill lösa.

Många arbetsgivare hittar inte den kompetens de efterfrågar vilket påverkar såväl konkurrenskraft som möjligheten att växa och utvecklas. Att som individ inte ha ett arbete innebär risk att fastna i bidragsberoende och utanförskap. Matchningsproblematiken är kostsam på många sätt för både individ och samhället i stort. Detta är ett problem som Lernia vill och kan vara med och skapa lösningarna för.

I den senaste budgetpropositionen nämndes bemanningsföretag och matchningsaktörer och specifikt Lernia som viktiga aktörer att föra dialog med kring möjligheter att ta tillvara människors potential. Det är en inriktning som vi uppskattar och tror på. Vi vill vara en aktivt bidragande aktör och samordnande kraft som tillsammans med andra aktörer utvecklar effektiva lösningar. Det leder till fler jobb, minskar matchningsproblematiken och förbättrar möjligheten för arbetsgivare att få tag på rätt kompetens.

Vår strategi

Lernias strategi handlar om att skapa lösningar av tjänster alltifrån utbildning till jobb och insatser i samarbete och samverkan, både inom vårt eget företag och tillsammans med näringslivet och offentliga aktörer såsom kommuner och Arbetsförmedlingen. Viktiga beståndsdelar är Lernias olika tjänster inom utbildning, matchning och omställning, bemanning och rekrytering. Det är inte delarna i sig som gör oss unika utan summan av hur vi kombinerar de olika tjänsterna för att uppnå slutmålet, fler människor i jobb och rätt kompetens till arbetsgivarna. Vi vet nyttan och resultatet av våra unika lösningar: Det leder till jobb.

Under 2017 har över 10 000 personer fått jobb via Lernias bemanningsverksamhet och fler än 30 000 människor utbildades i någon form inom Lernia. Under året har Lernia genomfört över 130 rekryteringsutbildningar som har lett till att merparten av deltagarna fortare kommit i arbete. Det är en effektiv tjänst som leder till jobb.

2017 genomförde vi i dialog med våra olika intressenter en ny väsentlighetsanalys gällande Lernias hållbarhetsfokus. Det är fortsatt jobb för individer och kompetensförsörjning för arbetsgivare, affärsetik och mångfald som är Lernias viktigaste hållbarhetsområden, helt i linje med vår strategi.

Våra utmaningar

Lernias intäkter 2017 ökade med 6 procent till 3 349 (3 153) mkr och rörelseresultat ökade med 63 procent till 57 (35) mkr. Utvecklingen är en effekt av en positiv utveckling inom Lernias bemannings- och rekryteringsverksamhet. Utbildningsverksamheten har haft fortsatt låga volymer under året främst till följd av en lägre avtalsstock. Fokus framåt ligger på att fortsätta utveckla vår starka bemannings- och rekryteringsverksamhet samt att vinna fler anbud inom utbildningsverksamheten. Vi kommer under 2018 att fortsätta på vår inslagna väg med en ökad digitalisering och utveckling av vårt tjänsteerbjudande dels för att förbättra lönsamheten men också för att få ännu fler människor i jobb.

Jag vill rikta ett stort tack till alla våra kunder och samarbetspartner för ett riktigt bra år! Och framförallt ett stort tack till alla medarbetare på Lernia för det fantastiska arbete ni utför varje dag! Vi finns till för den svenska arbetsmarknaden. Tillsammans formar vi framtiden!

Stockholm, mars 2018

Inge Lindberg
Tfvd och koncernchef

» Under 2017 har över 10 000 personer fått jobb via Lernias bemanningsverksamhet och fler än 30 000 människor utbildades i någon form.«

Det här är Lernia

Lernia är ett av Sveriges ledande företag inom kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Vi finns över hela landet och har tjänster inom vuxenutbildning, bemanning, rekrytering och omställning. Tack vare vår breda rekryteringsbas och våra marknadsanpassade utbildningar kan vi snabbt och träffsäkert förse den svenska arbetsmarknaden med rätt kompetens. Vi får människor, företag och organisationer att utvecklas och växa – tillsammans formar vi framtiden!

Hela kedjan från klassrum till anställning

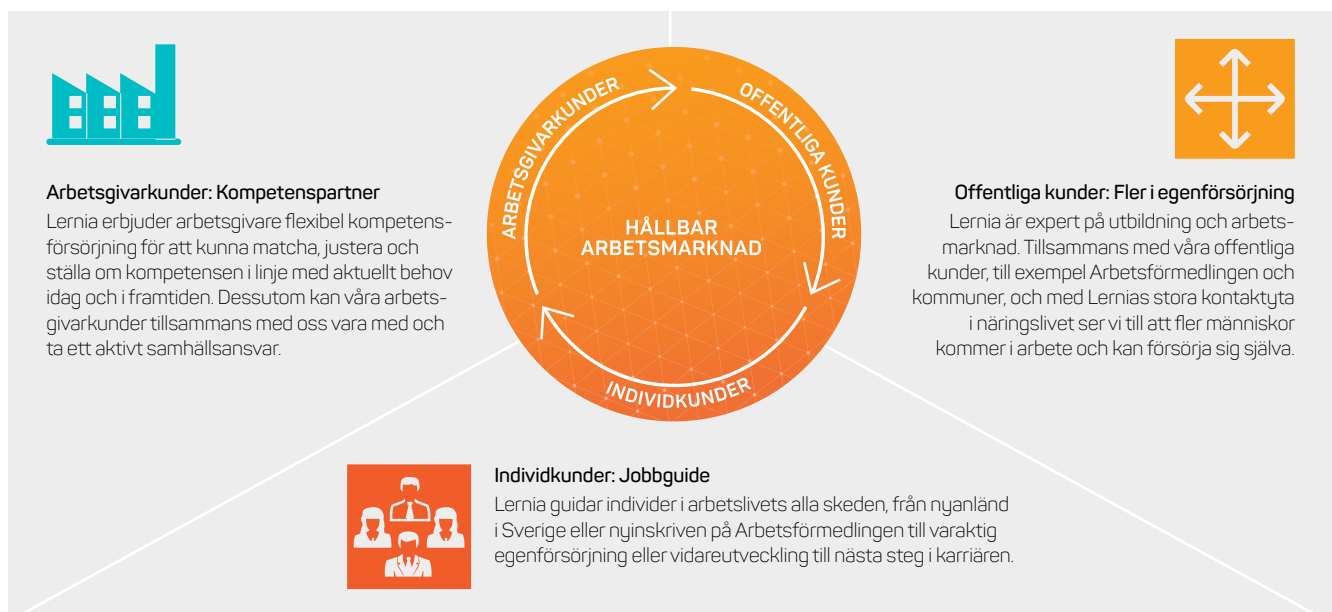
Från att en gång i tiden bedrivit en renodlad utbildningsverksamhet är Lernia idag en helhetspartner inom kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Med våra tjänster inom utbildning, bemanning och omställning kan vi erbjuda hela den kedja som tar individen från klassrum till anställning. Under 2017 samarbetade vi med 1 500 företag och organisationer, utbildade 34 400 personer, varav 1 300 i våra omställningsprogram. Vi hyrde ut 10 800 bemanningskonsulter, varav 4 300 var nyanställda. Våra tjänster hjälper individer och arbetsgivare inom det privata näringslivet och den offentliga sektorn att stärka sin konkurrenskraft, vilket i sin tur bidrar till en bättre fungerande arbetsmarknad och en ökad integration.

Experter inom vårt område

Lernia har en unik fördel av vårt nära samarbete med svenskt näringsliv och offentliga aktörer. Kombinationen ger oss värdefulla insikter i var möjligheter och hinder finns på arbetsmarknaden. Med närmare 100 års erfarenhet är vi experter inom vårt område. Under 1920-talet såddes fröet till vad som skulle bli Lernia. Redan då var målsättningen att människor skulle ges möjlighet att utveckla sina kompetenser och öka chansen att komma in på arbetsmarknaden och få jobb. I takt med att arbetsgivares kompetensbehov förändrats då olika typer av branscher och yrken vuxit fram och försvunnit har även vårt tjänsteutbud ökat. Det som är bestående är utmaningen att ständigt förbättra matchningen

mellan människors kompetens och arbetsgivares behov. Lernia har verksamhet över hela landet och arbetar med såväl individer som företag och organisationer. Vi matchar bemanningskonsulter, rekryteringskandidater och deltagare i våra utbildningar mot arbetsgivares efterfrågan. Genom att bidra till ökad kompetens och utveckling för individer och organisationer är vi dagligen med och skapar affärsvärde och samhällsnytta. Framgång grundar sig på ett samarbete mot gemensamma mål där alla vinner. Tillsammans med våra kunder formar vi framtiden och skapar ett mer hållbart samhälle där individer får jobb, arbetsgivare får kompetens och Sverige får fler människor i egenförsörjning.

» Tillsammans med våra kunder formar vi framtiden och skapar ett mer hållbart samhälle där individer får jobb, arbetsgivare får kompetens och Sverige får fler människor i egenförsörjning. «

1500

kunder anlitade Lernia under 2017

34 400

personer utbildades hos Lernia 2017

10 800

bemanningskonsulter hyrdes ut via Lernia 2017

Vision

Lernia bygger människor. Människor bygger framtiden. På så sätt skapar vi tillsammans ett bättre samhälle och stärker Sveriges konkurrenskraft.

Affärsidé

Vi kartlägger, utvecklar och matchar människors kompetens med arbetsmarknadens behov.

Finansiella mål

Lernia ägs till 100 procent av svenska staten.

Kapitalstruktur: Soliditeten ska uppgå till mellan 30 och 50 procent med ett riktvärde om 40 procent.

Lönsamhet: Avkastning på eget kapital ska uppgå till minst 20 procent.

Utdelning: Utdelning ska uppgå till minst 50 procent av årets resultat.

» För utfall finansiella mål se i Förvaltningsberättelse, sid 21-23 och i Finansiella rapporter, sid 34.

Fokusområden för hållbarhet

Egenförsörjning och kompetensförsörjning för Sverige

Vi stärker människors konkurrenskraft i yrkeslivet genom att ge dem rätt kompetens och matcha dem till rätt jobb, vilket bidrar till ökad egenförsörjning. På så sätt bidrar vi till att skapa en väl fungerande och hållbar arbetsmarknad nu och i framtiden.

Affärsetik och antikorrupcion

Lernia agerar med ett hållbart affärsetiskt förhållningssätt som tål full genomlysning. Affärsetik inkluderar mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och antikorrupcion och är högt prioriterat för Lernia och vår ägare.

Mångfald genom inkludering

Vi tror på individen – för oss är var och ens potential, kompetens och vilja att utvecklas det viktigaste. Vi verkar för en ökad mångfald genom att värdesätta människors olikheter och skilda kompetenser. Som ett kunskapsföretag i ordets verkliga betydelse anser vi att ökad mångfald leder till ett effektivare resursutnyttjande, ökad affärsnytta och en bättre arbetsmiljö.

» För mål och utfall se i Hållbarhetsredovisning, sid 8-19.

Värderingar

Gemensamma värderingar hjälper oss att skapa en bra kultur där våra medarbetare trivs och känner sig engagerade så att vi kan vara konkurrenskraftiga, stabila och lönsamma nu och i framtiden.

Vi är pålitliga

På Lernia tar var och en ansvar för sin del, samtidigt som vi alla samarbetar för företagets och kundens bästa. Det vi lovar, det levererar vi, i tid och med rätt kvalitet. Vi är ärliga, öppna och tål genomlysning, därför är vi pålitliga.

Vi är affärsmässiga

Vi skapar värde för våra kunder, medarbetare, ägare och för samhället genom att visa konkreta resultat och verka långsiktigt. Eftersom vi arbetar flexibelt, innovativt och effektivt bygger vi ett starkt och lönsamt Lernia. Det gör oss och våra kunder konkurrenskraftiga.

Vi är lika och unika

Vi vet att mångfald bidrar till framgång, därför värdesätter vi varandras olikheter och tar vara på människors skilda kompetenser. När vi och andra växer känner vi stolthet – det är det som vårt engagemang handlar om.

Ett företag – alla kompetenslösningar

Lernia kartlägger, utvecklar och matchar människors kompetens med arbetsmarknadens behov. Samtidigt stärker vi arbetsgivares konkurrenskraft och förmåga att möta marknadens skiftande utmaningar. Med vårt breda tjänsteutbud och långa erfarenhet har Lernia idag en unik ställning på den svenska arbetsmarknaden.

Bemanning

Lernia hyr ut personal på alla nivåer, såväl yrkesarbetare som tjänstemän och akademiker, i hela Sverige. Våra kvalitetssäkrade processer säkerställer rätt medarbetare på rätt plats. Vi erbjuder bemanning inom de flesta branscher, i vårt nätverk finns allt från montörer och svetsare till ekonomiassistenter och HR-specialister att hyra in. Vi hjälper våra kunder att hitta kompetens inom bristyrken, hantera säsongvariation, svängningar i efterfrågan och rekryteringsbehov. Förutom att arbetet som bemanningskonsult är väldigt omväxlande så innebär det för många en anställning med avtalsenliga löner och anslutning till kollektivavtal.

Rekrytering

Som en av Sveriges ledande leverantörer av bemanning har Lernia en gedigen samlad kunskap om både volymrekrytering och nischad spetskompetens. Vår kvalitetssäkrade process för rekrytering utgår alltid ifrån en analys av kundens behov och varierar därför beroende på kompetensbehovet, men innefattar sökning och matchning mot personer i vår omfattande kandidatdatabas, jobbsajter, andra nationella och internationella nätverk och annonsering. Tack vare vår unika rekryteringsbas i form av vår kandidatbank samt de tiotusentals personer som årligen går våra utbildningar kan vi hitta medarbetare där det är svårt att hitta rätt kompetens, inom flertalet bristyrken och branscher.

Rekryteringsutbildningar

En rekryteringsutbildning är ett samarbete mellan arbetsgivare, Lernia och Arbetsförmedlingen där arbetsgivarens rekryteringsbehov styr samtidigt som arbetsökande människor hittar rätt i arbetslivet tack vare att de får rätt utbildning och branschkunskap.

Företagsutbildningar

Lernias företagsutbildningar riktar sig mot både företag och privatpersoner och ges antingen på orts- och tidsbestämda tillfällen eller som anpassade utbildningar utifrån företagsspecifika behov och aktuella krav och regler på arbetsmarknaden. Innehåll och upplägg anpassas och skräddarsys utifrån kundens behov, verksamhetens affärsmål och visioner. Vi erbjuder företagsanpassade utbildningar inom ett flertal områden och nya tas fram utifrån efterfrågan.

Kompetenskartläggning

Lernia kartlägger i samarbete med arbetsgivare personalens erfarenheter, kunskaper och behov. Utifrån kartläggningen genomförs utbildning, kompetenshöjning eller rekryteringar för att utveckla företagets verksamhet och därmed stärka deras konkurrenskraft.

Arbetsmarknadsutbildningar

Lernia anordnar arbetsmarknadsutbildningar för arbetssökande som är inskrivna på Arbetsförmedlingen över hela landet. En arbetsmarknadsutbildning skapas utifrån den efterfrågan som företagen har på personal just nu så att arbetsgivarna kan rekrytera medarbetare med rätt utbildning och erfarenhet. Lernia har erbjudit arbetsmarknadsutbildningar sedan 1950-talet, och vi har därför stor kunskap om vad som gör dem effektiva. Under utbildningen får deltagarna utveckla både praktiska och teoretiska kunskaper inom ett specifikt yrke.

Komvux

Lernia anordnar kommunal vuxenutbildning (Komvux) för individer som behöver läsa in grundskolan eller gymnasiet, bredda sin kompetens för ett specifikt yrke eller komplettera sina betyg för att komma in på universitet eller högskola. Svenskundervisning för invandrare (SFI) är en del av Komvux och utgår från individens behov och bidrar till att deltagarna snabbare kommer in i det svenska samhället, kan utbilda sig inom ett specifikt yrke eller söka ett jobb. Vi erbjuder också SFI i kombination med praktik eller i kombination med olika yrkesinriktningar.

Omställning

Lernia stöttar medarbetare, fack och arbetsgivare vid organisationsförändringar och personalminskning under hela processen – före, under och efter. Vår bakgrund och bredd gör att företag kan ta ett helhetsgrepp kring organisationsförändringar. Lernias branschkunskap och kunnande inom arbetsmarknad och utbildning gör oss till en stabil partner för facken i omställningsarbetet. Omställningsförsäkring är ett stöd på vägen till nytt jobb för individen.

Stöd och matchning

Via tjänsten Stöd och matchning får arbetssökande som är inskrivna på Arbetsförmedlingen ett individuellt stöd. Med hjälp av Lernias professionella coacher och handledare, som har nära kontakt med arbetsgivare inom många olika branscher, kombinerat med utvecklingsaktiviteter kan de arbetssökande hitta ett arbete som matchar deras erfarenhet och kompetens.

Yrkeshögskola

Yrkeshögskoleutbildning (YH-utbildning) är en eftergymnasial utbildningsform som utbildar direkt mot en specifik yrkesroll. På Lernia är vi specialiserade på yrkeshögskoleutbildningar inom IT, teknik samt vård och omsorg. Alla utbildningarna är framtagna i nära samarbete med näringslivet.

» Lernia kartlägger, utvecklar och matchar människors kompetens med arbetsmarknadens behov.«

En hållbar arbetsmarknad

För Lernia handlar hållbarhet om att leverera rätt kompetens till företag och förse individer med rätt kompetens. Det anser vi skapar grunden för en hållbar arbetsmarknad och bidrar till Sveriges konkurrenskraft och omställningsförmåga. Våra medarbetare skapar värde och samhällsnytta varje dag.

Arbete är nyckeln till ett hållbart samhälle

Under de senaste åren har arbetsmarknaden delats upp alltmer mellan de som har efterfrågad kompetens och de som saknar densamma. Trots att arbetslösheten i stort sjunker och Sverige behöver fler människor i arbete för att klara framtidsutvecklingen märker vi att vägen till ett jobb är alldeles för lång. Där är Lernia med och skapar lösningar, såväl genom att hjälpa Sveriges näringsliv att hitta och utveckla rätt kompetenser som genom att hitta individer som kan vidareutvecklas eller redan har efterfrågad kompetens.

För arbetsgivare innebär det flexibel kompetensförsörjning; att kunna matcha, justera och ställa om kompetensen i linje med nuvarande och framtida behov. Dessutom kan våra arbetsgivar-kunder tillsammans med oss vara med och ta ett aktivt samhällsansvar. För individer innebär det att Lernia kan guida i arbetslivets alla skeden, från nyanlända till Sverige eller nyinskrivna på Arbetsförmedlingen till varaktigt egenförsörjning eller vidareutveckling till nästa steg i karriären. Genom att stötta våra förmedlande kunder inom den offentliga sektorn med expertis inom utbildning och

Lernias intressenter

Intressenter	Behov och förväntningar	Påverkan intressent « - » Lernia
Kunder Arbetsgivare och förmedlande kunder (Ex. Arbetsförmedling och kommun)	Arbetskraft och kompetens som är matchad mot arbetsmarknadens behov. Kompetensutveckling av befintlig personal. Utbildning av arbetslösa för att kunna erbjuda arbetstagare inom bristyrken. Sysselsättning och jobb, rätt kompetens och fler människor i egenförsörjning.	Lernia påverkar direkt kunds förmåga till kompetensförsörjning och i förlängningen dess konkurrenskraft. Kunden påverkar Lernias intäkter, resultat, leveranssätt och tjänsteutbud.
Kursdeltagare Elever och deltagare i Lernias kurser, insatser och program	God pedagogik. Kompetensutveckling för arbete och/eller fortsatta studier. Trygghet och trivsel.	Lernia ökar deltagares möjligheter att få arbete. Kursdeltagare påverkar Lernias intäkter, image, organisation, marknad och geografiska spridning.
Kandidater Arbets sökande	Arbete, försörjning, schyssta arbetsvillkor, trygghet och trivsel. En attraktiv arbetsgivare.	Lernia påverkar kandidaters möjligheter till en meningsfull karriär och utveckling. Kandidater påverkar Lernias intäkter, image, organisation, marknad och geografiska spridning.
Medarbetare Bemanningskonsulter och stationära medarbetare	Anställningstrygghet, schyssta arbetsvillkor, kompetens- och karriärsutveckling, arbetsmiljö och trivsel. En attraktiv arbetsgivare med sund värdegrund och bra ledarskap.	Lernia påverkar medarbetares välmående och utvecklingsmöjligheter. Medarbetare påverkar Lernias konkurrenskraft, intäkter, image, rykte och anseende.
Ägare	Ekonomisk avkastning. Uppfylld av ägarmål, efterlevnad och föredöme gällande hållbarhet.	Ägare påverkar Lernia genom ägardirektiv. Lernia påverkar ägare genom vår verksamhet.
Fackliga organisationer	God arbetsmiljö och attraktiv arbetsgivare för medlemmar.	Lernia påverkar indirekt. Fackliga organisationer påverkar Lernias anseende och rykte som arbetsgivare.
Media och samhälle	Transparens och öppenhet.	Lernia kan påverka genom opinion, driva specifika frågor och sprida budskap.
Leverantörer	En långsiktig konkurrenskraftig affärspartner. Leverans enligt avtal och fortsatt leverantörstrohet.	Lernia påverkar indirekt leverantörer genom betalningsförmåga. Leverantör påverkar Lernias kostnader samt företagets kvalitet både internt och externt.
Bransch- och intresseorganisationer*	Driva branschspecifika frågor. Efterlevnad av regelverk, upprätthålla rykte och anseende för bransch.	Lernia påverkar genom medlemskap vilka frågor som drivs inom bransch- och intresseorganisationer. Bransch- och intresseorganisationer påverkar förhållanden i de branscher Lernia verkar inom.

arbetsmarknad samt dra nytta av våra kontakter i näringslivet ökar vi chansen för fler människor att hitta arbete och kunna försörja sig själva. Samhällsvinsten blir en bättre etablering för individer på arbetsmarknaden med ökade skatteintäkter till nytta för hela samhället samtidigt som kostnader i form av olika typer av försörjningsstöd minskar.

Daglig dialog med våra intressenter

Lernia har löpande dialog med ett flertal olika intressentgrupper som både påverkas av och påverkar Lernias verksamhet i olika stor utsträckning. Våra kunder, kandidater, kursdeltagare, medarbetare, ägare, media och samhälle bedöms vara de intressenter som vi har störst påverkan på och som i sin tur påverkar Lernias verksamhet mest.

Lernias lärare och utbildningskonsulter har daglig kontakt med kursdeltagare och våra platschefer, konsultchefer, bemannings-samordnare och säljare har daglig kontakt med Lernias kunder. Utöver den dagliga dialogen genomför Lernia kund- och medarbetarundersökningar varje år för att bli en ännu bättre leverantör till våra kunder, en attraktivare arbetsgivare och en pålitlig aktör i samhället.

Vad säger våra kunder och medarbetare?

Lernia genomför kund- och medarbetarundersökningar varje år för att analysera och utvärdera vår verksamhet på ett effektivt sätt. Målet är att stärka Lernia som kompetenspartner till våra kunder, förbättra oss som arbetsgivare och jobba smartare.

2017 års kundundersökning besvarades av 485 kunder och resulterade i ett nöjd kund-index på 71 (71). Lernia uppfattas som en tillgänglig partner som förstår kundernas behov och stödjer deras verksamhet. Vi använder NKI-resultatet i dialog med kunder för att vidareutveckla våra tjänster utifrån arbetsmarknadens behov.

Lernia genomför årliga medarbetarundersökningar för stationära medarbetare och bemanningskonsulter. De senaste undersökningarna visar att ledarskapet och samarbetet inom arbetsgruppen har utvecklats positivt och att den psykosociala arbetsmiljön upplevs som bra. Både andelen högt engagerade medarbetare och andelen som är villiga att rekommendera Lernia som arbetsgivare hade ökat. Engagemanget har stor inverkan på många områden och det finns en stark koppling mellan högt engagemang och hög produktivitet, lönsamhet och kundnöjdhet och minskad personalomsättning och sjukfrånvaro. Ett förbättringsområde var att tydliggöra ledarskapet med ökad dialog kring mål och vilka förväntningar chefer har på sina medarbetare.

Dialog	Risker
Personliga möten, webb, kundnöjdhetsundersökningar (NKI), frukostmöten, kundevents och branschdagar.	En stark arbetsmarknad innebär brist på arbetstagare. Konjunktursvängningar. Ökad konkurrens och prispress. Ökat behov av internationell leveransförmåga. Disruptiva tekniker med nya affärsmodeller främst inom utbildning.
Sociala medier, interna och externa digitala kanaler, student-, jobb- och arbetsgivarforum samt mässor.	Ökad konkurrens, läraryrke, kostnadseffektiv leverans, kvalitetsbrist.
Sociala medier och digitala kanaler, jobb- och arbetsgivarforum samt mässor.	Ökad konkurrens, badwill, kompetensbrist, lågkonjunktur.
Daglig dialog/personliga möten, mål- och utvecklingsdialog, medarbetarenkäter, system för ständiga förbättringar där medarbetare kan ge förslag på förbättringar, arbetsplatsträffar.	Delvis fel kompetens i förhållande till marknadens behov. Kompetensbrist.
Ägarpolicy, bolagsordning, löpande rapportering, via styrelseordförande, ägarmöten, nätverksträffar.	Ökad konkurrens, politiska förändringar.
Möten, förhandlingar och överläggningar.	Tvister i arbetsrättsliga frågor.
Pressmeddelanden, rapporter, debatt/debattartiklar.	Rykte och anseende.
Upphandlingar, leverantörsbedömningar, personliga möten.	Kvalitetsbrist produkt/tjänst. Försenade leveranser. Leverantör i badwill.
Genom medlemskap, branschråd, styrelserepresentation, medlemsträffar.	Utan tillgång till bransch och intresseorganisationer tappar Lernia sin påverkansförmåga och vi uppfyller inte kundkrav.

* Medlemskap i bransch- och intresseorganisationer 2017: Almega Bemanningföretagen, Bemanningföretagens auktorisationsnämnd, Omställningsgruppen inom Bemanningföretagen, Almega Utbildningsföretagen, Leverantörsföreningen TSL, Ståbranschen Sverige, Vård- och omsorgscollege, FN:s Global Compact.

Väsentliga hållbarhetsområden

Lernias fokusområden för hållbarhet är resultatet av en undersökning av våra intressenters förväntningar och krav i kombination med områdenas betydelse för Lernias affärsstrategi.

Lernia genomförde under 2017 en ny väsentlighetsanalys och fastslog att hållbarhetsområdena från föregående analys fortsatt är de områden som är mest väsentliga för Lernia och våra intressenter. Väsentlighetsanalysen har följt följande modell:

Följande fokusområden har identifierats som mest väsentliga för Lernia och våra intressenter

Egenförsörjning och kompetensförsörjning för Sverige

Vi stärker människors konkurrenskraft i yrkeslivet genom att ge dem rätt kompetens och matcha dem till rätt jobb, vilket bidrar till ökad egenförsörjning. På så sätt bidrar vi till att skapa en väl fungerande och hållbar arbetsmarknad nu och i framtiden.

Ökad egenförsörjning för en hållbar arbetsmarknad

Allt vi gör, från vårt första möte med individer, via utbildnings- och omställningsinsatser till vår bemannings- och rekryteringsverksamhet, bidrar i förlängningen till en ökad grad av egenförsörjning och ökad integration. Genom att hitta positiva lösningar på arbetslöshet och utanförskap tillvaratar vi samhällets resurser. Detta speglas också i en av våra värderingar "Vi är affärsmissiga. Vi skapar värde för våra kunder, medarbetare, ägare och för samhället".

Ett av våra viktigaste mål är att öka andelen personer som har arbete. Vi stärker människors konkurrenskraft i yrkeslivet genom att ge dem rätt kompetens och matcha dem till rätt jobb, vilket bidrar till ökad egenförsörjning. På så sätt bidrar vi till att skapa en väl fungerande och hållbar arbetsmarknad. Under 2017 utbildade vi över 34 000 personer, varav 1 300 i våra omställningsprogram. Vi hyrde ut totalt 10 800 bemanningskonsulter, varav 4 300 var nyanställda.

Ett konkurrenskraftigt näringsliv bidrar till ett hållbart samhälle

Ett konkurrenskraftigt näringsliv och effektiva offentliga tjänster är en förutsättning för ett långsiktigt hållbart samhälle. Lernia stärker företags och organisationers konkurrenskraft genom effektiva bemannings-, utbildnings- och omställningslösningar. Under 2017

hjälpste vi 1 500 kunder med kompetensförsörjning, varav 700 av dessa kunder med bemanningslösningar. Vi är en nära samarbetspartner till Arbetsförmedlingen och en av landets ledande leverantörer av kommunal vuxenutbildning, inklusive SFI.

Insatser som gör skillnad

Vi vet att Lernias tjänster har en stor effekt för både individer och arbetsmarknaden. Lernias utbildningsverksamhet skapar goda förutsättningar för människor att etablera sig på arbetsmarknaden. Lernia har processer och system för att mäta och följa upp i vilken utsträckning våra deltagare kommer i arbete och den digitala plattformen för deltagarhantering vidareutvecklas kontinuerligt. Till exempel får 37 procent av deltagarna i Lernias utbildningsinsatser upphandlade av Arbetsförmedlingen ny sysselsättning efter insatserna och 71 procent av eleverna i vår yrkeshögskola får jobb inom sex månader efter genomförd utbildning. 21 procent av våra deltagare i tjänsten Stöd och matchning, också den upphandlad av Arbetsförmedlingen, får en sysselsättning efter insatserna.

Bemanningsverksamheten tillsammans med insatser inom SFI bidrar till en ökad integration, då både språk och egenförsörjning är viktiga för att möjliggöra en etablering i ett nytt land.

Hållbarhetsområde	Ansvar	Styrning	Uppföljning
Egenförsörjning • Skapat och genererat indirekt och direkt ekonomiskt värde (201-1, 203-2) • Placeringsgrad (hur många som har sysselsättning efter insatser) Mål: Yrkeshögskola: >90%, Utbildningar till Arbetsförmedlingen: 36%, Stöd och matchning: 25%	Verksamheterna ansvarar för de ekonomiska resultaten. Affärsstödet Ekonomi har ansvar för uppföljningen	• Ägarpolicy • Strategi och affärsplan	• Rapportering till styrelsen och genom att vd, CFO och koncerncontroller har månatliga möten med samtliga i koncernledningen • Budget- och prognosgenomgång • Presentation i årsredovisning och hållbarhetsredovisning • Riskbedömning och analys

Affärsetik och antikorrupktion

Lernia agerar med ett hållbart affärsetiskt förhållningssätt som tål full genomlysning. Affärsetik inkluderar mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och antikorrupktion och är högt prioriterat för Lernia och vår ägare.

Affärsetik för en hållbar verksamhet

Affärsetik, som inkluderar mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och antikorrupktion, är högt prioriterat för Lernia och vår ägare. Som statligt ägt bolag förväntas Lernia agera föredömligt inom området hållbart företagande. Det är också någonting som kunder och deltagare förväntar sig av oss.

Vi ska säkerställa att vår verksamhet är hållbart affärsetisk. Detta innefattar bland annat utformning av interna regelverk och principer för att motverka mutor och korrupktion i verksamheten samt brott mot mänskliga rättigheter, hantering av konfidentiell information samt rapportering av oegentligheter. Inköps- och försäljningsavdelningarna har identifierats som enheter med förhöjd risk.

Whistleblowing

Lernia mäter bekräftade icke affärsetiska incidenter samt redovisar vidtagna åtgärder. Lernia följer "Kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet" (Näringslivskoden) som Institutet mot mutor förvaltar. Lernia har ett "whistleblowing-system" på plats för att underlätta rapportering av eventuella oegentligheter kopplade till vår verksamhet. Rapportering sker till närmaste chef, chefs chef eller till Lernias bolagsjurister. Whistleblowing-systemet är även tillgängligt för utomstående personer med koppling till Lernias verksamhet, till exempel kunder, leverantörer och deltagare. Utomstående rapporterar via ett anonymt webbformulär på lernia.se till Lernias bolagsjurister, som ansvarar för bedömning, eskalering och uppföljning av ärenden. Allvarliga oegentligheter ska eskaleras till koncernledning och därefter till styrelse. Under 2017 finns inga incidenter rapporterade.

Hållbart och inkluderande ledarskap

Affärsetik inkluderar även ett hållbart och inkluderande ledarskap, där alla anställda behandlas med respekt och erbjuds möjlighet till utveckling och en god arbetsmiljö. På Lernia har vi ledarprinciper som utgör ramverket för varje chefs utövande av sitt ledarskap. Principerna gör att vi på ett tydligare sätt kan diskutera och beskriva hur vi ska agera för att leva upp till vår strategi och nå vår vision, utan att fastna i siffror och allt för kortsiktiga mål. Affärsetiska frågeställningar är av särskild vikt för Lernia då flera av våra tjänster är offentligt finansierade och Lernia även har flera offentliga kunder och samarbetspartners.

Utbildnings- och bemanningsverksamhet är vidare av politiskt känslig natur och ett oaktsamt beteende kan få betydande konsekvenser för vår långsiktiga verksamhet och trovärdighet. Efterfrågan från kunderna på våra tjänster kan även förändras snabbt, vilket gör att vi har ett löpande behov av att skala upp och

ned i verksamheten. Detta ställer stora krav på ett affärsetiskt förhållningssätt gentemot såväl befintlig som eventuell framtida personal. Vikten av ett affärsetiskt förhållningssätt speglas av vår värdering: "Vi är pålitliga. Vi är ärliga, öppna och tål genomlysning, därför är vi pålitliga".

Arbetsmiljö

Lernia har ambitionen att vara ett företag där medarbetarna trivs och mår bra genom en god balans mellan arbete och fritid samt att erbjuda en god arbetsmiljö, såväl fysisk som psykosocial. Lernia ska i den dagliga verksamheten utveckla och vårda arbetsmiljön i samverkan med de anställda på ett systematiskt sätt i enlighet med lagar och förordningar.

Lernias arbetsmiljöpolicy beskriver hur arbetsförhållandena i Lernias verksamhet ska vara för att förebygga ohälsa och olycksfall, och uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Den utgör utgångspunkten för organisationens systematiska arbetsmiljöarbete. Lernias övergripande mål är att verksamheten inte ska förorsaka olycksfall eller ohälsa samt att den ska ge möjlighet till personlig och yrkesmässig utveckling.

Arbetsmiljöorganisationen inom Lernia bygger på att alla medarbetare bidrar till att uppnå en bra arbetsmiljö. Skyddsronder, elsäkerhets- och brandsskyddsronder samt medarbetarundersökningar är underlag för att bedriva ett bra arbetsmiljöarbete.

Leverantörers hållbarhet

Lernia ställer krav på leverantörer i fråga om hållbart och etiskt agerande. Vid upphandlingar måste samtliga leverantörer göra en egenbedömning och besvara frågor om ekonomi, miljö, kvalitet, etik och moral. Enligt bedömningen förbinder sig leverantörer till att Lernia ska kunna revidera dem utifrån våra riktlinjer. Vidare innehåller bedömningen en punkt om underleverantörer, där leverantören får beskriva hur de arbetar med att säkerställa hur de lever upp till krav gällande etik, moral, miljö och mänskliga rättigheter.

Lernia köpte under 2017 varor och tjänster från 2 240 leverantörer. 27 procent av dessa leverantörer står för 80 procent av den totala inköpsvolymen. Den övervägande majoriteten av Lernias leverantörer är svenska. Av de totala inköpen står följande produkt- och tjänstekategorier för huvuddelen av kostnaderna:

- Fastighetsrelaterade tjänster och produkter (exempelvis hyror och utrustning)
- Konsulter
- Läromedel och utrustning
- IT och telefonitjänster
- Marknadsföring

Hållbarhetsområde	Ansvar	Styrning	Uppföljning
Affärsetik • Antikorrupktion (205-3) Mål: 0 korrupsionsincidenter	Vd och övriga i koncernledningen har ansvaret för att verksamheten bedrivs affärsetiskt. Juridik har ansvaret för uppföljningen	• Ägarpolicy • Strategi och affärsplan • Kollektivavtal • Bemanningsavtal • Arbetsmiljöhandbok för konsulter • Lernias värderingar • ISO • Ledarprinciper • Uppförandekod • Näringslivskoden • Mutbrottspolicy • Whistleblowing-system • Kvalitetsmål	• Årliga mål- och utvecklingssamtal med medarbetare • Årlig medarbetarundersökning • Arbetsplatsräffar • Årlig nöjdhetsundersökning • Skriverier om Lernia i media • Internkontroller • Samverkansmöten med fackliga representanter • Styrelsemöten • Presentation i hållbarhetsredovisning och årsredovisning • Riskbedömning & analys

Mångfald genom inkludering

Vi tror på individen, på var och ens potential, kompetens och vilja att utvecklas. Vi verkar för en ökad mångfald genom att värdesätta människors olikheter och skilda kompetenser. Vi anser att ökad mångfald leder till ett effektivare resursutnyttjande, ökad affärsnytta och en bättre arbetsmiljö.

Mångfald, jämställdhet och likabehandling

Lernia bedriver inom ramen för sin verksamhet ett målinriktat arbete för att aktivt främja mångfald, jämställdhet och likabehandling.

Lernias mångfaldspolicy ska säkerställa att ingen missgynnas på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Lernias mångfaldsarbete syftar till att säkerställa rätt kompetensnivå och alla medarbetares möjlighet att utvecklas inom företaget. Lernias jämställdhets- och mångfaldsarbete styrs av en handlingsplan avseende mångfald som även ska reflekteras i affärsplanen. En övergripande handlingsplan har utvecklats för att främja jämställdhet och likabehandling av anställda, inhyrda konsulter, kursdeltagare, kunder, leverantörer och övriga intressenter till Lernia. Syftet med handlingsplanen är att säkerställa en mångfald i Lernias kompetens för att därigenom öka kundvärdet samt på ett målinriktat sätt bedriva arbete för att aktivt främja jämställdhet och likabehandling av alla människor. Vår verksamhet ställer stora krav på hög språklig och kulturell kompetens i allt vi gör, från våra SFI-lärares första möte med en person som är nyanländ till Sverige till vår roll som rådgivare till arbetsgivare med kompetensutmaningar.

Vårt fokus på mångfald ska speglas i allt vi gör både internt och externt. Den interna mångfalden redovisas bland annat i en mätning av anställda och ledning utifrån kön, åldersgrupp och svensk och utländsk bakgrund. Mångfalden i samhället speglas i hur vi anpassar och diversifierar Lernias tjänster för att möta de varierande behov som våra kunder har. En av våra värderingar befäster denna syn: "Vi är lika och unika. Vi vet att mångfald bidrar till framgång, därför värdesätter vi varandras olikheter och tar vara på människors skilda kompetenser".

Mångfald inom Lernia

Lernia hade per den 31 december 2017 totalt 1 138 (1 217) stationära medarbetare varav 561 (636) kvinnor och 577 (581) män. Under december hade Lernia 5 608 (4 967) anställda bemanningskonsulter, varav 1 590 (1 398) kvinnor och 4 018 (3 569) män. 72 (72) procent av bemanningskonsulterna var män. De branscher inom vilka vi verkar är till stora delar traditionellt mansdominerade, som industri, teknik och logistik. Lernia arbetar aktivt med en jämn könsfördelning vid ny inhyrning och rekrytering för våra största

kunder inom traditionell industri. 37 (44) procent av utbildningskonsulterna var kvinnor. Under året har Lernia minskat inom traditionellt kvinnodominerade utbildningar och ökat inom mer mansdominerade utbildningar som industriteknik och bygg. Av stationära tjänstemän var 65 (64) procent kvinnor. Av Lernias samtliga yrkesgrupper är 32 (33) procent kvinnor. 43 (44) procent av Lernias medarbetare är tillsvidareanställda och 57 (56) procent är visstidsanställda. Av tillsvidareanställda stationära medarbetare jobbar 95 (93) procent heltid, medan motsvarande siffra för de visstidsanställda är 52 (40) procent. Samtliga är anställda i Sverige och förutom vd/koncernchef och koncernledning omfattas alla anställda av kollektivavtal. 49 (47) procent av cheferna var kvinnor. Koncernledningen bestod den 31 december 2017 av tre kvinnor och fyra män. Styrelsen inklusive arbetstagarrepresentanter bestod vid samma tidpunkt av tre kvinnor och sex män.

Lernia har som mål att mångfalden av medarbetares etnicitet ska spegla samhället i stort. Vi mäter hur stor andel av de anställda som har utländsk bakgrund (definierat som person som själv är född utomlands eller där båda föräldrar är födda utomlands.). Det sker i form av en anonym kartläggning där Lernia jämförs mot ett trettio-tal andra företag och organisationer omfattande 190 000 individer. Kartläggningen av medarbetare 2017 visade att 31,9 (27,8) procent av de anställda inom Lernia hade utländsk bakgrund, varav 18,4 (13,6) procent med utomeuropeisk bakgrund, 11,5 (11,6) procent med europeisk bakgrund och 2,0 (2,6) procent med övrig nordisk bakgrund. Jämfört med övriga organisationer i undersökningen hade Lernia en hög andel anställda med utländsk bakgrund och speglar Sveriges befolkning väl.

100-klubben för snabbare väg till jobb för nyanlända

Lernia anslöt under april 2016 till regeringens initiativ 100-klubben för att bidra till fler och snabbare vägar till jobb för nyanlända och ska under tre år erbjuda arbetstillfällen för minst 100 nyanlända. Inom ramen för 100-klubben erbjuder Arbetsförmedlingen stöd till de företag som ansluter sig. För Lernia är detta ett självklart initiativ att stödja, särskilt mot bakgrund av den samhällsnytta som vi som företag värnar om och bidrar till. Ett av Lernias viktigaste mål är att bidra till att fler människor får jobb och hade i slutet av 2017 skapat möjligheter för 134 nyanlända personer att komma in på arbetsmarknaden inom ramen för det här initiativet.

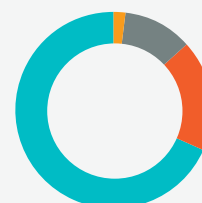
Hållbarhetsområde	Ansvar	Styrning	Uppföljning
<p>Mångfald</p> <ul style="list-style-type: none"> Mångfald och lika möjligheter (405-1) <p>Mål: Det minst representerade könet ska inte understiga 40%. Medarbetares etnicitet ska spegla samhället i stort</p> <ul style="list-style-type: none"> Lika lön för kvinnor och män (405-2) <p>Mål: Inga oskäliga skillnader i lön inom tjänstekategorierna ska finnas. Vid högre differens än 10% per tjänstekategori ska genomlysning göras</p>	<p>Vd och övriga i koncernledningen har ansvaret för mångfaldsarbetet. Affärsstödet HR & OE ansvarar för uppföljningen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ågarpolicy Strategi och affärsplan Kollektivavtal Bemanningsavtal Mångfaldspolicy Lika-behandlingsplan Uppförandekod Lernias värderingar 	<ul style="list-style-type: none"> Årliga mål- och utvecklingssamtal med medarbetare Årlig medarbetarundersökning Arbetsplatsträffar Samverkansmöten med fackliga representanter Styrelsemöten Presentation i årsredovisning och hållbarhetsredovisning Riskbedömning & analys

ANTAL MEDARBETARE	2017 ²⁾		2016 ²⁾		2015 ²⁾	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Tillsvidareanställda stationära tjänstemän heltid ¹⁾	361	393	416	409	521	424
Tillsvidareanställda stationära tjänstemän deltid ¹⁾	25	12	43	15	58	19
Tillsvidareanställda bemanningskonsulter ²⁾	536	1 583	481	1 327	445	1 336
Visstidsanställda stationära tjänstemän heltid ¹⁾	81	99	65	67	75	58
Visstidsanställda stationära tjänstemän deltid ¹⁾	94	73	112	90	126	80
Visstidsanställda bemanningskonsulter ²⁾	1 054	2 435	917	2 242	782	1 782
Summa anställda	2 151	4 595	2 034	4 150	2 007	3 699
Summa anställda per år	6 746		6 184		5 706	

1) Antal anställningskontrakt per den 31 december.

2) Antalet bemanningskonsulter baseras på antalet anställningskontrakt för bemanningskonsulter under hela december istället för enbart per den 31 december för att visa en mer rättvisande bild.

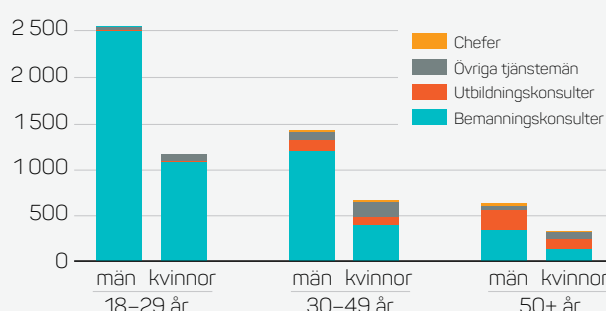
MEDARBETARE MED SVENSK OCH UTLÄNDSK BAKGRUND

■ Norden 2,0 %
 ■ Europa 11,5 %
 ■ Utom Europa 18,4 %
 ■ Sverige 68,2 %

LÖNESTATISTIK	2017		2016	
	Andel kvinnor	Kvinnors medellön i % av mäns	Andel kvinnor	Kvinnors medellön i % av mäns
Chefer	49%	93%	47%	100%
Stationära tjänstemän	65%	88%	64%	89%
Utbildningskonsulter	37%	102%	44%	101%
Bemanningskonsulter	28%	100%	28%	100%

ANTAL ANSTÄLLDA

Styrning och uppföljning

Det yttersta ansvaret för hållbarhetsarbetet ligger hos styrelsen tillsammans med ledningen för Lernia. Det dagliga hållbarhetsarbetet är integrerat i verksamheten och samordnas av Lernias säkerhets- och hållbarhetsråd. Rådets roll är att initiera och driva hållbarhetsfrågor inom koncernen samt att ansvara för koncernens hållbarhetsredovisning.

För att följa upp hela verksamheten använder Lernia nyckeltal för hållbarhet, som en integrerad del i verksamhetens ordinarie affärsplanarbete. Uppföljning inom hållbarhetsområdet sker utöver det genom internkontroll, internrevision samt externa revisioner av ISO 14001 och ISO 9001 certifieringarna. Syftet är att verifiera att verksamheten följer givna riktlinjer, att ledningssystemet är effektivt samt att bidra till ständiga förbättringar.

Lernia följer Global Reporting Initiatives (GRI) ramverk för hållbarhetsrapportering och dess fjärde och senaste uppdatering (GRI Standards), vilken är en standard som fokuserar på att rapportera de mest väsentliga hållbarhetsområdena för bolaget i fråga. Hållbarhetsredovisningen granskas i sin helhet översiktligt av bolagets revisor. I årsredovisningen och hållbarhetsredovisningen redovisar Lernia mål och resultat kopplade till våra mest väsentliga hållbarhetsfrågor. Lernia har vidare en verksamhetshandbok som innehåller styrdokument såsom policies, processbeskrivningar och riktlinjer för samtliga verksamheter (divisioner och affärsstöd).

Socialt ansvar

Lernia anser att arbete är en avgörande faktor för att skapa ett välmående och hållbart samhälle där alla har en förmåga att bidra till att skapa välbefinnande och därmed medverka till samhällets totala förmåga till välfärd. Lernia arbetar aktivt för att öka anställningsbarheten för breda samhällsgrupper via utbildning, rekrytering, uthyrning och omställning av arbetskraft i syfte att allt fler ska vara en del av arbetsmarknaden, vilket är en grundpelare i ett demokratiskt välfärdssamhälle.

Lernia arbetar aktivt för att:

- motverka alla former av mutor och korruption
- respektera mänskliga rättigheter och följa arbetsrättslagar och villkor i alla relationer
- ständigt arbeta för att minska miljöpåverkan
- löpande och transparent rapportera om hur Lernia utvecklas finansiellt i relation till social utveckling

Lernia analyserar löpande sociala och miljörelaterade områden som kan påverka Lernias verksamhet i olika dimensioner.

- Lernias sociala risker bedöms inte år 2017 väsentligen påverka företagets finansiella ställning
- Lernias väsentliga sociala påverkan är till avgörande del positiv genom bidrag till en hållbar arbetsmarknad som påverkar förutsättningarna för en effektiv omfördelning av välbefinnande
- Lernias sociala kostnader är i relation till de värden som produceras begränsade

Ett hållbart miljö- och kvalitetsarbete

Lernia arbetar aktivt med att minska den påverkan som vår verksamhet har på miljön. Vårt miljö- och kvalitetsarbete utgår från bolagets miljöpolicy som slår fast att miljöhänsyn ska ingå som en naturlig del i det dagliga arbetet samt bolagets kvalitetspolicy som baseras på vår affärsidé att kartlägga, utveckla och matcha människors kompetens med arbetsmarknadens behov.

Alla Lernias verksamheter (förutom dotterbolaget Skillio Sweden AB) är miljöcertifierade enligt ISO 14001 och kvalitetscertifierade enligt ISO 9001. Både interna och externa kvalitets- och miljörevisioner genomförs årligen och under 2017 gjordes 32 interna och 10 externa revisioner.

Naturvårdsverkets "Sveriges miljömål" används som vägledande kriterier vid identifiering av Lernias betydande miljöaspekter, vilka utvärderas årligen. Lernias mest betydande miljöaspekter är:

- Persontransporter i tjänsten
- Förbrukningsmaterial
- Restprodukthantering
- Internutbildning i miljöfrågor
- Energianvändning och el

Miljöpolicy och miljömål

Med utgångspunkt från Lernias miljöpolicy utarbetas och fastställs miljömål för verksamheten. Pappersförbrukning har identifierats som en viktig miljöpåverkande faktor, då utbildningsinstanser förbrukar stora mängder papper. Tillverkningsprocessen av papper är energikrävande och kemikalieintensiv, varför det finns anledning att minska användandet. Dessutom genererar hög pappersförbrukning en stor mängd transporter både av råvaran och det färdiga pappret. Under 2017 minskade Lernias pappersförbrukning med 18 ton och den totala förbrukningen uppgick till 17,8 (35,8) ton. Till stor del beror minskningen på en ökad digitalisering. Fokus har därför under året

förflyttats från pappersförbrukning till tjänsteresor, där det finns en större miljöpåverkan. Här utgör koldioxidutsläpp från flygresor en stor del. Målet 2017 har därför varit att flygresor ska utgöra mindre än 25 procent av Lernias tjänsteresor. Under året har flygresor minskat till 25 (28) procent. Lernias verksamhet är utspridd över hela landet, vilket medför att våra medarbetare reser i tjänsten. För att begränsa den påverkan på miljön som våra tjänsteresor utgör ska vi välja det mest miljövänliga och effektiva sättet att resa på. Vi ska alltid efterfråga och använda miljöbilar där detta är möjligt. Bilar som hyrs av medarbetare ska i första hand vara miljöklassade bilar, berättigade till skattereduktion enligt Transportstyrelsens kriterier och riktlinjer. Vidare ska vi i möjligaste mån reducera fysiska möten och använda webbmöten mer.

Kvalitetspolicy och kvalitetsmål

Med utgångspunkt från Lernias kvalitetspolicy utarbetas och fastställs kvalitetsmål för verksamheten. Den årliga nöjd kund indexmätningen (NKI) har legat till grund för uppsatt kvalitetsmål. CNPS (customer net promotor score) eller rekommendationsfaktorn har använts. Målet 2017 var 20 och utfallet blev 7. Orsak tillskrivs den låga svarsfrekvensen men även till att det finns förbättringar att göra. Lernia har ett internt kvalitetsmått riktat till medarbetarna, ENPS (employee net promotor score), vilket är en del av medarbetarundersökningen "Kompassen". Målet för 2017 var 11 och utfallet blev 7. 2018 kommer en översyn av Lernias kvalitetsarbete att ske.

Bidrag till FN:s globala mål för hållbar utveckling

De globala målen och Agenda 2030 syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säker-

ställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Under 2017 identifierade vi vilka av FN:s 17 mål som Lernia bidrar till och var vårt arbete har störst effekt. Fyra mål identifierades som extra viktiga för vårt fortsatta arbete: God utbildning för alla, Jämställdhet, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt och Minskad ojämlikhet.

Sammanfattning av Lernias hållbarhetsarbete

Område	Riskhantering	Värdeskapande	Utfall		
			2017	2016	2015
Egenförsörjning och kompetensförsörjning för Sverige	Lernias största risk för egenförsörjning och kompetensförsörjning är att inte kunna matcha arbetstagare med kundernas efterfrågan på kompetens. Vi arbetar aktivt med lösningar för att snabbare finna kandidater inom våra utbildningar och i samverkan med andra aktörer. Det leder till att fler kommer i egenförsörjning och arbetsgivare finner rätt kompetens.	<ul style="list-style-type: none"> • 201-1: Skapat och genererat ekonomiskt värde (Intäkter mkr): Direkt skapat ekonomiskt värde Intäkter Skapat ekonomiskt värde för intressenter - Rörelsekostnader - Ersättning till anställda - Ersättning till finansörer - Betalning till offentlig sektor Behållet ekonomiskt värde • 203-2: Indirekt skapat ekonomiskt värde Andel i utbildningar upphandlade av Arbetsförmedlingen som har sysselsättning 90 dagar efter insatser.¹⁾ Andel i Lernias yrkeshögskoleprogram som har sysselsättning 6 mån efter insatser.¹⁾ Andel i Lernias Stöd och matchningsprogram som har sysselsättning 120 dagar efter insatser.¹⁾ 	3 349	3 153	3 030
			<ul style="list-style-type: none"> Leverantörer Medarbetare Finansiärer Stat & kommun 	398	491
			2 868	2 601	2 387
			14	50	235
			14	7	0,2
			55	4	-114
			37%	33%	31%
			71%	89%	86%
			21%	18%	14%
Affärsetik och anti-korruption	Lernias risk hänseende affärsetik och anti-korruption är särskilt central då vi är statligt ägda och en stor del av verksamheten riktar sig mot offentliga kunder. Utbildnings- och bemanningsverksamhet är av politiskt känslig natur och ett oaktsamt beteende kan få betydelsefulla konsekvenser för koncernens långsiktiga verksamhet och trovärdighet. Lernias värderingar, uppförandekod och styrande dokument är väl integrerade i verksamhetens strategi och affärsplan och därmed synliggjorda i alla våra aktiviteter vilket minimerar risken för ett felaktigt beteende.	<ul style="list-style-type: none"> • 205-3: Antal korruptionsincidenter. <p>Lernias väsentliga påverkan är till avgörande del positiv genom bidrag till en hållbar arbetsmarknad som påverkar förutsättningarna för en effektiv omfördelning av välbefinnande i samhället. I relation till de värden som vi producerar är vår negativa påverkan begränsad.</p>	0 st	0 st	0 st
Mångfald genom inkludering	Lernias risk inom mångfald genom inkludering är att vi inte uppfyller våra egna mål och att vi sviker vårt kundlöfte genom att ha fel kompetens i förhållande till marknadens behov. Inom området mångfald genom inkludering arbetar vi ständigt med utbildning och kompetenshöjning inom företaget. Genom dialog med och utveckling av tjänster till våra kunder stöttar vi mångfald genom inkludering på arbetsmarknaden.	<ul style="list-style-type: none"> • 405-1: Andel kvinnor inom Lernia.²⁾ Per tjänstekategori: - Chefer - Stationära tjänstemän - Utbildningskonsulter - Bemanningkonsulter • 405-2: Kvinnors lön i andel av männens lön.²⁾ Per tjänstekategori: - Chefer - Stationära tjänstemän - Utbildningskonsulter - Bemanningkonsulter 	32%	33%	36%
			49%	47%	45%
			65%	64%	68%
			37%	44%	53%
			28%	28%	28%
			98%	99%	96%
			93%	100%	99%
			88%	89%	87%
			102%	101%	96%
			100%	100%	98%
Miljö och kvalitet	Lernias miljöarbete fokuserar på persontransporter och förbrukning genom bland annat ständiga förbättringsinitiativ och att öka användningen av informationsteknologi. Lernias största risk inom området kvalitet är prispress i kombination med ökat antal olika kvalitetskrav. Genom strukturerat kvalitetsarbete utvecklar och implementerar vi processer och aktiviteter för att möta kundbehov inom ramen för gällande lagar och våra policies.	<ul style="list-style-type: none"> • Pappersförbrukning i ton. • Andel flygresor av totala tjänsteresande.³⁾ • Rekommendationsfaktor kunder (cNPS)³⁾ • Rekommendationsfaktor medarbetare (eNPS)³⁾ 	17,8 ton	35,8 ton	49,8 ton
			25%	-	-
			7	-	-
			7	-	-

1) 2017 gick 14 396 personer i utbildningar upphandlade av Arbetsförmedlingen, 1 295 personer deltog i Lernias omställningsprogram, 460 personer deltog i yrkeshögskoleutbildningar och 6 257 personer i stöd- och matchningstjänster. Totalt utbildade Lernia 34 389 människor 2017.

2) Vägt genomsnitt i undergrupperna.

3) Utfall på dessa mål började redovisas 2017.

Prioriteringar 2018

Egenförsörjning & kompetensförsörjning:

I linje med Lernias strategi och hållbarhetsmål fortsätter arbetet med att förfin processer att få fler människor i arbete och säkerställa rätt kompetens för arbetsmarknaden.

Affärsetik och anti-korruption:

Lernias uppförandekod kommer att uppdateras.

Mångfald och inkludering:

Lernias värdering "Lika och unika" kommer att vara i fokus.

Miljö & kvalitet:

En översyn av kvalitetsarbetet kommer att genomföras under 2018.

Innehållsförteckning enligt GRI Standards

Lernia redovisar årligen enligt Global Reporting Initiatives riktlinjer för hållbarhetsredovisning. Från och med 2017 redovisar Lernia enligt GRI Standards. Samtliga standards är GRI standards (2016). Hållbarhetsredovisningen avser hela Lernias verksamhet och täcker händelser och resultat under kalenderåret 2017 samt täcker Hållbarhetsrapport enligt Årsredovisningslagen. Vi redovisar områden där vi bedömer att Lernia har ett väsentligt inflytande och där vår verksamhet har en betydande påverkan. I innehållsförteckningen

nedan anges standarduppgifter och de indikatorer som identifierats som mest relevanta. Lernias bedömning är att hållbarhetsredovisningen uppfyller informationskraven för nivå Core.

PricewaterhouseCoopers AB har bestyrkt Lernias hållbarhetsredovisning 2017 (sid 8-18) och bekräftar att den uppfyller Core-nivå. Se revisors rapport på sid 19. Frågor om hållbarhetsredovisningen och dess innehåll besvaras av Elias Wästberg, kommunikationschef, info@lernia.se.

GRI STANDARD	GRI STANDARD NUMMER	SIDA	KOMMENTARER	
GRI 102: Allmänna indikatorer	Organisationsprofil			
	102-1	Organisationens namn	20	
	102-2	Aktiviteter, varumärken, produkter och tjänster	4, 6, 21, 22	
	102-3	Lokalisering av organisationens huvudkontor	Baksida	
	102-4	Lokalisering av verksamhet	21-22	Lernia är verksamt i Sverige.
	102-5	Ägarstruktur och bolagsform	24	
	102-6	Marknader som organisationen är verksam på	21-22	Lernia är verksamt i Sverige.
	102-7	Organisationens storlek och omfattning	1, 14, 21-23	
	102-8	Information om anställda	13-14, 24	
	102-9	Beskrivning av leverantörskedja	12	
	102-10	Väsentliga förändringar i organisation och dess leverantörskedja	12, 17	Inga väsentliga förändringar har ägt rum.
	102-11	Försiktighetsprincipens användning inom organisationen	17	Ingen formaliserad process för användandet av försiktighetsprincipen finns idag. Dock tillämpas systematiskt arbetsmiljöarbete. Skyddskommittéer och checklistor för förebyggande åtgärder finns etablerade. Lagar och regler efterlevs.
	102-12	Externa riktlinjer som efterlevs	12	Lernia följer Kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet (Näringslivskoden). Medlemmar i FN:s Global Compact och Svanens företagsnätverk för inköpsfrågor.
	102-13	Medlemskap i organisationer	9	
	Strategi			
	102-14	Uttalande från vd	2	
	Etik och integritet			
	102-16	Organisationens värderingar och uppförandekod	5, 12	
	Styrning			
	102-18	Struktur för styrning	14, 26-31	
	Intressentdialog			
	102-40	Förteckning av intressenter	8-9	
	102-41	Omfattning kollektivavtal	13	
	102-42	Identifiering och urval av intressenter	8-9	
	102-43	Redogörelse för intressentdialog	8-13	
	102-44	Viktiga frågor som inkluderas i dialogen	8-9	
	Reporting practice			
	102-45	Legala enheter som inkluderas i redovisningen	36-56	Hela koncernen och moderbolaget redovisas.
	102-46	Process för fastställande av redovisningsinnehåll och avgränsningar	10	
	102-47	Identifierade väsentliga hållbarhetsfrågor	10	
	102-48	Förklaringar till korrigeringar från tidigare redovisningar	17	Inga korrigeringar har skett från tidigare redovisning.
	102-49	Förändringar i redovisning	10, 17	En ny väsentlighetsanalys genomfördes 2017.
102-50	Redovisningsperiod	17		
102-51	Datum för senaste utgivna rapport	17	2016 års hållbarhetsredovisning publicerades den 16 mars 2017.	
102-52	Redovisningscykel	17	Lernia redovisar årligen sin hållbarhetsredovisning i samband med årsredovisning.	
102-53	Kontaktuppgifter för frågor om redovisningen	17		
102-54	Tillämpningsnivå enligt GRI	17		
102-55	Innehållsförteckning enligt GRI	17-18		
102-56	Extern bestyrkande	19		

GRI STANDARD	GRI STANDARD NUMMER		SIDA	KOMMENTARER
VÄSENTLIGA FRÅGOR				
EKONOMI				
GRI 103: Styrning och uppföljning	103-1	Avgränsningar för väsentliga frågor inom organisationen		
	103-2	Upplysningar om hållbarhetsstyrning	11, 14	
	103-3	Uppföljning av hållbarhetsstyrning	11, 14	
GRI 201: Ekonomiskt utfall	201-1	Skapat och levererat ekonomiskt värde	16	
GRI 203: Indirekt ekonomisk påverkan	203-2	Indirekt ekonomisk påverkan	16	Lernias verksamhet berör våra deltagare, kunder i privat och offentlig sektor, medarbetare, vår ägare samt indirekt svenska folket som skattebetalare och därmed finansiärer av offentliga tjänster. Lernia är statligt ägt och ordinarie utdelning ska uppgå till lägst 50 procent av årets resultat, beaktat bolagets kapitalstruktur mål och framtida kapitalbehov.
GRI 205: Anti-korruption	205-3	Bekräftade korruptionsincidenter och vidtagna åtgärder	12, 16	Vi ska säkerställa att Lernias verksamhet är hållbart affärsetisk. Detta omfattar bland annat utformning av interna regelverk och principer för att motverka mutor och korruption i verksamheten, hantering av konfidentiell information samt rapportering av oegentligheter. Ytterligare en viktig aspekt är att fastställa hur vi som arbetsgivare förhåller oss till vår egen personal avseende till exempel anställningsförhållanden och kollektivavtal. Affärsetiska frågeställningar är av särskild vikt för Lernia då flera av våra tjänster är offentligt finansierade och Lernia även har flera offentliga kunder och samarbetspartner. Vid tveksamheter och ärenden gällande eventuella avvikelser eller frågor som inte täcks av Uppförandekoden hänvisar koden i första hand till närmaste chef eller HR och i andra hand till bolagets jurister.
SOCIALA FRÅGOR				
GRI 103: Styrning och uppföljning	103-1	Avgränsningar för väsentliga frågor inom organisationen		
	103-2	Upplysningar om hållbarhetsstyrning	13, 14	
	103-3	Uppföljning av hållbarhetsstyrning	13, 14	
GRI 405: Mångfald och lika möjligheter	405-1	Mångfald i ledning och personal	13, 14	Lernia redovisar anställda som inrikes respektive utrikes födda, och utifrån kön och yrkeskategori. Mångfald i Lernias kompetens är viktigt för att säkerställa ökat kundvärde samt främja jämställdhet och likabehandling av människor. Detta gäller såväl anställda, inhyrda konsulter, kursdeltagare, kunder, leverantörer som övriga intressenter till Lernia.
	405-2	Lika lön och belöning för kvinnor och män	13, 14	Inga oskäliga löneskillnader mellan kvinnor och män vid arbete som är att betrakta som lika eller likvärdigt ska förekomma på grund av könstillhörighet enligt Lernias mångfaldsplan.

Revisors rapport

över översiktlig granskning av Lernia AB hållbarhetsrapport samt yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsredovisningen.

Till Lernia AB, 556465-9414

Inledning

Vi har fått i uppdrag av företagsledningen i Lernia AB att översiktligt granska företagets hållbarhetsredovisning för år 2017. Hållbarhetsredovisningen utgör också Lernias lagstadgade hållbarhetsrapport för år 2017.

Styrelsens och företagsledningens ansvar

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen inklusive den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med tillämpliga kriterier respektive Årsredovisningslagen. Kriterierna framgår på sidan 17 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsrapport som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning och lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med ISAE 3000 *Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information* utgiven av IAASB. En översiktlig granskning och en granskning enligt RevR 12 har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisionssed i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkes-

utövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Lernia enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av hållbarhetsredovisningen utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra uttalanden nedan.

Uttalanden

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

En lagstadgad hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 16 mars 2018
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Ann-Christine Hägglund
Auktoriserad revisor

Karin Juslin
Specialistmedlem i FAR

Förvaltnings- berättelse 2017

Styrelsen och verkställande direktören för Lernia AB avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för verksamhetsåret 2017, vilket är sammanfallande med kalenderåret 2017. Bolagets organisationsnummer är 556465-9414 och bolaget har sitt säte i Stockholm.

Allmänt om verksamheten

I förvaltningsberättelsen beskrivs koncernens verksamhet, inklusive moderbolagets resultat och ställning. Bolagsstyrningsrapporten ingår som en del i förvaltningsberättelsen. Utgångspunkten har varit att göra en sammanhållen förvaltningsberättelse för Lerniakoncernen. I moderbolaget ingår koncernens affärsledning och juridikfunktion liksom affärsstöden Ekonomi, Marknad, Försäljning & Affärsutveckling och HR & Operativ Effektivitet. Koncernens verksamhet består av två segment:

- **Bemanning** – erbjuder rekrytering och bemanning av yrkesarbetare och tjänstemän i flertalet branscher över hela landet och genomför omställningsaffärer inom divisionerna Bemanning Yrkesarbetare och Bemanning Tjänstemän.
- **Utbildning** – utbildar vuxna tillsammans med Arbetsförmedling, kommuner, företag och yrkeshögskola inom division Vuxenutbildning.

Inriktning

Lernia är en av Sveriges ledande matchningsaktörer med tjänster inom utbildning, bemanning, rekrytering, omställning och karriärväxling. Med ett brett tjänsteutbud arbetar Lernia med kompetensbehov på hela arbetsmarknaden.

Lernia utvecklar människors kompetens och matchar till jobb i arbetslivets alla skeden. Samtidigt stärker vi företags och organisationers konkurrenskraft och förmåga att möta arbetsmarknadens skiftande utmaningar. Lernia erbjuder tjänster inom uthyrning, rekrytering och omställning med bland annat kunder inom den svenska tillverkningsindustrin. Lernias kunder inom utbildning är framförallt Arbetsförmedlingen och Sveriges kommuner, samtidigt som vi är en stark aktör inom yrkeshögskolan och företagsutbildningar. Lernia erbjuder arbetsmarknadsutbildning, kommunal vuxenutbildning, svenska för invandrare, yrkeshögskola, coaching samt utbildningar riktade mot företag och offentliga verksamheter.

Lernia ägs av svenska staten men har inget samhällsuppdrag. Bolag som ägs av staten ska ha som övergripande mål att vara värdeskapande. Det innebär att statens bolag ska agera långsiktigt, effektivt, lönsamt och ges förmågan att utvecklas samt skapa värde genom ett hållbart företagande. Lernia bedriver verksamheten på marknadsmässiga villkor och ska finansiera sin egen utveckling. Moderbolagets resultat och ställning kommenteras under särskild rubrik.

Ekonomiska och finansiella mål

Lernia förser arbetsmarknaden med kompetens med huvudinriktning på utbildning och bemanning där konkurrensfördelar och uthållig lönsamhet kan uppnås. Enligt Lernias fastställda finansiella ägarmål ska soliditeten uppgå till mellan 30 till 50 procent med ett riktvärde på 40 procent. Avkastning på eget kapital ska uppgå till minst 20 procent. Ordinarie utdelning ska uppgå till lägst 50 procent av årets resultat, beaktat bolagets kapitalstruktur och framtida kapitalbehov.

Hållbarhetsrapport enligt ÅRL

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har Lernia valt att upprätta hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten omfattar koncernen och de dotterbolag som uppfyller kraven på enligt ÅRL på en separat hållbarhetsredovisning. Hållbarhetsrapportens omfattning framgår på sid 8-18 i det här dokumentet.

Marknadens utveckling

Totalmarknaden för bemanningstjänster uppgick under 2017 till 35,3 (27,1) mdkr. Lernia var den fjärde största bemanningsleverantören i Sverige med en total marknadsandel på 8,5 (8,1) procent enligt Almegas officiella statistik, Bemanningsföretagens Topp 25-lista. Inom delmarknaden "blue collar bemanning" var Lernia i utgången av 2017 Sveriges den största bemanningsleverantören med en marknadsandel på 16,1 (15,7) procent. Officiell statistik för TSL-marknaden¹⁾ finns inte längre att tillgå.

Statistik för den totala marknaden för offentligt finansierade utbildningstjänster saknas vid publiceringstillfället av årsredovisningen. Värdet av Arbetsförmedlingens upphandlade tjänster inom det område som Lernia utbildning verkar uppgick 2017 till drygt 5,7 miljarder. Arbetslösheten uppgick 2017 till 6,7 (6,9) procent och säsongrensade och utjämnade data visar på en nedåtgående trend under året.

Resultat och ställning koncernen

Koncernens intäkter för helåret ökade med 6 procent till 3 349 (3 153) mkr. Intäktsökningen beror främst på ökad efterfrågan på bemanningstjänster. Rörelseresultatet för helåret uppgick till 57 (35) mkr. Det förbättrade resultatet är en effekt av bemanningsverksamhetens positiva utveckling. Samtidigt har lägre volymer inom utbildningsverksamheten påverkat rörelseresultatet negativt för helåret. Jämförelsestörande kostnader påverkar årets resultat negativt med 14 (13) mkr avseende personalrelaterade kostnader samt lokalkostnader inom utbildningsverksamheten.

Resultat efter skatt för helåret uppgick till 41 (28) mkr. För resultaträkning, se sid 37.

Resultat segment Bemanning

Segment Bemanning består av divisionerna Bemanning Yrkesarbetare och Bemanning Tjänstemän och erbjuder:

- Rekrytering och bemanning av yrkesarbetare och tjänstemän i flertalet branscher över hela landet.
- Omställningsuppdrag, främst inom försäkringarna TSL för arbetare inom LO-kollektivet och TRR för tjänstemän inom privata sektorn. (Ingår från och med 1 januari 2018 i division Vuxenutbildning).

Intäkterna för helåret ökade med 19 procent till 2 633 (2 215) mkr, främst hänförlig till en fortsatt stark konjunktur och en ökad efterfrågan från Lernias befintliga kundgrupper och marknader. Fordonsindustrin har fortsatt haft en hög efterfrågan på yrkesarbetande konsulter men även övriga industrisektorer såsom process- och tillverkningsindustrin, har successivt ökat sin inhyrning under året.

Rörelseresultatet för helåret ökade med 61 procent jämfört med 2016 och uppgick till 131 (81) mkr. Det starka resultatet är i huvudsak en effekt av ökade volymer och intäkter, i kombination med höjd digitaliseringsgrad i driftsprocesserna. Under året implementerades bland annat nya systemlösningar för en digitaliserad anställningsprocess, flexibel tidrapportering för konsulter och ett rekryteringsverktyg integrerades med Lernias övriga verksamhets-system. Utöver en ökad effektivitet har detta även förbättrat möjligheterna att söka konsulter för bemanningsverksamheten i Lernias pågående utbildningar och olika uppdrag inom matchning till jobb, vilket är en allt viktigare del för att upprätthålla leveransförmågan i den kandidatbrist som upplevs inom flera yrkesområden och i olika delar av Sverige.

¹⁾ TSL, Trygghetsfond bildad av Svenskt Näringsliv och LO.

Resultat segment Utbildning

Segment Utbildning erbjuder inom division Vuxenutbildning:

- Arbetsmarknadsutbildning och matchningstjänster – utbildning för arbetslösa anpassad efter arbetsmarknadens behov.
- Företagsutbildningar och konsulttjänster inom el, fordon, industri/produktionsteknik, arbetsmiljö- och lagkravsutbildningar.
- Kommunal vuxenutbildning (Komvux) – grundläggande och gymnasial utbildning för vuxna och svenskundervisning för invandrare (SFI) – undervisning anpassad för olika förkunskaps- och utbildningsnivåer och även i kombination med språkpraktik och andra utbildningar.
- Yrkehögskola (Yh) – eftergymnasial utbildning med tydlig näringslivsförankring.

Intäkterna för helåret minskade med 22 procent jämfört med föregående år och uppgick till 741 (946) mkr. Minskningen är hänförlig till lägre avtalsstock inom främst arbetsmarknadsutbildningar.

För helåret minskade rörelseresultatet med 10 mkr jämfört med föregående år och uppgick till -38 mkr (-28) mkr. Det lägre helårsresultatet är framför allt en effekt av lägre intäktsvolym genom avslutade, förlorade och försenade upphandlingar, samt till viss del lägre priser i nya avtal till följd av prispress på marknaden. Löpande arbete med att optimera leveransen i befintliga uppdrag har gjort att kostnader parerats. Avvecklingar och etableringar har under året skett på ett kostnadseffektivt sätt. Lernia har satsat på innovation och utveckling för framtidens utbildning, i form av mer kraftfulla digitala lösningar, vilket har medfört ökade kostnader.

Säsongvariation

Verksamheten påverkas av antalet faktiska arbetsdagar i respektive månad i främst bemanningssegmentet.

Investeringar

Investeringarna uppgick till 42 (57) mkr, varav 10 (15) mkr avser övriga maskiner och inventarier, 5 (11) mkr förbättringsutgifter på annans fastighet och 27 (31) mkr immateriella tillgångar.

Investeringar i immateriella tillgångar avser främst utveckling av kommunikationsplattform och rekryteringssystem.

Finansiell ställning och likviditet

Balansomslutningen uppgick till 1 180 (1 068) mkr. Eget kapital uppgick till 384 (354) mkr, vilket ger en soliditet på 33 (33) procent. Per den 31 december 2017 uppgick disponibel likviditet exklusive outnyttjad checkräkningskredit till 85 (32) mkr. Checkräkningskredit kan nyttjas upp till 200 mkr där outnyttjad kredit per balansdagen uppgick till 63 (69) mkr. Spärrade medel avseende pensionsåtaganden uppgår till 19 (19) mkr. Det har inte skett några förändringar i ställda säkerheter eller eventalförpliktelser under 2017. Lernia har fortsatt ett åtagande gentemot kreditgivande bank avseende soliditet. Utdelning om 14 (50) mkr har utbetalats till ägaren.

Kassaflöde

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick för helåret till 101 (-130) mkr. Differensen mellan åren är främst hänförlig till ändrade betalningsvillkor i kundfordringar. Under inledningen av 2016 förlängdes betalningsvillkoren för en större kund vilket då påverkade kassaflödet negativt. Även en något högre skuldsättningsgrad jämfört med utgången av 2016 påverkar kassaflödet positivt.

Förändring i nyttjad checkräkningskredit har påverkat kassaflödet från finansieringsverksamheten för helåret med 6 (131) mkr. Skillnaden mellan åren förklaras av att checkräkningskrediten inte hade nyttjats vid ingången av 2016. Under året har kassaflödet från finansieringsverksamheten påverkats negativt av en utdelning om 14 (50) mkr till ägaren.

Medarbetare

För helåret uppgick medelantalet heltidstjänster till 5 470 (5 051), en ökning med 419 heltidstjänster jämfört med samma period föregående år. Jämfört med utgången av 2016 har antalet heltidstjänster den 31 december 2017 ökat med 653 stycken. Ökningen i antal anställda är hänförlig till konsulter i uppdrag i bemanningsverksamheten medan antalet stationära medarbetare har minskat.

Helena Skåntorp lämnade i december 2017 Lernia och sin tjänst som vd och koncernchef. CFO Inge Lindberg tillträdde som tillförordnad vd och koncernchef. Chefscontroller Jenny Wärn tillträdde som tillförordnad CFO.

Miljöinformation

Grunden för miljöarbetet är Lernias miljöpolicy, som innebär att omsorgen om miljön ska påverka all verksamhet och ingå som en naturlig del i det dagliga arbetet. Lernias samtliga verksamheter (förutom dotterbolaget Skillio Sweden AB) är miljöcertifierade enligt ISO 14001.

Lernia bedriver utbildningsverksamhet som i vissa delar är anmälningspliktig verksamhet enligt 9 kap 6 § Miljöbalken. Denna verksamhet utgörs av utbildning inom svets och verkstadsteknik samt fordonslack. Svets och verkstadsteknik bedrivs på ett flertal utbildningsorter, fordonslack på ett fåtal. Omfattningen av miljöpåverkan är begränsad eftersom det rör sig om utbildning och inte produktion.

Ägarförhållanden

Lernia ägs till 100 procent av svenska staten. Koncernen ska verka på marknadsmässiga villkor och har inget särskilt beslutat samhällsuppdrag. Lernia AB bildades 1993 genom en bolagisering av AmuGruppen. Då anordnade och sålde bolaget i huvudsak arbetsmarknadsutbildningar. 1998 startade Lernias bemanningsverksamhet. Under 2017 har Näringsdepartementets enhet för statlig bolagsförvaltning haft förvaltningsansvar för Lernia. Riksdagen gav 2012 regeringen bemyndigande att sälja hela eller delar av Lernia. Samtliga dotterbolag ägs till 100 procent av Lernia AB.

Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Inga händelser av betydelse har inträffat under eller efter periodens utgång.

Resultat och ställning Moderbolag

Intäkterna för helåret uppgick till 254 (246) mkr och avser huvudsakligen intern fakturering till dotterbolag. Rörelseresultatet för helåret uppgick till -21 (-59) mkr. Resultatet har påverkats av en omvärdering av pensionskulden i AmuGruppens Pensionsstiftelse 1997 med 15 (-38) mkr för helåret. Pensionsomvärderingen i moderbolaget påverkar inte koncernens resultat då pensionskulden i koncernen beräknas enligt IAS 19. Balansomslutningen uppgick till 436 (408) mkr. Investeringarna för helåret uppgick till 27 (34) mkr. Likvida medel uppgick till 19 (19) mkr. Vid utgången av året hade checkräkningskrediten nyttjats om 137 (131) mkr. Moderbolaget redovisar i bokslutet 2017 en anteciperad utdelning om 80 (100) mkr från Lernia Bemanning AB.

Framtidsutsikter

Marknaden för bemanningstjänster har utvecklats positivt det senaste året. Officiell statistik saknas avseende den totala marknaden för offentligt finansierade utbildningstjänster. Lernia är ett av Sveriges ledande kunskapsföretag och bedömningen är att Lernia är gynnsamt positionerat på marknaden för bemannings-, omställnings- och utbildningstjänster. Bolaget lämnar inte någon prognos för 2018.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Risker och osäkerhetsfaktorer beskrivs i not 22 och 29.

Föreslagna principer för ersättning till ledande befattningshavare

Ersättning till ledande befattningshavare fastställs utifrån Lernias ersättningsriktlinjer, vilka följer statens riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Inga förändringar har skett från föregående år. För detaljerad information avseende ersättningar till ledande befattningshavare se not 5.

Redogörelse för styrelsearbetet under året

För en beskrivning av styrelsen och en redogörelse av dess arbete, där ersättningsfrågor för ledande befattningshavare inkluderas, hänvisas till Lernias bolagsstyrningsrapport för 2017 som upprättats enligt 6 Kap 8 § ABL. Bolagsstyrningsrapporten är en del av förvaltningsberättelsen.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserat resultat	-18 016 415
Årets resultat	41 081 637
Summa kronor	23 065 221

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att:

Till aktieägare utdelas 21 kronor per aktie	21 000 000
I ny räkning överförs	2 065 221
Summa kronor	23 065 221

Styrelsens rekommendation till årsstämman är att 21 mkr delas ut till aktieägaren, vilket motsvarar 21 kr per aktie. Koncernens soliditet före utdelning är 33 procent. Koncernens soliditet efter föreslagen utdelning är 31 procent. Motsvarande siffror för moderbolaget är 46 procent respektive 43 procent.

Verksamhetens art och omfattning framgår av bolagsordningen och avgivna årsredovisningar. Den verksamhet som bedrivs i bolaget medför inte risker utöver vad som förekommer eller kan antas förekomma i branschen, eller de risker som i allmänhet är förenade med bedrivande av näringsverksamhet. Beträffande väsentliga händelser hänvisas till vad som framgår av förvaltningsberättelsen, härutöver har inte några händelser inträffat som påverkar bolagets förmåga att lämna utdelning.

Bolagets och koncernens ekonomiska situation per den 31 december 2017 framgår av denna årsredovisning. Det framgår också av årsredovisningen vilka principer som tillämpats för värdering av tillgångar, avsättningar och skulder.

Bolagets likviditetsplanering innefattar beredskap för att klara variationer i de löpande betalningsförpliktelseerna.

Bolagets ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att bolaget kan fortsätta sin verksamhet samt att bolaget kan förväntas fullgöra sina förpliktelser. Styrelsens bedömning är att storleken på det egna kapitalet såsom det redovisas i denna årsredovisning står i rimlig proportion till omfattningen på bolagets verksamhet och de risker som är förenade med verksamhetens bedrivande.

Bolagsstyrningsrapport

Lernia skapades genom bolagisering av AmuGruppen 1993 och ägs till 100 procent av svenska staten. Koncernen ska verka på marknadsmässiga villkor och har inget särskilt beslutat samhälls-uppdrag. Denna rapport är upprättad enligt riktlinjerna i Svensk kod för bolagsstyrning i sin lydelse från 1 december 2016 och kraven i 6 Kap Årsredovisningslagen. Den har i begränsad omfattning granskats av bolagets revisorer.

Så styrs Lernia

Bolagsstämma

Årsstämma hålls varje år under våren. Riksdagens ledamöter bjuds till årsstämman. Stämman är öppen för allmänheten. Kallelse till stämman skickas med post till aktieägaren och annonseras på sätt som framgår av bolagsordningen. Protokollet från stämman läggs ut på www.lernia.se.

Årsstämman fastställer långsiktiga finansiella mål för bolaget, väljer styrelseordförande, övriga styrelseledamöter och revisorer, beslutar om årsredovisning och vinstdisposition, ansvarsfrihet för styrelse och vd, arvoden till styrelseledamöter samt riktlinjer för ersättningar, med mera, till ledande befattningshavare. Vid behov hålls extra stämman.

Styrelsen och dess utskott

Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. För en närmare beskrivning av styrelsens funktion och uppgifter, se Svensk kod för bolagsstyrning. Styrelsen har såväl revisionsutskott som ersättningsutskott. Utskotten bereder frågor för beslut i styrelsen.

Styrelsen väljs årsvis och består av sex årsstämmovalda ledamöter samt tre arbetstagarrepresentanter och två arbetstagaruppleanter. Styrelsens medlemmar presenteras närmare på sida 30-31.

Styrelsens ordförande

Styrelsens ordförande organiserar och leder styrelsens arbete och ansvarar bland annat för:

- Information, beslutsunderlag och dagordning
- Ett bra arbetsklimat
- Utbildning som krävs för styrelsearbetet
- Kontakter med ägaren
- Fortlöpande kontakt med vd
- Uppföljning av att beslut verkställs
- Styrelse- och vd-utvärdering

Vd och koncernledning

Vd utses av styrelsen. Tfvd och koncernchef är sedan december 2017 Inge Lindberg. Vd:s uppgift är att leda den operativa verksamheten enligt styrelsens anvisningar och riktlinjer. Vd ska också se till att bokföring sker enligt lag och att förvaltning av bolagets medel sker på ett betryggande sätt. Vd ingår inte i styrelsen.

Koncernledningen har under större delen av året bestått av koncernchefen, divisionscheferna samt marknads- och försäljningsdirektören, ekonomidirektören och direktör för HR och Operativ effektivitet. Såväl vd som koncernledning är oberoende i förhållande till ägare och styrelse. Närmare presentation av ledningen på sid 32.

Ägare, aktiestruktur och rösträtt

Lernia ägs helt av svenska staten. Samtliga 1 miljon aktier har samma röstvärde.

Se vidare i Statens ägarpolicy www.regeringen.se.

Bolagsstämma

1 ÄGARE

Styrelse

ANTAL: 6 ST (3 KVINNOR OCH 3 MÄN)

Vd och koncernledning

ANTAL: 7 ST (3 KVINNOR OCH 4 MÄN)

Segment
Bemanning

Segment
Utbildning

Divisioner/
Affärsstöd

Divisioner och affärsstöd

Lernia har utöver moderbolaget fem rörelsedrivande dotterbolag. Verksamheten bedrivs i en divisionsstruktur med tre divisioner. Dotterbolagen (förutom Skillio Sweden AB), ingår i en skattemässig kommission med moderbolaget.

Lernia Utbildning AB

Divisionen Vuxenutbildning (inkl. SweJa Kunskapscenter AB) (VUX) (inkl. affärsstödsfunktionen Utrustning).

Lernia Bemanning AB

Divisionerna Bemanning Tjänstemän (TJM) och Bemanning Yrkesarbetare (YA) (inkl. Lernia Jobb & Karriär AB).

Skillio Sweden AB

Skillio Sweden AB är ett bolag för utveckling av datamjukvara för matchningstjänster.

Affärsstöd i Lernia AB

Lernias tre affärsstöd ligger i moderbolaget:

- Ekonomi (CFQ, Business Control, Inköp, Lokaler, Hållbarhet, Internrevision samt Shared Service Center: Redovisning, Lön & HRA och Intäktsadministration).
- HR & Operativ Effektivitet (IT, Intern kontroll, Internkommunikation och Verksamhetsutveckling & Projektkontor).
- Marknad, Försäljning & Affärsutveckling.

Nominering av styrelse

Kodens regler om nominering av styrelseledamöter är ersatt av en strukturerad styrelsenomineringsprocess inom Regeringskansliet som koordineras av Näringsdepartementet. Kompetensbehovet analyseras utifrån bolagets verksamhet, situation och framtida utmaningar respektive styrelses sammansättning och genomförda styrelseutvärderingar. Därefter fastställs eventuella rekryteringsbehov och rekryteringsarbetet inleds. Styrelseledamöter väljs av årsstämman på förslag av ägaren och mandattiden är ett år.

Se vidare i Statens ägarpolicy 2017.

Utvärdering av styrelse och revisorer

Styrelsen utvärderas inom ramen för arbetet med nominering. Vidare gör styrelsen en gång om året en utvärdering i form av en enkät av sitt och vds arbete och formerna för styrelsearbetets genomförande.

Utvärderingen utgör underlag i ägarens nomineringsprocess.

Styrelsen utvärderar genom sitt revisionsutskott extern revisor. Bland annat genomförs en intern enkät kring samarbetet med revisor.

Viktiga externa regelverk

- Aktiebolagslagen
- Svensk kod för Bolagsstyrning
- Bokföringslagen
- Svensk skattelagstiftning
- IFRS
- Årsredovisningslagen
- Statens ägarpolicy 2017

Interna regelverk

- Bolagsordning
- Styrelsens arbetsordning
- Arbetsordningar utskott
- Vd-instruktion
- Delegationsordning
- Uppförandekod
- Policies, regler, riktlinjer och instruktioner

Nomineringsprocess

Extern revision

Intern kontrollmiljö

Revisorer

Revisorernas uppdrag är att oberoende granska styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning samt bolagets årsredovisning och bokföring. Ansvaret för val av revisorer ligger hos styrelsen och val av revisorer beslutas på årsstämman. Revisorerna har en mandatperiod om ett år.

Vid upphandling av revisor hanteras upphandlingsprocessen av bolaget under ledning av revisionsutskottet. Regeringskansliets handläggare följer arbetet. Bolagets revisor deltar i minst två styrelsesammanträden per år. Revisorerna delger sina iakttagelser från årets granskning direkt till styrelsen i plenum. Styrelsen träffar bolagets revisorer minst en gång per år, utan närvaro av verkställande direktören eller annan person från koncernledningen. Extern revisor samarbetar med internrevisor.

Internrevision

Lernias internrevisor granskar verksamheten utifrån revisionsplan som antas i styrelsen. Åtterrapporering sker till revisionsutskottet och styrelsen enligt fastlagda rutiner.

Uppförandekod

Lernia bedriver ett omfattande arbete med att utarbeta och implementera värderingar viktiga för verksamheten. Dessa värderingar har omsatts i normer och regler för hur medarbetare ska agera i olika situationer. Regelverket finns i en verksamhetshandbok och sammanfattas i en uppförandekod. Uppförandekoden beskriver de krav som ställs på alla som agerar för Lernias räkning.

Whistleblowing

Lernia har antagit en mutbrottpolicy och inrättat en kanal för anonym rapportering av vissa typer av allvarliga oegentligheter eller uppenbart felaktiga ageranden – whistleblowing. Funktionen är öppen för såväl medarbetare som kunder, leverantörer och deltagare och kan nås från Lernias externa hemsida.

Intern styrning och kontroll

Styrelsen har det övergripande ansvaret för Lernias interna kontroll. Vd/koncernchef har det löpande ansvaret för att intern styrning och kontroll upprätthålls. Det övergripande syftet med den interna kontrollen är att säkerställa att Lernias finansiella rapportering upprättas i enlighet med lag, tillämpliga redovisningsstandarder och övriga krav från ägaren. Lernias kontroller över den finansiella rapporteringen beskrivs nedan.

Verksamhetens utveckling följs upp varje månad genom avrapportering till styrelsen och genom att vd/koncernchef, ekonomidirektör och koncerncontroller har möte med samtliga i koncernledningen. Utgångspunkten för uppföljning är av styrelsen antagen affärsplan. Minst tre gånger om året genomför vd, ekonomidirektör och koncerncontroller genomgångar med ledningsgrupperna i divisioner och affärsstöd, då affärsplan, ekonomisk

utveckling, prognoser, kundutveckling och viktiga aktiviteter diskuteras. Styrning av Lernias dotterbolag har under året även utövats genom att vd/koncernchef varit ordförande och vd i dotterbolagens styrelser. I styrelsens arbetsordning och instruktioner för vd och styrelsens utskott säkerställs en tydlig roll- och ansvarsfördelning till gagn för en effektiv hantering av verksamhetens risker. Styrelsen säkerställer genom Revisionsutskottet att fastlagda principer för den finansiella rapporteringen och interna kontrollen efterlevs samt upprätthåller ändamålsenliga relationer med bolagets revisorer. För styrelsens kontrollaktiviteter 2017, se sid 29. Vd ansvarar för det system av interna kontroller som krävs för att hantera väsentliga risker i den löpande verksamheten. Här ingår bland annat riktlinjer för olika befattningshavare för att de ska förstå och inse betydelsen av sina respektive roller för upprätthållandet av god intern kontroll.

Styrelsens arbete under 2017

Styrelsen har haft 11 sammanträden under 2017, varav 2 per telefon

Under året har styrelsen arbetat vidare med frågor kring finansiell styrning och kontroll samt ökad affärsmässighet, produktivitet och lönsamhet. En återkommande fråga har varit hanteringen av Lernias vuxenutbildningar i Stockholm. Uppmärksamhet har också ägnats hanteringen av Lernias pensionsskuld och tillsättning av medlemmar i koncernledningen. Under hösten har tyngdpunkten legat på strategi- och affärsplanefrågor. En styrelseutvärdering har genomförts. Utfallet av denna har diskuterats i styrelsen. Varje mötesdag har styrelsen ägnat en stund åt utvärdering av styrelsearbetets effektivitet och vd:s arbete.

Närvaro vid styrelsemöten under 2017

Ledamot	Närvaro
Birgitta Ägren Böhlin	11/11
Olle Eriksson	10/11
Sonny Andersson Rask	3/10
Fadime Falk	6/11
Anna Klingspor	10/11
Björn Tegström	11/11
Joakim Mörnefält	11/11
Ulrika Nordström	2/3
Ola Salmén	10/11
Karin Strömberg	11/11
Per Svärth	0/11
Richard Reinius	5/8

Närvaro vid utskottsmöten under 2017

Ledamot	Närvaro
Birgitta Ägren Böhlin (Rev+Ers)	10/10
Richard Reinius (Rev+Ers)	7/7
Ulrika Nordström (Rev+Ers)	3/3
Karin Strömberg (Ers)	4/4
Ola Salmén (Rev)	6/6

Arvodet 2017

<i>Styrelsen</i>	
Ordföranden	260 000 kr
Stämмоvalda ledamöter	120 000 kr
<i>Ersättningsutskottet</i>	
Ordförande	25 000 kr
Ledamot	20 000 kr
<i>Revisionsutskottet</i>	
Ordförande	35 000 kr
Ledamot	25 000 kr

Till arbetstagarrepresentanter och anställda i regeringskansliet utgår ingen ersättning.

December

Revisionsutskottet sammanträdde den 5 december och beredde frågor till styrelsemötet den 6 december. Extra möten med styrelse och ersättningsutskottet hölls den 11 december. Ytterligare ett möte med Ersättningsutskottet hölls den 20 december.

Styrelsemötet 6 december

Styrelsen antog affärsplan och budget för 2018 samt strategi för perioden 2018–2021 med mål för rörelsemarginal, intäkter och hållbarhet. Under mötet fick styrelsen en redovisning av styrelse- och vd-utvärdering. I en enskild session tog styrelsen ett principiellt beslut om att söka ny koncernchef. Beslut fattades om ledamöter till Lernias pensionsstiftelse för 2018. Styrelsen fastställde förslag till val av revisionsbyrå för 2018.

Extra möten med styrelsen och ersättningsutskottet 11 december

Såväl styrelsen som ersättningsutskottet sammanträdde. Styrelsen beslutade om byte av koncernchef och därtill kopplade frågor.

Extra möten med ersättningsutskottet 20 december

Ersättningsutskottet sammanträdde den 20 december och beslutade om innehåll i upphandling av extern hjälp vid rekrytering av vd.

November

Extra styrelsemöte 27 november

Ett extra styrelsemöte hölls på telefon. Mötet behandlade frågan om finansiering av verksamheten i Skillio Sweden AB, ett bolag för utveckling av datamjukvara för matchningstjänster.

Oktober

Såväl ersättningsutskottet som revisionsutskottet sammanträdde och beredde frågor till styrelsen den 27 oktober.

Styrelsemötet 27 oktober

På mötet fastställdes delårsrapport för tredje kvartalet. En genomgång gjordes av Lernia varumärkesstrategi. Styrelsen diskuterade den strategiska inriktningen 2018–2021.

Augusti – September

Styrelseseminarier 13-14 september

Under styrelseseminarier diskuterade styrelsen tillsammans med Lernias koncernledning Lernias strategiska inriktning 2018–2021. Styrelsen besökte också Lernias verksamheter och kunder i Uppsala.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet sammanträdde den 29 september och diskuterade framtida utformning av extern och intern rapportering.

Februari

Ersättningsutskottet och revisionsutskottet sammanträdde och beredde frågor till styrelsen den 13 februari.

Styrelsemötet 13 februari

På mötet fastställdes bokslutskommuniké och förslag till resultatdisposition för 2016. Styrelsen fick statusrapporter kring arbetet med årsredovisningen. Styrelsen arbetade med framtagande av nya nyckeltal för verksamheten. Tid ägnades också åt genomgång av resultatet från styrelseutvärderingen från 2016.

Mars

Ersättningsutskottet sammanträdde och beredde frågor inför styrelsemötet 9 mars.

Styrelsemötet 9 mars

Styrelsen träffade revisor utan ledningen enligt punkt 7.5 bolagsstyrningskoden. Styrelsen beslutade om avgivande av årsredovisning för 2016 och kallelse till årsstämma, samt om förslag till riktlinje för ersättningar till ledande befattningshavare och fullmakt för vd att företräda moderbolaget på stämmor i dotterbolag. I anslutning till mötet fick styrelsen information om aktuella sälj- och anbudsfrågor.

April

Den 28 april genomförde Lernia sin årsstämma i Stockholm. I anslutning till årsstämman hölls två styrelsemöten; ett inriktat på löpande frågor, och efter årsstämman ett konstituerande möte. Inför styrelsemöte nr 1 sammanträdde revisionsutskottet den 26 april och beredde frågor kring kvartalsrapport med mera. Ersättningsutskottet sammanträdde och behandlade ersättningsfrågor kopplade till lönerevisionen.

Styrelsemöte nr 1, 28 april

På mötet fastställdes delårsrapporten för första kvartalet. Innehållet i Prognos 1 berördes. Nyckeltal för 2017 fastställdes.

Årsstämman 22 april

Årsstämman beslutade:

- Att fastställa i årsredovisningen intagna resultat- och balansräkningen samt kassaflödesanalys för såväl bolag som koncern. Resultatet för 2016 disponerades så att utdelning gjordes med 14 mkr och resterande vinstmedel överfördes i ny räkning.
- Att bevilja styrelsen och vd ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2016.
- Att välja styrelsen; Birgitta Ågren Böhlin, styrelseordförande, Anna Klingspor, Ola Salmén, Joakim Mörnefält och Karin Strömberg (omval), samt Richard Reinius (nyval).
- Att som revisor för tiden från stämman utse revisionsbolaget PricewaterhouseCoopers AB med angiven huvudrevisor Ann-Christine Hägglund (omval).
- Att fastställa principer för ersättningar till ledande befattningshavare. Stämman noterade också arbetstagarorganisationernas val av representanter: Sonny Andersson Rask, Lärarförbundet, Olle Eriksson, ST, och Björn Tegström, Saco samt suppleanterna Fadime Falk, SACO, och Per Svårdh, Lärarförbundet. Protokoll från årsstämman finns i sin helhet på www.lernia.se.

Styrelsemötet 22 april

På mötet fastställdes sammanhållet styrdokument för styrelsearbetet med arbetsordningar för styrelse och utskott, vd-instruktion, rapportinstruktion och årsplan. Val gjordes av ledamöter till utskott, firmatecknare och sekreterare. Vd och styrelseledamöter redovisade sina väsentliga uppdrag i andra styrelser.

Juni

Styrelsemötet 9 juni

Styrelsen informerades om Lernias affärsläge och ekonomi. Medarbetare på Lernia informerade styrelsen i aktuella frågor. Styrelsen lämnade medskick till Lernias strategiarbete.

Juli

Revisionsutskottet sammanträdde och beredde frågor till styrelsen den 17 juli.

Styrelsemötet 17 juli

Mötet hölls per telefon. Styrelsen informerades om Lernias affärsläge och ekonomi. Delårsrapporten för andra kvartalet fastställdes.

Lernias uppdrag

Syftet med Lernias verksamhet är att bedriva kompetensförsörjning för arbetslivet, med huvudinriktning på utbildning innefattande företagsutbildning och bemanning, samt att bedriva därmed förenlig verksamhet.

Utskottsarbete

Utskotten har till uppgift att inom sitt område bevaka frågor och bereda dessa för beslut i styrelsen.

Ersättningsutskottet bestod i början på året av: Birgitta Ågren Böhlin (ordförande), Ulrika Nordström och Karin Strömberg. I samband med årsstämman lämnade Ulrika Nordström styrelsen och utskottet och ersattes av Richard Reinius. Samtliga ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget. Ersättningsutskottet har under året hållit fyra sammanträden. Direktören HR & Operativ effektivitet för protokoll i ersättningsutskottet.

Revisionsutskottet bestod i början på året av: Ola Salmén (ordförande), Birgitta Ågren Böhlin och Ulrika Nordström. I samband med årsstämman lämnade Ulrika Nordström styrelsen och utskottet och ersattes av Richard Reinius. Ekonomidirektören är föredragande i revisionsutskottet och mötena protokollförs av en av bolagets jurister. Extern och intern revisor kallas att delta i utskottets sammanträden. Revisionsutskottet har hållit sex sammanträden. Ordförande i utskott avrapporterar till styrelsen efter varje möte och protokollen från utskottsmötena tillgängliggörs för hela styrelsen.

Ersättning till vd och koncernledningen

Bolaget följer de riktlinjer och rekommendationer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i statliga bolag som definieras i "Statens ägarpolicy 2017", samt därtill fogade statliga riktlinjer. Till medlem av Lernias koncernledning utgår fast lön. Rörlig lön eller prestationsstyrda ersättningar utgår inte. Ersättningar och pensionsförmåner för 2017 till medlemmar av Lernias koncernledning framgår av not 5.

Ersättningsystem

Bonus- och incitamentsprogram eller aktie- och aktiekursrelaterade program förekommer inte för ledande befattningshavare inom Lernia. Rörlig ersättning till övriga personalgrupper har heller inte förekommit.

Intern kontroll över finansiell rapportering

Styrelsens ansvar för intern kontroll regleras i den svenska aktiebolagslagen och i Koden. Denna rapport har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Koden och är därmed begränsad till intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen syftar till att ge en rimlig säkerhet avseende tillförlitligheten i den externa finansiella rapporteringen i form av delårsrapporter och årsredovisning och att de är upprättade i överensstämmelse med tillämpliga lagar, redovisningsstandarder och de särskilda riktlinjer för extern rapportering som gäller för företag med statligt ägande.

Kontrollmiljö

Grunden för den interna kontrollen utgörs av kontrollmiljön med organisation, beslutsvägar och ansvar. Styrelsen fastställer årligen ett antal styrande dokument såsom arbetsordning för styrelsen, instruktion till verkställande direktören, delegationsordning med regler om utanordning, instruktion för ekonomisk rapportering och placeringpolicy för Lernias koncernlikviditet. Kontrollmiljön omfattar också den kultur och de värderingar som styrelse och bolagsledning kommunicerar och verkar utifrån vilket bland annat förmedlas genom den uppförandekod som fastställs av styrelsen varje år. Styrelsen har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Styrelsen har inrättat ett revisionsutskott som bland annat bereder styrelsens arbete med kvalitetssäkring av bolagets finansiella rapportering. Styrelsens ansvar och styrelsens och dess utskotts inbördes arbetsfördelning framgår av styrelsens arbetsordning. Lernias redovisning och finansiella rapportering hanteras av en central enhet. CFO ansvarar för att det finns interna redovisningsriktlinjer och riktlinjer för den finansiella rapporteringen och att de är i enlighet med gällande lagkrav, noteringskrav och redovisningsstandarder.

Riskbedömning

Riskbedömning avseende den finansiella rapporteringen för att identifiera och utvärdera de verksamhetsområden och processer där det föreligger störst risk för fel som kan få en väsentlig påverkan på den finansiella rapporteringen sker på flera nivåer i företaget. Företagsledningen identifierar och utvärderar löpande riskområden för att säkerställa att det finns tillförlitliga kontroller i de berörda processerna i syfte att undvika fel i den finansiella rapporteringen. Riskanalys och risker kopplade till den finansiella rapporteringen diskuteras regelbundet med bolagets externa revisorer som också årligen presenterar sin riskbedömning för revisionsutskott och styrelse.

Principer för riskhantering har beretts av revisionsutskottet och fastställts av styrelsen. Risker hanteras och klassificeras utifrån sju risktyper: 1) Marknads- och prisrisk, 2) Motpartsrisk, 3) Operativ risk, 4) Strategiska risker, 5) Medarbetarrisk, 6) Varumärkesrisk 7) Legala och övriga risker. Affärsstöd Ekonomi har till uppgift att säkerställa att koncernens system för riskhantering är ändamålsenliga och effektiva och har också det samordnande ansvaret för riskhantering i koncernen. Affärsstöd HR & Operativ Effektivitet har samordningsansvaret för risker inom området informationssäkerhet och arbetsmiljö.

Bolaget har utarbetat en modell för bedömning av risken för fel i den finansiella rapporteringen i vilken man har identifierat ett antal poster i resultat- och balansräkningen där risken för väsentliga fel är förhöjd. Särskild vikt har lagts vid att utforma kontroller för att förebygga och upptäcka brister på dessa områden. Korrekt och fullständig intäktsredovisning samt periodisering av lokal- och personalkostnader har identifierats som områden där risken för väsentliga fel är förhöjd.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteter i syfte att förebygga, upptäcka samt korrigera fel och avvikelser, finns inbyggda i Lernias process för finansiell rapportering. Kontrollerna har utformats för att hantera risker för att väsentliga fel uppstår i den finansiella rapporteringen och består av såväl övergripande som detaljerade kontroller. Kontrollaktiviteter sker på flera olika nivåer i företaget och utgörs till exempel av godkännande av transaktioner, kontoavstämningar och analytisk uppföljning. Vid varje månadsbokslut sker en fullständig avstämning av att intäkterna i affärssystemen stämmer med resultat- och balansräkningen.

En särskild fastighetsdatabas finns och säkerställer att samtliga lokalkostnader blir korrekt periodiserade. För att periodisera personalkostnaderna rätt finns rutiner uppbyggda kring tidsredovisningssystemen och lönesystemen. Under året har Lernia fortsatt sitt arbete med att stärka den interna kontrollen och utvecklat den interna kontrolldokumentationen ytterligare jämfört mot föregående år. Ansvariga har gjort ett stort arbete med att kartlägga, utvärdera och diskutera risker och kontroller i organisationen och skapat tydligare processägare vilket ökar möjligheten för kontrollen i verksamheten. En förflyttning har skett mot mer kontroll i dessa processer.

Information och kommunikation

Väsentliga riktlinjer, manualer, med mera, av betydelse för den finansiella rapporteringen uppdateras och kommuniceras till berörda medarbetare löpande. Det finns såväl formella som informella informationskanaler till bolagsledningen för väsentlig information från medarbetarna. Interna informationskanaler i övrigt består bland annat av regelbundna möten i koncernledningen, samt arbetsplatsträffar och möten i olika forum för berörda specialistfunktioner. Revisionsutskottet informeras regelbundet av såväl internrevisor som externa revisorer och hålls därigenom uppdaterat på aktuella iakttagelser inom intern styrning och kontrollområdet. Revisionsutskott och styrelsen erhåller finansiell information av företagsledningen vid varje bokslutstillfälle. Extern rapportering sker i enlighet med riktlinjerna i statens ägarpolicy.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av att den interna styrningen och kontrollen avseende den finansiella rapporteringen sker löpande av styrelse, vd, koncernledning och inom affärsstöd Ekonomi. Genom kontroller och analyser identifieras förbättrings- och utvecklingsmöjligheter. Eventuella brister i systemet rapporteras till ansvarig person för att förbättring ska kunna ske. Utvecklingen följs genom månadsvis avrapportering till styrelsen och genom att vd, ekonomidirektör och koncerncontroller har möte med samtliga i koncernledningen. Minst tre gånger om året genomför vd, ekonomidirektör och koncerncontroller genomgångar med ledningsgrupperna i divisioner och affärsstöd då affärsplan, ekonomisk utveckling, prognoser, kundutveckling och planerade aktiviteter diskuteras.

Revisionsutskottet har ett särskilt ansvar för att följa upp revisionsfrågor och större principiella frågor med avseende på den finansiella rapporteringen. Internrevisionsenheten har styrelsens uppdrag att självständigt granska och utvärdera företagets interna styrning och kontroll, inklusive intern kontroll över den finansiella rapporteringen. Lernia arbetar löpande med att utveckla den interna styrningen och kontrollen i företaget bland annat genom att beakta och vidta åtgärder avseende rekommendationer från såväl internrevisionen som företagets externa revisorer.

Skattepolicy

Lernia har under året tagit fram en skattepolicy som görs tillgänglig för allmänheten. Se lernia.se – Om oss - Bolagsstyrning – Dokument och bilagor.

Verksamhetsrisker

Riskerna i verksamheten är marknadsrelaterade snarare än produktrelaterade. De största riskerna för Lernia är strukturella och konjunkturella marknadsrisker på både utbildnings- och bemanningsmarknaden i tillägg till politiska risker framför allt vad gäller marknaden för arbetsmarknadsutbildningar men även till exempel nystartsbidrag och EU:s bemanningsdirektiv. Utbildnings- samt omställningstjänster har vanligen ett bättre konjunkturläge vid lågkonjunktur medan bemanning har ett sämre. Det råder en stark prispress på de större marknader där Lernia verkar. Lernia är känsligt för negativ publicitet, speciellt med tanke på de tjänster Lernia levererar inom utbildning mot offentlig kund. Även konkurrenters negativa medieexponering påverkar branschen i stort. Mer än en tredjedel av koncernens intäkter kommer från två kunder, vilket medför att förändringar i dessa kunders köpbeteende får stor inverkan på koncernens intäkter och resultat. Försäljningen av utbildningstjänster går närmast uteslutande till offentliga kunder som upphandlar enligt Lagen om offentlig upphandling (LoU) och Lagen om valfrihetssystem (LoV). Kontraktslängden är vanligen motsvarande två till fyra år, ofta med ensidig möjlighet för kunden att förlänga för ytterligare tid. Vunna avtal är oftast att karaktärisera som rena ramavtal, utan köparförpliktelser eller miniminivåer avseende volym. Uthyrning av personal är likartad i sin affärsstruktur oavsett om det avser yrkesarbetare eller tjänstemän. Det som skiljer är prissättningen, uthyringslängd samt resursåtgång. Avtalen förhandlas nationellt eller lokalt och i vissa fall i en kombination. Lernia är ett Tjänsteföretag och därför beroende av rätt kompetens, engagemang och nöjda medarbetare för att kunna leverera utlovade tjänster. Lernia är försäkrat mot egendoms-, avbrotts- och ansvarsrisker orsakade av affärsverksamheten.

Lernias finansiella riskexponering bedöms som relativt låg. Valutarisker saknas i allt väsentligt och det finns inga långfristiga räntebärande skulder i koncernens balansräkning. Per 2017-12-31 redovisar Lernia kortfristig räntebärande skuld avseende nyttjad checkräkningskredit om 137 (131) mkr. Lernia AB har en beviljad checkräkningskredit uppgående till 200 mkr för att hantera volatiliteten i det kortsiktiga likviditetsbehovet. Lernia har fortsatt ett åtagande gentemot kreditgivande bank vad gäller soliditet. Lernia utsätts för normala kreditrisker i sina kundrelationer. Koncernens kreditpolicy innehåller riktlinjer för hur kredit ska beviljas och rutiner för betalningsövervakning. Koncernens placeringpolicy innebär att placeringar endast görs i svenska räntebärande papper utgivna av svensk bank eller svenska staten med högst tre månaders förfallotid.

För ytterligare beskrivning av bolagets väsentliga affärsrisker och finansiella risker hänvisas till not 22 Finansiella risker och finanspolicies samt not 29 Viktiga uppskattningar och bedömningar.

Kvalitets- och miljöcertifiering

Lernias kvalitets- och miljöarbete utgår från koncernens kvalitets- respektive miljöpolicy. Ledningssystem för kvalitet och miljö är certifierade enligt internationella standarder och ingår som en naturlig del i det dagliga arbetet. Att så sker följs upp genom kundmätningar och interna kvalitetsmätningar. Dessutom görs interna och externa revisioner av ledningssystemen. Revisionsorgan är Qualify AB. Lernias certifikat avser ISO 9001:2008 och ISO 14001:2004.

Styrelse

Birgitta Ågren Böhlin

Ordförande

Född: 1948

Ledamot sedan: 2011. Ordförande i ersättningsutskottet och ledamot i revisionsutskottet.

Nuvarande befattning: Egen verksamhet.

Styrelseuppdrag: Styrelseordförande Almi Företagspartner AB och Försäkringskassan.

Tidigare befattningar: Vik, generaldirektör Fastighetsverket, tf generaldirektör Tillväxtverket, vd och koncernchef Samhall AB, generaldirektör Försvarets Materielverk, sjukhusdirektör Huddinge Universitetssjukhus, ekonomidirektör Sveriges Television.

Utbildning: Civilekonom, Handelshögskolan, Göteborg.

Anna Klingspor

Ledamot

Född: 1959

Ledamot sedan: 2009

Nuvarande befattning: Rådgivare inom affärsutveckling och varumärkesfrågor, egen verksamhet samt associerad till Bold Stockholm.

Styrelseuppdrag: Styrelseordförande AIX Arkitekter AB, Styrelseledamot STF, Svenska Turistföreningen och Contemporary Wines AB.

Tidigare befattningar: Managementkonsult Differ, marknadschef och dotterbolags- vd Vin&Sprit AB, vd Automat kommunikationsbyrå, sales director Ramlösa England, global communication and brand manager Oriflame.

Utbildning: Internationell Civilekonom, Uppsala Universitet.

Karin Strömberg

Ledamot

Född: 1956

Ledamot sedan: 2010. Ledamot i ersättningsutskottet.

Nuvarande befattning: Egen verksamhet och delägare i bolag genom Securera AB.

Styrelseuppdrag: Styrelseordförande AB Svensk Bilprovning, Styrelseledamot AB Trav och Galopp (ATG), Securera AB, Blue Ocean Sales Scandinavia AB och Delsbo Candle AB.

Tidigare befattningar: Vd PharmaRelations AB, SVP Scandinavian Airlines.

Utbildning: Civilekonom, Handelshögskolan, Stockholm.

Olle Eriksson

Arbetstagarrepresentant

Född: 1954

I styrelsen sedan: 2013, personalföreträdare för ST.

Nuvarande befattning: Utrustningschef.

Utbildning: Gymnasieutbildning, el- teleteknisk.

Björn Tegström

Arbetstagarrepresentant

Född: 1959

I styrelsen sedan: 2016, personalföreträdare för SACO-förbunden.

Nuvarande befattning: Utbildningskonsult.

Utbildning: Civilekonom, Göteborgs Universitet och lärarutbildningen vid Malmö högskola.

Sonny Andersson-Rask

Arbetstagarrepresentant

Född: 1975

I styrelsen sedan: 2017, personalföreträdare för Lärarförbundet.

Nuvarande befattning: Utbildningskonsult.

Utbildning: Gymnasieutbildning, bygg- och anläggning.

Suppleanter

Fadime Falk, SACO-förbunden
Per Svärth, Lärarförbundet

Ola Salmén

Ledamot

Född: 1954

Ledamot sedan: 2013. Ordförande i revisionsutskottet.

Nuvarande befattning: Egen verksamhet.

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Eniro AB, LKAB och Teracom AB.

Tidigare befattningar: vd och CFO Sandvik AB, CFO Vin & Sprit AB, CFO Adcore AB, olika ekonomichefs- och controllerbefattningar inom Handelsbanken och STORA-koncernen.

Utbildning: Civilekonom, Stockholms universitet.

Richard Reinius

Ledamot

Född: 1967

Ledamot sedan: 2017. Ledamot i ersättningsutskottet och revisionsutskottet.

Nuvarande befattning: Anställd vid Näringsdepartementet.

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot Apoteksgruppen Holding i Sverige AB och RISE Research Institutes of Sweden AB.

Tidigare befattningar: Bolagsanalytiker Näringsdepartementet, kreditanalytiker och kreditchef Banque Indosuez (Stockholm), Aktieanalytiker CSFB (London).

Utbildning: Civilekonom, Handelshögskolan i Stockholm.

Joakim Mörnefält

Ledamot

Född: 1964

Ledamot sedan: 2016

Nuvarande befattning: Kommunikationsdirektör på Svenska Spel.

Styrelseuppdrag: -

Tidigare befattningar: Executive Director National Geographic Society Europe. Kommunikationsdirektör ManpowerGroup Sweden, Head of Global Brand Strategy and Creative ManpowerGroup Global, Landschef Zoovillage, Marknadschef JC Jeans and Clothes.

Utbildning: Marknadsföringslinjen, Växjö Universitet.

Ulrika Nordström lämnade sitt uppdrag som ledamot vid årsstämman i april 2017.

Koncernledning

Helena Skåntorp

Vd och koncernchef Lernia AB
t.o.m 15 december 2017

Född: 1960

Anställd i Lernia sedan: 2011. Helena Skåntorp lämnade Lernia och sin tjänst som vd och koncernchef den 15 december 2017.

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i ByggPartner AB, Mekonomen AB och Skåntorp & Co AB.

Tidigare befattningar: Vd och koncernchef SBC Sveriges Bostadsrätts-Centrum AB (publ), vd och koncernchef Jarowskij samt CFO Arla. Auktoriserad revisor Öhrlings/PWC.

Utbildning: Civilekonom, Stockholms universitet.

Jörgen Mattsson

Divisionschef Bemanning
Yrkesarbetare

Född: 1960

Anställd i Lernia sedan: 2013

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Holtab AB, Hallabro El AB.

Tidigare befattningar: Vd YIT Sverige AB, divisionschef ABB Building Systems AB, affärsområdeschef Banverket.

Utbildning: Civilingenjör, Linköpings tekniska högskola.

Annika Roupé

Marknads- och försäljningsdirektör

Född: 1967

Anställd i Lernia sedan: 2015

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Sveriges HR Förening.

Tidigare befattningar: Vice president Enterprise Business Team Nordic Samsung Electronics, vice vd/försäljningsdirektör Stanley Security Solutions, affärsområdeschef retail Niscayah.

Utbildning: Civilekonom, Linköpings universitet.

Hans-Otto Halvorsen

Divisionschef Vuxenutbildning

Född: 1959

Anställd i Lernia sedan: 2014

Tidigare befattningar: Vd och divisionschef SAS Ground Services, HR-direktör SAS Norge, vd L&T Sweden, Managementkonsult Hamrin & Partners.

Utbildning: Jurist/Advokat, universitetet i Oslo.

Inge Lindberg

CFO t.o.m. 15 december 2017.
Tillförordnad vd och koncernchef
from 15 december 2017

Född: 1965

Anställd i Lernia sedan: 2014

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i SOS Alarm och AMUGruppens Pensionsstiftelse.

Tidigare befattningar: Ekonomidirektör Telenor Sverige, konsultchef Teracom, ekonomichef Telia Megacom, redovisningschef Telia Finans, revisor Öhrlings/PwC.

Utbildning: Civilekonom, Uppsala Universitet.

Erik Wennhall

Divisionschef Bemanning
Tjänstemän

Född: 1982

Anställd i Lernia sedan: 2014

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Gold Oak Group AB.

Tidigare befattningar: Operativ chef Sverige & Danmark och Försäljningsdirektör StudentConsulting, Business analyst & business development project manager, Customer Care Manager inom MTG.

Utbildning: Civilekonom, Handelshögskolan i Göteborg.

Ulrika Spåls

Direktör HR & Operativ effektivitet

Född: 1973

Anställd i Lernia sedan: 2016 (dec)

Styrelseuppdrag: Styrelseordförande Sveriges HR Förening, styrelseledamot BRC Utvecklingspartner och Ung Företagsamhet Gävleborg.

Tidigare befattningar: SVP Human Resources BillerudKorsnäs, VP Operational Excellence BillerudKorsnäs, SVP Communication & Change BillerudKorsnäs, HR Director Korsnäs AB, HR Manager Sandvik Materials Technology.

Utbildning: Fil. kand. Samhällsplanering, Psykologi Högskolan i Gävle.

Jenny Wärn

Chefscontroller t.o.m. 15 december
2017. Tillförordnad CFO f.r.o.m. 15
december 2017

Född: 1977

Anställd i Lernia sedan: 2013

Styrelseuppdrag: –

Tidigare befattningar: Chef Business Control, sales controlling och bid pricing Tele2 Sverige, Program Director, Student Management Group (IntoEd-Ventures), New York, USA.

Utbildning: Civilekonom, Handels-högskolan vid Göteborgs universitet.

Finansiella rapporter med **Noter**

Ekonomisk översikt

mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Resultatposter					
Intäkter	3 302	3 114	2 999	2 621	2 653
Summa rörelsens intäkter	3 349	3 153	3 030	2 657	2 659
varav arbetsmarknadsutbildning (AU)	414	524	654	653	734
Rörelseresultat efter avskrivningar	57	35	106	111	185
Rörelseresultat exklusive omstruktureringkostnader	57	35	105	100	167
Resultat efter finansiella poster	56	35	106	112	188
Årets resultat	41	28	82	85	146
Balansposter					
Anläggningstillgångar	172	151	197	113	131
Omsättningstillgångar	923	885	706	564	785
Likvida medel och placeringar	85	32	136	334	154
Summa tillgångar	1180	1068	1039	1011	1070
Eget kapital	384	354	438	542	525
Avsättningar och skulder	796	714	601	469	545
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1180	1068	1039	1011	1070
Investeringar brutto					
Förvärv av immateriella tillgångar	27	31	25	22	4
Övrig utrustning	10	15	7	1	2
Förbättringsutgift på annans fastighet	5	11	2	0	4
Förvärv dotterbolag	-	-	9	-	-
Summa investeringar	42	57	43	23	10
Personal					
Medelantal anställda	5 470	5 051	4 680	4 163	3 828
Nyckeltal					
Rörelsemarginal, %	1,7	1,1	3,5	4,2	7,0
Vinstmarginal, %	1,7	1,1	3,5	4,2	7,1
Omsättningsförändring, %	6,2	4,1	14,0	-0,1	5,3
Omsättning per anställd, tkr	612	624	647	638	695
Förädlingsvärde per anställd, tkr	535	522	533	512	543
Resultat per anställd, tkr	8	5	18	21	38
Avkastning på totalt kapital, %	5,1	3,4	10,3	10,7	18,8
Avkastning på sysselsatt kapital, %	11,4	7,7	21,7	20,7	41,3
Avkastning på eget kapital, %	11,2	7,0	16,7	15,9	31,5
Soliditet, %	33	33	42	54	49
Kassalikviditet, %	126	127	143	126	154
Resultat per aktie, kr	41	28	82	85	146
Antal aktier	1 milj	1 milj	1 milj	1 milj	1 milj
Utdelning, mkr	14	50	235	58	-
Föreslagen utdelning, mkr	21	14	50	235	58

Resultaträkning

Koncernen 1 januari–31 december

mkr	Not	2017	2016
Intäkter		3 302	3 114
Övriga rörelseintäkter	4	47	39
Summa rörelsens intäkter	2, 3	3 349	3 153
Personalkostnader	5	-2 868	-2 601
Övriga externa kostnader	6,7	- 398	-492
Avskrivningar/Nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	10, 11, 12	-26	-25
Summa rörelsekostnader		-3 292	-3 118
Rörelseresultat	3	57	35
Finansiella intäkter		0	1
Finansiella kostnader		-1	-1
Finansnetto	8	-1	0
Resultat före skatt		56	35
Skatt	9	-15	-7
Årets resultat		41	28
Periodens resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare		41	28
Resultat per aktie före och efter utspädning, kr		41	28
Totalt resultat per aktie före och efter utspädning, kr	17	44	-34

Rapport över totalresultat

Koncernen 1 januari–31 december

mkr	Not	2017	2016
Periodens resultat		41	28
Poster som inte ska återföras i resultaträkningen:			
Omvärdering av nettopensionsförpliktelsen		3	-62
Årets totalresultat hänförligt till moderbolagets aktieägare	17	44	-34

Balansräkning

Koncernen per den 31 december

mkr	Not	2017	2016
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	10, 11	86	73
Materiella anläggningstillgångar	12	44	42
Pensionstillgångar, netto	18	39	32
Uppskjutna skattefordringar	9	3	4
Summa anläggningstillgångar		172	151
Aktuella skattefordringar		10	5
Kundfordringar	14	810	797
Övriga fordringar		13	12
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	90	71
Likvida medel	27	85	32
Summa omsättningstillgångar		1008	917
Summa tillgångar		1180	1068
EGET KAPITAL			
	16		
Aktiekapital		100	100
Balanserade vinstmedel		284	254
Summa eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		384	354
SKULDER			
Uppskjuten skatteskuld	9	9	8
Summa långfristiga skulder		9	8
Kortfristiga räntebärande skulder	22	137	131
Leverantörsskulder		55	63
Övriga skulder	20	179	151
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	391	337
Avsättningar	19	25	24
Summa kortfristiga skulder		787	706
Summa skulder		796	714
Summa skulder och eget kapital		1180	1068

Information om koncernens ställda säkerheter och eventuaiförpliktelser, se not 25.

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen

mkr	Aktiekapital	Balanserade vinstmedel	Totalt eget kapital
Ingående balans 1 januari 2016	100	338	438
Förändring i eget kapital för perioden			
Omvärdering av nettopensionsförpliktelsen		-62	-62
Periodens resultat		28	28
Årets totalresultat		-34	-34
Utdelning		-50	-50
Utgående balans per 31 december 2016	100	254	354
Ingående balans 1 januari 2017	100	254	354
Förändring i eget kapital för perioden			
Omvärdering av nettopensionsförpliktelsen		3	3
Periodens resultat		41	41
Årets totalresultat		44	44
Utdelning		-14	-14
Utgående balans per 31 december 2017	100	284	384

Kassaflödesanalys

Koncernen 1 januari–31 december

mkr	Not	2017	2016
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		56	35
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	27	39	26
Betald skatt		-14	-7
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		81	54
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-) / Minskning (+) av rörelsefordringar		-40	-178
Ökning (+) / Minskning (-) av rörelseskulder		60	-6
Kassaflödet från den löpande verksamheten		101	-130
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	11	-27	-31
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	12	-15	-26
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		2	2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-40	-55
Finansieringsverksamheten			
Nyttjad checkräkningskredit	27	6	131
Utbetald utdelning till moderbolagets aktieägare		-14	-50
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-8	81
Årets kassaflöde		53	-104
Likvida medel vid årets början		32	136
Likvida medel vid årets slut		85	32

Resultaträkning

Moderbolaget 1 januari–31 december

mkr	Not	2017	2016
Nettoomsättning		1	0
Övriga rörelseintäkter	2,4	254	246
Summa rörelsens intäkter		255	246
Personalkostnader	5	-132	-137
Övriga externa kostnader	6,7	-130	-156
Avskrivningar/nedskrivningar	11,12	-14	-12
Summa rörelsekostnader		-276	-305
Rörelseresultat		-21	-59
Resultat från finansiella poster:			
Resultat från andelar i koncernbolag		80	100
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1	-1
Finansnetto	8	79	99
Resultat före skatt		58	40
Skatt	9	-17	1
Årets resultat		41	41

Rapport över totalresultat

Moderbolaget 1 januari–31 december

mkr	2017	2016
Årets resultat	41	41
Årets totalresultat hänförligt till moderbolagets aktieägare	41	41

Balansräkning

Moderbolaget per den 31 december

mkr	Not	2017	2016
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	11	77	63
Materiella anläggningstillgångar	12	1	11
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernbolag	13	35	35
Uppskjuten skattefordran	9	7	10
Summa finansiella anläggningstillgångar		42	45
Summa anläggningstillgångar		120	119
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar	14	1	–
Fordringar hos koncernbolag	25	265	246
Övriga fordringar		17	11
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	14	13
Summa kortfristiga fordringar		297	270
Kassa och bank	27	19	19
Summa omsättningstillgångar		316	289
Summa tillgångar		436	408
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	16		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		100	100
Reservfond		20	20
Fond för utvecklingsutgifter		58	36
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		-18	-23
Årets resultat		41	41
Summa eget kapital		201	174
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga räntebärande skulder	22	137	131
Leverantörsskulder		24	28
Skulder till koncernbolag	25	3	8
Övriga skulder	20	16	6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	8	9
Avsättningar	19	47	52
Summa kortfristiga skulder		235	234
Summa eget kapital och skulder		436	408

Information om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 25.

Förändringar i eget kapital

Moderbolaget

mkr	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital	
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Fond för utvecklings- utgifter	Balanserat resultat inklusive årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 1 januari 2016	100	20	0	63	183
Årets resultat				41	41
Summa totalresultat för året				41	41
Årets utvecklingsutgifter			36	-36	0
Utdelning				-50	-50
Utgående balans 31 december 2016	100	20	36	18	174
Ingående balans 1 januari 2017	100	20	36	18	174
Årets resultat				41	41
Summa totalresultat för året				41	41
Årets utvecklingsutgifter			22	-22	-22
Utdelning				-14	-14
Utgående balans 31 december 2017	100	20	58	23	201

Kassaflödesanalys

Moderbolaget 1 januari–31 december

mkr	Not	2017	2016
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		58	40
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	27	-70	-52
Betald skatt		-14	-7
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-26	-19
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-) / Minskning (+) av rörelsefordringar		53	-98
Ökning (+) / Minskning (-) av rörelseskulder		-2	-5
Kassaflödet från den löpande verksamheten		25	-122
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	11	-27	-32
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	12	0	-2
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		10	1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-17	-33
Finansieringsverksamheten			
	27		
Nyttjad checkräkningskredit		-14	131
Utbetald utdelning till moderbolagets aktieägare		6	-50
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-8	81
Årets kassaflöde		0	-74
Likvida medel vid årets början		19	93
Likvida medel vid årets slut		19	19

Not 1 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningsuttalanden från IFRS Interpretations Committee såsom de har godkänts av EU-kommissionen för tillämpning inom EU som gäller från och med den 1 januari 2011. Vidare har rekommendationen från Rådet för finansiell rapportering RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges nedan under avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper".

Förutsättningar vid upprättande av moderbolagets och koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal vilket innebär att avrundningsdifferenser kan förekomma. Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden om inte annat anges.

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av IFRS, som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i påföljande års finansiella rapporter, beskrivs i not 31.

Nya standarder som gäller från och med 2018

IFRS 15 träder i kraft tidigast 1 januari 2018 och reglerar hur redovisning av intäkter ska ske. IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder behandlar redovisningen av intäkter från kontrakt och från försäljning av vissa icke-finansiella tillgångar. Den nya standarden ska tillämpas från 2018 och ersätter existerande intäktsredovisningsstandarder. Efter utförd analys är Lernias bedömning att redovisning av intäkter för bemannings- och utbildningsverksamheten kan ske som tidigare. Sammantaget innebär inte IFRS 15 någon förändring av Lernias nuvarande intäktsredovisningsprinciper. Således har koncernen inga effekter vid tillämpning av IFRS 15 per 2018-01-01 som kommer innebära en justering av eget kapital per ingången av jämförelseåret 2017 eller resultaträkningen för 2017.

IFRS 9 Finansiella instrument behandlar redovisningen av finansiella instrument. Den nya standarden ska tillämpas från 2018 och ersätter IAS 39. Den innehåller regler för klassificering och värdering av finansiella tillgångar och skulder, nedskrivning av finansiella instrument och säkringsredovisning. Lernias bedömning är att IFRS 9 skulle kunna påverka värderingen av vissa fordringar men effekten bedöms inte vara väsentlig.

Företagsledningens bedömning är att inga övriga nya eller ändrade standarder och tolkningar kommer att få någon väsentlig effekt på koncernens finansiella rapporter den period de tillämpas för första gången.

Nya standarder som träder i kraft efter 2018

IFRS 16 träder i kraft den 1 januari 2019 och reglerar redovisning av leasing. Koncernen har inlet ett arbete med att utvärdera effekterna av införandet av standarden. För närvarande finns inga övriga förslag på förändringar i redovisningsstandarder som kommer att påverka Lernia i någon nämnvärd omfattning.

Rörelsesegment

Segmentinformationen presenteras utifrån företagsledningens perspektiv och rörelsesegment identifieras utifrån den interna rapporteringen till företagets högste verkställande beslutsfattare. Koncernen har identifierat koncernens vd som dess högste verkställande beslutsfattare och den interna rapporteringen som används av vd för att följa upp verksamheten och fatta beslut om resursfördelning ligger till grund för den segmentinformation som presenteras. Segmentinformationen är upprättad enligt samma redovisningsprinciper som tillämpas för koncernen.

Bolagets verksamhet består av två segment:

Bemannning – bemannar svenska industri-, teknik-, tjänste- och logistikföretag och genomför omställningsaffärer.

Utbildning – utbildar vuxna tillsammans med Arbetsförmedling, kommuner, företag och yrkeshögskola.

Organisatoriskt har Lernia valt att dela upp segmenten bemanning och utbildning i tre divisioner som leds av respektive divisionschef. Segment Bemanning innefattar divisionerna Bemanning Yrkesarbetare & Karriärväxling samt Bemanning Tjänstemän. Segment Utbildning innefattar division Vuxenutbildning. Föregående år bestod segment Utbildning av två divisioner, division Arbetsmarknadstjänster och division Vuxenutbildning, som i december 2016 slogs samman till en division.

Division Bemanning Tjänstemän är ett tillväxtområde och utgör en mindre del av de totala intäkterna för koncernen och särredovisas inte som ett enskilt segment enligt IFRS 8 utan ingår tillsammans med division Bemanning Yrkesarbetare & Karriärväxling i segmentet Bemanning på samma sätt som föregående år. Utbildning inkluderar divisionerna Arbetsmarknadstjänster och Vuxenutbildning, vilka bedöms utgöra enskilda rörelsesegment, men mot bakgrund av deras likartade verksamheter, kunder och långsiktiga marginaler har de slagits samman och presenteras som ett segment. Således ingår de i segment Utbildning på samma sätt som föregående år.

Klassificering m.m.

Anläggningsstillgångar och långfristiga skulder i moderbolaget och koncernen består av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder i moderbolaget och koncernen består av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Konsolideringsprinciper

Dotterbolag är alla bolag över vilka koncernen har bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar ett bolag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i bolaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i bolaget. Dotterbolag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Dotterbolags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör. Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernbolag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och gemensamt kontrollerade bolag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i bolaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns någon indikation på nedskrivningsbehov.

Dotterbolag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterbolag och rörelser betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärv dotterbolagets tillgångar och övertar dess skulder och eventualförpliktelser. Det koncernmässiga anskaffningsvärdet fastställs genom en förvärvsanalys i anslutning till rörelseförvärvet. I analysen fastställs dels anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen, dels det verkliga värdet av förvärvade identifierbara tillgångar samt övertagna skulder och eventualförpliktelser. Anskaffningsvärdet för dotterbolagsaktierna respektive rörelsen utgörs av summan av de verkliga värdena per förvärvsdagen för erlagda tillgångar, uppkomna eller övertagna skulder och för emitterade egna kapitalinstrument som lämnats som vederlag i utbyte mot de förvärvade nettotillgångarna. Transaktionskostnader som är direkt hänförliga till förvärvet redovisas i resultatet när de uppkommer. Vid rörelseförvärv där anskaffningsvärdet överstiger nettovärdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder samt eventualförpliktelser, redovisas skillnaden som goodwill. Om skillnaden är negativ redovisas denna direkt i resultaträkningen.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningen redovisas i resultaträkningen. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas på historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde, valutakursförändringen redovisas sedan på samma sätt som övrig värdeförändring avseende tillgången eller skulden.

Intäkter

Intäkter från tjänsteuppdrag redovisas i resultaträkningen baserad på färdigställandegraden på balansdagen. Utifrån nedlagda resurser avseende konsultinsatser och genomförd utbildning fastställs intäkterna. Beräkningen baseras på underlagen i respektive affärssystem. Intäkter för försäljning av varor, främst utbildningsmaterial och restaurangprodukter, redovisas i resultaträkningen när väsentliga risker och förmåner som är förknippade med varornas ägande har överförts till köparen.

Intäkter redovisas inte om det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna inte kommer att tillfalla koncernen. Om det råder betydande osäkerhet avseende betalning, vidhängande kostnader eller risk för retur och om säljaren behåller ett engagemang i den löpande förvaltningen som vanligtvis förknippas med ägandet sker ingen intäktsföring. Intäkterna redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits, eller förväntas komma att erhållas med avdrag för lämnade rabatter.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter och kostnader består av ränteintäkter på bankmedel och fordringar och räntebärande värdepapper, räntekostnader på lån, utdelningsintäkter och valutakursdifferenser.

Ränteintäkter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas med tillämpning av effektivräntemetoden. Effektivräntan är den ränta som gör att nuvärdet av alla uppskattade framtida in- och utbetalningar under den förväntade räntebindningstiden blir lika med det redovisade värdet av fordran eller skulden. Ränteintäkter respektive räntekostnader inkluderar periodiserade belopp av transaktionskostnader och eventuella rabatter, premier och andra skillnader mellan det ursprungligen redovisade värdet av fordran respektive skuld och det belopp som regleras vid förfall.

Utdelningsintäkt redovisas när rätten att erhålla betalning fastställs. Räntekostnader belastar resultatet i den period till vilken de hänför sig. Lerna har för närvarande inga kvalificerade tillgångar för vilka låneutgifter ska aktiveras som en del av anskaffningsvärdet. Med kvalificerade tillgångar menas tillgångar som med nödvändighet tar lång tid att färdigställa för avsedd användning eller försäljning.

Kassaflöde

Kassaflödet redovisas enligt den indirekta metoden där in- och utbetalningar har delats upp i följande kategorier; löpande verksamhet, investeringsverksamhet samt finansieringsverksamhet och som justeras för poster som inte ingår i kassaflödet såsom avskrivningar och avsättningar.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan likvida medel och kundfordringar. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder och låneskulder. Se not 22.

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången förutom i de fall bolaget förvärvar eller avyttrar tillgången. Lernas finansiella tillgångar och finansiella skulder kategoriseras som "lånefordringar och kundfordringar" respektive "Andra finansiella skulder".

Andra finansiella skulder

Lån samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Långfristiga fordringar och övriga fordringar

Långfristiga fordringar och övriga kortfristiga fordringar är fordringar som uppkommer då företaget tillhandahåller pengar utan avsikt att idka handel med fordringsrätten. Om den förväntade innehavstiden är längre än ett år utgör de långfristiga fordringar och om den är kortare övriga fordringar. Dessa fordringar tillhör kategorin lånefordringar och kundfordringar.

Kundfordringar

Kundfordringar klassificeras i kategorin kundfordringar och lånefordringar. Kundfordringar redovisas till det belopp som förväntas inflyta efter avdrag för osäkra fordringar som bedömts individuellt. Kundfordrans förväntade löptid är kort, varför värdet redovisats till nominellt belopp utan diskontering. Nedskrivningar av kundfordringar redovisas i rörelsens kostnader.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader vilka är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer. Likvida medel ingår Pengar på väg (Cash in transit) med definitionen: Likvida medel under överföring på balansdagen, vilka bokförs på bankkonto på följande dag.

Skulder

Skulder kategoriseras som andra finansiella skulder, vilket innebär att de initialt redovisas till erhållt belopp efter avdrag för transaktionskostnader. Långfristiga skulder har en förväntad löptid längre än 1 år medan kortfristiga har en löptid kortare än 1 år.

Leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder

Leverantörsskulder klassificeras i kategorin andra finansiella skulder. Leverantörsskulder har kort förväntad löptid och värderas utan diskontering till nominellt belopp.

Leasing

Leasade tillgångar

Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren, om så ej är fallet är det fråga om operationell leasing.

Operationella leasingavtal

Operationell leasing innebär att leasingavgiften kostnadsförs linjärt över leasingperioden, vilket kan skilja sig åt från vad som de facto erlagts som leasingavgift under året.

Förmåner erhållna i samband med tecknandet av ett avtal redovisas i resultaträkningen som en kostnadsföring av leasingavgifterna linjärt över leasingavtalets löptid. Variabla avgifter kostnadsförs i de perioder de uppkommer.

Finansiella leasingavtal

Majoriteten av koncernens finansiella leasingavtal avslutades under 2014. Resterande avtal avslutades under 2015.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärvet och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder samt eventuell förpliktelse. Goodwill testas minst årligen för nedskrivningsbehov och redovisas till anskaffningsvärdet minus ackumulerade nedskrivningar.

Kundkontrakt

Kundkontrakt utgörs av anskaffningsvärdet enligt värdering vid rörelseförvärvet. Värdet av kundkontrakt testas årligen för nedskrivningsbehov och redovisas till anskaffningsvärdet minus ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Kundkontrakt skrivs av linjärt över den prognosticerade nyttjandeperioden motsvarande den uppskattade tid de kommer generera kassaflöde.

Varumärken

Varumärken utgörs av anskaffningsvärdet enligt värdering vid rörelseförvärvet. Varumärken testas årligen för nedskrivningsbehov och redovisas till anskaffningsvärdet minus ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar.

Nedlagda kostnader för internt genererad goodwill och internt genererade varumärken redovisas i resultaträkningen när kostnaden uppkommer.

Avskrivning

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara. Goodwill, varumärken och immateriella tillgångar med en obestämbar nyttjandeperiod provas för nedskrivningsbehov årligen eller så snart indikationer uppkommer som tyder på att tillgången ifråga har minskat i värde. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning.

Beräknade nyttjandeperioder

IT-utveckling	3-7 år
Kundkontrakt	10 år
Varumärken	10 år

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Personatorer och telefoner kostnadsförs löpande.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt utgifter direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsulttjänster och juristtjänster. Redovisningsprinciper för nedskrivningar framgår nedan.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avskrivning

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Beräknade nyttjandeperioder

Kontorsinventarier	5 år
Fordon exklusive lastbilar	5 år
Lastbilar	7 år
Inventarier	3-10 år

Bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs årligen.

Nedskrivningar

De redovisade värdena för koncernens materiella anläggningstillgångar, med undantag för uppskjutna skattefordringar, finansiella tillgångar och anläggningstillgångar klassificerade som att de innehåser för försäljning i enlighet med IFRS 5, provas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om någon sådan indikation finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. För undantagna tillgångar enligt ovan provas värderingen enligt respektive standard.

Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden till en enskild tillgång ska, vid prövning av nedskrivningsbehov, tillgångarna grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden (en så kallad kassagenererande enhet). En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet (grupp av enheter) görs proportionellt till tillgångar som ingår i enheten (gruppen av enheter) efter det att goodwill nedskrivits till noll.

Beräkning av återvinningsvärdet

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. För en tillgång som inte genererar kassaflöden som är väsentligen oberoende av andra tillgångar så beräknas återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör.

Återföring av nedskrivningar

Nedskrivningar återförs om det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En nedskrivning återförs endast till den utsträckning tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värdet som tillgången skulle ha haft om någon nedskrivning inte hade gjorts, med beaktande av de avskrivningar som då skulle ha gjorts. Nedskrivning av goodwill återförs ej.

Omsättningstillgångar: varulager

Förbrukningsmateriel i utbildningsverksamheten kostnadsförs löpande.

Utdelningar

Utdelningar redovisas som skuld efter det att årsstämman godkänt utdelningen.

Ersättningar till anställda

Avgiftsbestämda planer

Avgiftsbestämda planer är planer för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänför sig till anställdas tjänstgöring under innevarande period och tidigare perioder.

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår.

Förmånsbestämda planer

Förmånsbestämda planer är andra planer för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämda planer.

I koncernens förmånsbestämda pensionsplaner utgår ersättning till anställda och före detta anställda baserat på lön vid pensioneringen och antalet tjänsteår. Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde och det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar dras av. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på den 10-åriga bostadsobligationen. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie. Alla ändringar i nettopensionsavsättningen (tillgången) redovisas när de uppstår som kostnad för tjänstgöring samt finansieringskostnad i Resultaträkningen. Effekter av omvärderingar av både pensionsförpliktelser och förvaltningstillgångar redovisas i Övrigt totalresultat.

När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncern redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt baserat på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdesberäknas ej.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktligt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Omstrukturering

En avsättning för omstrukturering redovisas när koncernen har fastställt en utförlig och formell omstruktureringsplan och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Förlustkontrakt

En avsättning för förlustkontrakt redovisas när de förväntade fördelarna som koncernen väntas erhålla från ett kontrakt är lägre än de oundvikliga kostnaderna att uppfylla förpliktelserna enligt kontraktet.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller direkt mot eget kapital, varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat respektive eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Kritiska uppskattningar och bedömningar

Vid upprättande av redovisningen måste Lernia göra bedömningar och antaganden som påverkar redovisade tillgångs- och skuldposter respektive intäkts- och kostnadsposter samt lämnad information i övrigt. De uppskattning och bedömningar som gjort baseras på vad som är känt vid årsredovisningens avgivande. Senare bedömningar och/eller faktiska utfall kan komma att skilja sig väsentligt från de bedömningar som nu gjorts, bland annat mot bakgrund av ändrade omvärldsfaktorer. De för Lernia mest betydelsefulla uppskattningarna redovisas i not 29.

Avsättningar för pensionsförpliktelser

Det redovisade värdet av Lernias förpliktelser för förmånsbaserade pensionsplaner påverkas av de så kallade aktuariella antaganden i form av t.ex. diskonteringsränta, inflation, mortalitet, framtida löneökningar och personalomsättning och där antagen diskonteringsränta normalt har störst påverkan. Se vidare not 18 och not 19 där not 18 även lämnar information om gjorda antaganden och en känslighetsanalys för förändringar i vald diskonteringsränta.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Allmänt

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och rekommendationen från Rådet för finansiell rapportering RFR 2 Redovisning för juridisk person. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen skall tillämpa samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag och tillägg som skall göras från IFRS. Skillnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan.

Moderbolaget tillämpar huvudregeln i RFR 2 IAS 27 avseende koncernbidrag, vilket innebär att erhållna koncernbidrag från dotterbolag redovisas som finansiell intäkt. Lämnade koncernbidrag från moderbolag till dotterbolag redovisas som ökning av andelar i koncernbolag.

Ändrade redovisningsprinciper

Förändringar i RFR 2 medför att redovisning av kostnader hänförliga till eget utvecklingsarbete avseende IT-system som aktiverats som immateriell tillgång förts till fond för utvecklingsutgifter i eget kapital. I övrigt har förändringar i RFR 2 inte haft någon väsentlig effekt på moderbolagets finansiella rapporter.

Dotterbolag

Andelar i dotterbolag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Förvärvsrelaterade kostnader för dotterbolag, som kostnadsförs i koncernredovisningen, ingår som en del i anskaffningsvärdet för andelar i dotterbolag. Det redovisade värdet för andelar i dotterbolag prövas avseende eventuellt nedskrivningsbehov då indikation på nedskrivningsbehov föreligger.

Anteciperad utdelning

Utdelning från dotterbolag som bokförts i moderbolaget redan under intjänandeåret men där dotterbolaget bokför utdelningen först under nästföljande år i samband med att bolagsstämman fattar beslut om vinstdispositionen.

Leasade tillgångar

I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing.

Ersättningar till anställda

Förmånsbestämda planer

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19. Moderbolaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

Obeskattade reserver

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott för juridiska personer

Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras. Koncernbidrag redovisas över resultaträkningen.

Not 2 Intäkternas fördelning

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET ¹⁾	
	2017	2016	2017	2016
Tjänsteuppdrag	3 300	3 104	-	-
Övrigt	49	49	255	246
Summa rörelsens intäkter	3 349	3 153	255	246

¹⁾ Debitering mellan segmenten görs utifrån affärsmässiga relationer. Detta gäller även mellan moderbolaget och segmenten.

Not 3 Rörelsesegment

Den interna rapporteringen sker sedan 2012 enligt följande rörelsesegment:
Bemanning: Bemannar svenska industri-, teknik-, tjänste- och logistikföretag och genomför omställningsaffärer.

Utbildning: Utbildar vuxna tillsammans med Arbetsförmedling, kommuner, företag och yrkeshögskola.

Intäkter per rörelsesegment

mkr					
	Utbildning	Bemanning	Summa Rörelsesegment	Eliminering ¹⁾	Totalt
2016-01-01 – 2016-12-31					
Intäkter från externa kunder	938	2 204	3 142	11	3 153
Intäkter från andra segment	8	11	19	-19	0
Summa intäkter	946	2 215	3 161	-8	3 153
2017-01-01 – 2017-12-31					
Intäkter från externa kunder	733	2 615	3 348	1	3 349
Intäkter från andra segment	8	17	25	-25	0
Summa intäkter	741	2 632	3 373	-24	3 349

¹⁾ I intäkt aveende eliminering 2016 ingår effekt om 9 mkr från omvärdering av tilläggsköpeskilling relaterat till förvärv under 2015 av SweJa Kunskapscenter AB.

Av externa intäkter avser samtliga intäkter i Sverige. Inom segmentet Bemanning finns två större kunder som svarar för 16 (19) respektive 15 (13) procent av koncernens externa intäkter. Inom segmentet Utbildning finns en större kund som svarar för 12 (18) procent av koncernens externa intäkter.

Rörelseresultat per rörelsesegment

mkr	2017-01-01 – 2017-12-31	2016-01-01 – 2016-12-31
Utbildning	-38	-28
Bemanning	131	81
Totalt resultat för rörelsesegment	93	53
Centrala kostnader moderbolag inklusive IAS 19	-36	-18
Finansnetto	-1	0
Koncernens resultat före skatt	56	35

Tillgångar per segment

mkr	2017-12-31	2016-12-31
Utbildning	157	188
Bemanning	860	734
Totala tillgångar för rörelsesegment	1 017	922
Moderbolaget	436	409
Eliminering	-273	-263
Totala tillgångar	1 180	1 068

Avskrivningar/nedskrivningar per rörelsesegment

mkr	2017-01-01 – 2017-12-31	2016-01-01 – 2016-12-31
Utbildning	11	6
Bemanning	0	0
Summa rörelsesegment	11	6
Moderbolaget	14	12
Eliminering	1	7
Totala avskrivningar och nedskrivningar	26	25

Not 4 Övriga rörelseintäkter

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Försäljning av omsättningstillgångar	4	2	0	1
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	1	1	0	1
Servicedebiteringar och arvode för utförda tjänster till dotterbolagen	-	-	254	243
Bidrag	40	26	0	0
Omvärdering tilläggsköpeskilling	-	9	-	-
Övrigt	2	1	0	1
Summa	47	39	254	246

Not 5 Anställda och personalkostnader

Medeltalet anställda	2017	varav	2016	varav
		kvinnor, %		kvinnor, %
Moderbolaget	154	62%	115	59%
Dotterbolag	5 316	31%	4 936	32%
Koncernen totalt	5 470		5 051	

Könsfördelning moderbolag och koncern

%	2017	2016
	Andel kvinnor	Andel kvinnor
Moderbolaget		
Styrelsen	33%	56%
Företagsledningen	43%	43%
Koncernen totalt		
Styrelsen	33%	56%
Företagsledningen	43%	43%

Löner och andra ersättningar och sociala kostnader

mkr	2017		2016	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Moderbolaget	97	51	64	34
<i>varav pensionskostnad¹⁾</i>		<i>(19)</i>		<i>(13)</i>

1) Av moderbolagets pensionskostnad avser 1 (1) mkr vd.

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter och vd samt övriga anställda

mkr	2017		2016	
	Styrelse och vd	Övriga anställda	Styrelse och vd	Övriga anställda
Moderbolaget totalt	5	92	4	60
Koncernen totalt	5	2 083	4	1 892

Vid uppsägning från bolagets sida äger verkställande direktören, utöver lön under uppsägningstiden 6 månader, rätt till avgångsvederlag motsvarande 18 månadslöner. Om lön eller annan ersättning erhålls under vederlagsperioden ska avräkning göras mot vederlaget. Uppsägningslön och avgångsvederlag för verkställande direktör avviker från statens nu gällande riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare då anställningsavtal ingicks före det att regeringen beslutade om nya riktlinjer 22 december 2016. Samtliga personer i företagsledande ställning ingår i Lernias koncernledning. Denna har under 2017 bestått av en verkställande direktör, tre affärsstödschefer och tre divisionschefer.

I koncernledningen har det under större delen av året varit tre kvinnor och fyra män. Löner och förmåner respektive pensionsavgifter exklusive vd i moderbolag har för koncernledningen uppgått till sammanlagt 10 638 (11 971) tkr respektive 3 288 (2 688) tkr.

Koncernledningen har 30 procent av grundlön avsatt till en individuellt utformad pensionsplan.

För koncernledningen är uppsägningsvillkoren lön under uppsägningstiden, 6 månader, och avgångsvederlag motsvarande 6 upp till maximalt 12 månader. För samtliga gäller att om lön eller annan ersättning erhålls under vederlagsperioden ska avräkning göras mot vederlaget.

Styrelsen intygar att koncernen följt såväl interna riktlinjer som ägarens riktlinjer gällande ersättning till ledande befattningshavare.

Not 5 forts.

Specifikation – Löner och andra ersättningar till personer i Lernias företagsledning

tkr	Grundlön 2017	Grundlön 2016	Övriga förmåner 2017	Övriga förmåner 2016	Övriga ersättningar 2017	Övriga ersättningar 2016	Pensions- kostnader 2017	Pensions- kostnader 2016	Pensions- ålder
Vd och koncernchef Helena Skåntorp ¹	3 416	3 205	108	108	6 536	–	1 408	1 203	65
Ulrika Spåls, Direktör HR och Operativ effektivitet, tillträdde sin tjänst i december 2016	1 836	108	69	–	–	–	561	–	65
Marknads- och försäljningsdirektör Annika Roupé, inhyrd t.o.m. september 2016, därefter anställd ²	1 612	2 184	36	–	–	–	571	–	65
CFO och Tf Vd Inge Lindberg, Tf Vd från och med 15 december 2017 ³	1 968	1 944	–	–	–	–	581	572	65
Tf CFO Jenny Wärn, från och med december 2017	52	–	–	–	–	–	–	–	65
Divisionschef Jörgen Mattsson	1 965	1 939	–	–	–	–	585	564	65
Divisionschef Erik Wennhall ⁴	1 392	1 217	–	–	–	–	425	532	65
Divisionschef Hans-Otto Halvorsen	1 813	1 695	15	–	–	–	565	342	65
Divisionschef Astrid Westfeldt Corneman, lämnade sin tjänst december 2016 ⁵	–	1 413	–	–	–	2 179	–	619	65
Direktör Operativ effektivitet Marie Forsström, lämnade sin tjänst februari 2016	–	235	–	–	–	–	–	60	65
Tf HR-direktör Rolf Berg, tillträdde sin tjänst januari 2015, lämnade sin tjänst i juni 2016 ⁶	–	1 236	–	–	–	–	–	–	–
Summa	14 054	15 176	228	108	6 536	2 179	4 696	3 892	

1) Övrig ersättning 2017 inkluderar 6 månaders uppsägningsslön till och med 15 juni 2018. Därefter utbetalas avgångsvederlag i 18 månader.

Pensionskostnader 2017 inkluderar pension under uppsägningstid. I pensionskostnader 2016 ingår korrigering för 2014 och 2015 om totalt 295 tkr.

2) Ersättning 2016 avser fakturerat arvode för inhyring via Insiktsbolaget till och med september om 1 236 tkr samt lön oktober–december.

3) Ersättning 2017 inkluderar lön för Tf Vd från och med 15 december 2017.

4) I pensionskostnader 2016 ingår korrigering för 2014 och 2015 om 150 tkr.

5) Övrig ersättning 2016 inkluderar 6 månaders uppsägningsslön till och med 15 juni 2017. Därefter utbetalas avgångsvederlag i 12 månader.

6) 2016 avser i sin helhet fakturerat arvode 2016 för inhyring via Florec AB.

Ersättningar till styrelsen

tkr	Styrelsearvode 2017	Styrelsearvode 2016
Styrelsens ordförande		
Birgitta Ägren Böhlin	303	290
Styrelseledamöter		
Anna Klingspor ¹	158	158
Karin Strömberg ¹⁾²	184	169
Ola Salmén ¹	204	204
Joakim Mörnefelt, fr.o.m. maj 2016 ¹	158	105
Richard Reinius, fr.o.m. maj 2017 ³	–	–
Ulrika Nordström, fr.o.m. maj 2016 ³	–	–
Peter Hägglund, t.o.m. november 2016	–	110
Peter Lunddahl, t.o.m. april 2016 ⁴	–	53
Summa	1 007	1 088

1) Avser fakturerat arvode.

2) Avser fakturerat arvode från och med 1 maj 2016.

3) Anställd av Regeringskansliet.

4) 2016 avser fakturerat arvode till och med april, 2015 avser fakturerat arvode från och med 1 april.

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämans beslut. Till ledamot som är anställd av Regeringskansliet och arbetstagarrepresentanter i styrelsen utgår ingen ersättning.

Arvoden som anges i bolagsstyrningsrapporten avser stämma till stämma. Styrelseledamöter som fakturerar beloppet för styrelse- och kommittéarvode genom ett bolag får på sin faktura lägga till ett belopp avseende sociala avgifter. De sociala avgifter som då ingår i det fakturerade beloppet är inte högre än de arbetsgivaravgifter bolaget annars skulle ha betalat. Hela arvodet, det vill säga kontantdelen av styrelsearvodet och kommittéarvodet, inklusive sociala avgifter, utgör då fakturerat styrelsearvode.

Not 6 Övriga externa kostnader

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Lokalkostnader	152	188	11	12
Konsulter	47	75	20	31
Material	86	79	10	17
Övriga kostnader	113	150	89	96
Summa	398	492	130	156

Not 7 Arvode och kostnadsersättningar till revisorer

tkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
PwC				
Revisionsuppdrag	380	374	150	146
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	400	429	175	207
Skatterådgivning	49	33	49	33
Övriga tjänster	7	83	7	83
Summa	836	919	381	469

Not 8 Finansnetto

Koncernen, mkr	2017	2016
Ränteintäkter	0	1
Finansiella intäkter	0	1
Räntekostnader och liknande resultatposter	-1	-1
Finansiella kostnader	-1	-1
Finansnetto	0	0

Moderbolaget, mkr	2017	2016
Ränteintäkter	0	0
Resultat från andelar i koncernbolag ¹⁾	80	100
Ränteintäkter och liknande resultatposter	80	100
Räntekostnader och liknande resultatposter	-1	-1
Räntekostnader och liknande resultatposter	79	-1

1) Anticiperad utdelning från dotterbolag

Not 9 Skatter**Redovisad i resultaträkningen**

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Aktuell skattekostnad (-)/ skatteintäkt (+)				
Årets skatt	-12	-7	-12	-7
Justering skattekostnad 2016	-2	-	-2	-
Uppskjuten skattekostnad (-)/ skatteintäkt (+)				
Uppskjuten skatt på pensionsåtagande	0	0	-3	8
Uppskjuten skatt intern verksamhetsöverlåtelse	-1	-1	-	-
Uppskjuten skatt avskrivningar förvärv dotterbolag	-	1	-	-
Totalt redovisad skattekostnad	-15	-7	-17	1

Avstämning effektiv skatt

Koncernen, mkr	2017 (%)	2017 ¹⁾	2016 (%)	2016
Resultat före skatt		56		35
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	-22%	-12	-22%	-8
Ej avdragsgilla kostnader och skattepliktiga intäkter	1%	0	3%	1
Redovisad effektiv skatt	-21%	-12	-19%	-7

1) Avstämning effektiv skatt 2017 exkluderar justering skattekostnad avseende 2016 om 2 mkr.

Avstämning effektiv skatt

Moderbolaget, mkr	2017 (%)	2017 ¹⁾	2016 (%)	2016
Resultat före skatt		58		40
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	-22%	-13	-22%	-9
Skatt momsgrupp dotterbolag	-34%	-19	-30%	-12
Ej avdragsgilla kostnader	5%	3	-20%	-8
Ej skattepliktiga intäkter	30%	18	55%	22
Uppskjuten skatt pensionsskuld	-6%	-3	20%	8
Redovisad effektiv skatt	-26%	-15	3%	1

1) Avstämning effektiv skatt 2017 exkluderar justering skattekostnad avseende 2016 om 2 mkr.

Redovisad i balansräkningen

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Pensionsavsättningar	-8	-7	7	10
Immateriella tillgångar genom förvärv	-1	-1	-	-
Intern verksamhetsöverlåtelse	3	4	-	-
Skattefordringar, netto	-6	-4		10

Förändring av koncernens skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag

mkr	Balans per 1 jan 2016	Redovisat över resultaträkningen		Redovisat mot eget kapital		Balans per 31 dec 2016
		Redovisat över resultaträkningen	Redovisat mot eget kapital	Redovisat mot skuld	Redovisat mot skuld	
Pensionsavsättningar	-24	0	17	0	0	-7
Immateriella tillgångar genom förvärv	-2	1	0	0	0	-1
Intern verksamhetsöverlåtelse	5	-1	0	0	0	4
Summa	-21	0	17	0	0	-4

mkr	Balans per 1 jan 2017	Redovisat över resultaträkningen		Redovisat mot eget kapital		Balans per 31 dec 2017
		Redovisat över resultaträkningen	Redovisat mot eget kapital	Redovisat mot skuld	Redovisat mot skuld	
Pensionsavsättningar	-7	0	0	-1	-1	-8
Immateriella tillgångar genom förvärv	-1	0	0	0	0	-1
Intern verksamhetsöverlåtelse	4	0	-1	0	0	3
Summa	-4	0	-1	-1	-1	-6

Not 10 Nedskrivningsprövning**Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill och andra immateriella tillgångar**

Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov för goodwill samt övriga anläggningstillgångar föreligger. Återvinningsvärden för kassagenererande enheter (KGE) har fastställts genom beräkning av nyttjandevärde vilket kräver att vissa antaganden måste göras. Beräkningarna utgår från kassaflödesprognoser baserade på budgetar fastställda av ledningen för de kommande fem åren. Kassaflöden efter femårsperioden extrapoleras med tillväxttakten som anges nedan.

Förvärv SweJa Kunskapscenter AB

En ny bedömning av värdet av förvärvade immateriella tillgångar i form av kundrelationer samt goodwill har skett där bedömningen är att inget nedskrivningsbehov finns per balansdagen 2017-12-31.

Antaganden SweJa Kunskapscenter AB

	Från	Till
Försäljningsvolym (% årlig tillväxttakt)	2,0	2,0
Prognostiserad rörelsemarginal (%)	7,1	6,0
Långsiktig tillväxttakt (%)	2,0	2,0
Diskonteringsränta före skatt (%)	12,6	12,6

Övriga immateriella tillgångar och materiella tillgångar

Nedskrivningsprövning har skett av koncernens övriga immateriella och materiella tillgångar där bedömning är att inget behov av nedskrivning finns per balansdagen 2017-12-31.

Antaganden övriga immateriella tillgångar och materiella tillgångar

	Från	Till
Försäljningsvolym (% årlig tillväxttakt)	-	1,5
Prognostiserad rörelsemarginal (%)	-	1,7
Långsiktig tillväxttakt (%)	-	1,0
Diskonteringsränta före skatt (%)	-	10,0

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

KONCERN	Goodwill	Övriga immateriella anläggningstillgångar	Summa immateriella anläggningstillgångar
Immateriella anläggningstillgångar, anskaffningsvärde, mkr			
Anskaffningsvärde 2015-12-31	10	57	67
Investeringar	0	32	32
Avyttringar/utrangeringar	0	0	0
Anskaffningsvärde 2016-12-31	10	89	99
Investeringar	0	27	27
Avyttringar/utrangeringar	0	0	0
Årets anskaffning	0	0	0
Anskaffningsvärde 2017-12-31	10	116	126

Immateriella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar, mkr

Ackumulerade avskrivningar 2015-12-31	0	-9	-9
Årets avskrivningar	0	-10	-10
Årets nedskrivning	-5	-2	-7
Avyttringar/utrangeringar	0	0	0
Ackumulerade avskrivningar 2016-12-31	-5	-21	-26
Avskrivningar	0	-14	-14
Årets nedskrivning	0	0	0
Avyttringar/utrangeringar	0	0	0
Ackumulerade avskrivningar 2017-12-31	-5	-35	-40
Redovisat värde enligt balansräkning 2016-12-31	5	68	73
Redovisat värde enligt balansräkning 2017-12-31	5	81	86

MODERBOLAGET	Goodwill	Övriga immateriella anläggningstillgångar	Summa immateriella anläggningstillgångar
Immateriella anläggningstillgångar, anskaffningsvärde, mkr			
Anskaffningsvärde 2015-12-31		48	48
Investeringar		32	32
Avyttringar/utrangeringar		0	0
Anskaffningsvärde 2016-12-31		80	80
Investeringar		27	27
Avyttringar/utrangeringar		0	0
Anskaffningsvärde 2017-12-31		107	107

Immateriella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar, mkr

Ackumulerade avskrivningar 2015-12-31		-8	-8
Årets avskrivningar		-9	-9
Avyttringar/utrangeringar		0	0
Ackumulerade avskrivningar 2016-12-31		-17	-17
Avskrivningar		-13	-13
Avyttringar/utrangeringar		0	0
Ackumulerade avskrivningar 2017-12-31		-30	-30
Redovisat värde enligt balansräkning 2016-12-31		63	63
Redovisat värde enligt balansräkning 2017-12-31		77	77

Not 12 Materiella anläggningstillgångar

KONCERN	Arbets- maskiner	Kontors- inventarier	Förbättrings- utgifter på annans fastighet	Fordon	Summa materiella anläggnings- tillgångar
Materiella anläggningstillgångar, anskaffningsvärde, mkr					
Anskaffningsvärde 2015-12-31	102	8	13	1	124
Investeringar	13	1	11	0	25
Avyttringar/utrangeringar	-7	0	-5	0	-12
Anskaffningsvärde 2016-12-31	108	9	19	1	137
Investeringar	11	0	4	0	15
Avyttringar/utrangeringar	-1	0	-1	0	-2
Intern avyttring till bokfört restvärde	-73	-	-	-1	-74
Anskaffningsvärde 2017-12-31	45	9	22	0	76
Materiella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar, mkr					
Ackumulerade avskrivningar 2015-12-31	-81	-7	-10	-1	-99
Årets avskrivningar	-6	0	-3	0	-9
Avyttringar/utrangeringar	7	0	5	0	12
Ackumulerade avskrivningar 2016-12-31	-80	-7	-8	-1	-96
Årets avskrivningar	-7	-1	-4	0	-12
Avyttringar/utrangeringar	1	0	1	0	2
Intern avyttring till bokfört restvärde	73	-	-	1	74
Ackumulerade avskrivningar per 31 dec 2017	-13	-8	-11	0	-32
Redovisat värde enligt balansräkning 2016-12-31	28	2	12	0	42
Redovisat värde enligt balansräkning 2017-12-31	32	1	11	0	44
MODERBOLAGET					
	Arbets- maskiner	Kontors- inventarier	Förbättrings- utgifter på annans fastighet	Fordon	Summa materiella anläggnings- tillgångar
Materiella anläggningstillgångar, anskaffningsvärde, mkr					
Anskaffningsvärde 2015-12-31	88	7	0	1	96
Investeringar	0	1	0	0	1
Avyttringar/utrangeringar	-6	0	0	0	-6
Anskaffningsvärde 2016-12-31	82	8	0	1	91
Investeringar	0	0	0	0	0
Avyttringar/utrangeringar	-82	0	0	-1	-83
Anskaffningsvärde 2017-12-31	0	8	0	0	8
Materiella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar, mkr					
Ackumulerade avskrivningar 2015-12-31	-76	-6	0	-1	-83
Årets avskrivningar	-3	0	0	0	-3
Avyttringar/utrangeringar	6	0	0	0	6
Ackumulerade avskrivningar 2016-12-31	-73	-6	0	-1	-80
Årets avskrivningar	0	-1	0	0	-1
Avyttringar/utrangeringar	73	0	0	1	74
Ackumulerade avskrivningar 2017-12-31	0	-7	0	0	-7
Redovisat värde enligt balansräkning 2016-12-31	9	2	0	0	11
Redovisat värde enligt balansräkning 2017-12-31	0	1	0	0	1

Not 13 Koncernbolag

Moderbolaget, tkr	2017	2016
Redovisat värde vid årets ingång	34 506	43 356
Förvärv	-	50
Omvärdering	-	-8 900
Redovisat värde vid årets utgång	34 506	34 506

Moderbolaget äger samtliga aktier i dotterbolagen.

Specifikation av moderbolagets innehav av aktier i koncernbolag

Dotterbolag/Org nr/Säte	2017-12-31 Andel i % ¹⁾	Redovisat värde tkr	Eget kapital dotterbolag	2016-12-31 Andel i % ¹⁾	Redovisat värde tkr	Eget kapital dotterbolag	Huvudsaklig verksamhet
Lernia Bemanning AB, 556472-7013, Stockholm	100	4 992	216 422	100	4 992	190 158	Bemanning
Lernia College AB, 556763-0875, Stockholm	100	100	165	100	100	165	Vilande
Lernia Företagspartner AB, 556763-0743, Stockholm	100	100	315	100	100	315	Vilande
Lernia Jobb & Karriär AB, 556763-0883, Stockholm	100	100	2 158	100	100	1 251	Omställning
Lernia Nord AB, 556763-0644, Stockholm	100	100	103	100	100	103	Vilande
Lernia Utbildning AB, 556467-3381, Stockholm	100	15 050	19 372	100	15 050	59 378	Utbildning
SweJa Kunskapscenter AB, 556525-3944, Stockholm	100	14 014	5 852	100	14 014	6 363	Utbildning
Skillio Sweden AB, 559090-3570, Stockholm	100	50	41	100	50	41	Vilande
Summa		34 506	244 428		34 506	257 775	

¹⁾ Ägarandelen av kapitalet avses, vilket överensstämmer med andelen av rösterna för antal aktier.

Not 14 Kundfordringar**Koncernen**

Kundfordringar redovisas efter hänsyn tagen till under året befarade kundförluster som uppgick till 0 (1) mkr i koncernen. I moderbolaget uppgick befarade kundförluster till 0 (0) mkr. Kundförlusterna är av ringa omfattning i förhållande till omsättningen.

Avsättning för osäkra kundfordringar har ändrats enligt följande:

Avsättning för osäkra kundfordringar, mkr	2017	2016
Avsättning vid årets början	1	0
Reservering/upplösning för befarade förluster	0	1
Avsättning vid årets slut	1	1
Befarade kundförluster	0	1
Konstaterade kundförluster	0	1
Summa kundförluster	0	2

Förfallostruktur kundfordringar

mkr	2017		2016	
	Belopp	%	Belopp	%
Förfallet	20	2	18	2
varav > 7 dagar	8	1	4	0
varav > 30 dagar	5	1	11	1
varav > 90 dagar	4	0	1	0

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Upplupna intäkter	48	30	-	-
Förutbetalda lokalkostnader	20	23	2	2
Övriga förutbetalda kostnader	22	18	12	11
Summa	90	71	14	13

Not 16 Eget kapital**Aktiekapital**

Antal aktier uppgår 2017 och 2016 till 1 miljon. Kvotvärdet per aktie är 100 (100) kronor. Innehavare av aktier är berättigade till utdelning som fastställs i efterhand och aktieinnehavet berättigar till rösträtt vid årsstämman med en röst per aktie.

Vinstdisposition

Balanserat resultat	-18 016 415
Årets resultat	41 081 637
Summa kronor	23 065 221

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att:

Till aktieägare utdelas 21 kronor per aktie	21 000 000
I ny räkning överförs	2 065 221
Summa kronor	23 065 221

Utbetald utdelning

Moderbolaget, mkr	2017	2016
Utdelning	14	50
Redovisad utdelning per aktie, kr	14	50

Styrelsens rekommendation till årsstämman är att 21 mkr delas ut till aktieägaren, vilket motsvarar 21 kr per aktie. Koncernens soliditet före utdelning är 33 procent. Koncernens soliditet efter föreslagen utdelning är 31 procent. Motsvarande siffror för moderbolaget är 46 procent respektive 43 procent.

Bundna fonder

Bundna fonder får inte minskas genom vinstutdelning. Vid en uppskrivning av materiella eller finansiella anläggningstillgångar avsätts uppskrivningsbeloppet till en uppskrivningsfond.

Reservfond

Syftet med reservfonden i moderbolaget är att spara en del av tidigare nettovinster för täckning av eventuella framtida förluster.

Fritt eget kapital**Balanserade vinstmedel**

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfundsavsättning och efter att en eventuell vinstutdelning lämnats. Utgör tillsammans med årets resultat och eventuell fond för verkligt värde summa fritt eget kapital, det vill säga det belopp som finns tillgängligt för utdelning till aktieägarna.

Not 17 Resultat per aktie

Beräkningen av resultat per aktie för 2017 har baserats på årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare uppgående till 44 662 (-34 337) tkr och på antalet aktier under 2017 uppgående till 1 000 000 (1 000 000).

Not 18 Pensioner

Förmånsbestämda pensionsplaner

Pensionsplaner enligt ITP som tryggas genom försäkring i Alecta är förmånsbestämda planer som redovisas som en avgiftsbestämd, se beskrivning under "Avgiftsbestämda pensionsplaner" nedan. Anställda som har en lön över 10 basbelopp kan ha en alternativ pensionsplan som är avgiftsbaserad och ingår därmed inte i redovisningen för förmånsbaserade pensionsplaner. Bolagens pensionstillgångar till och med 2007-12-31 förvaltas av Skandia. Befintliga försäkringar lades i fribrev och uppräknig (värdesäkring) sker årligen med så kallat Skandiaindex. Försäkringsavtalet med Skandia Liv innebär att Lernia inte har någon skyldighet att betala in några ytterligare försäkringspremier för till exempel värdesäkring av fribrev. Lernia har samtidigt inte rätt att få tillbaka någon form av eventuellt överskott som uppkommer på försäkringarna. Från och med 2013 har därför inte pensionstillgångarna förvaltade av Skandia ingått i beräkningen över förmånsbestämda pensionsplaner enligt IAS 19.

Pensionsskulden som övertogs i samband med bolagiseringen 1993 ingår i moderbolagets totala pensionsskuld och avser utfästelse som intjänats till och med 1997. Planen är stängd för framtida intjänning och således har inga nya avgifter betalats in. Åtagandet beräknas vara avslutat år 2065 med successiv nedtrappning från år 2030. Tillgångarna förvaltas av en pensionsstiftelse, AmuGruppens Pensionsstiftelse 1997. Skulden 408 (433) mkr är kreditförsäkrad via FPG/PRI. Gottgörelse för utbetalda pensioner 28 (28) mkr har lämnats till Lernia AB för 2017 med 28 (28) mkr.

Den senaste aktuariella beräkningen är gjord per den 31 december 2017.

Pensionsskuld och förvaltningstillgångar

mkr	KONCERN	
	2017-12-31	2016-12-31
Nettofordran balansräkning		
Pensionsförpliktelse	345	363
Fonderade medel	-382	-395
Fordran avseende förutbetalda pensioner	-2	-
Fordran som redovisas i balansräkningen	-39	-32

mkr	KONCERN	
	2017-12-31	2016-12-31
Pensionskostnad		
Årets pensionsintjänning		
Ränta på pensionsförpliktelser	6	-8
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	-7	11
Kostnad som redovisas i resultaträkningen	-1	3

Räntekostnader och avräkning av förväntad avkastning på förvaltningstillgångar samt övriga kostnader för pensioner klassificeras som personalkostnader.

	2017-12-31	2016-12-31
Avstämning av den redovisade nettofordran		
Utgående nettofordran föregående period	-32	-109
Kostnad enligt resultaträkningen	-1	-3
Omvärdering redovisat i eget kapital	-4	79
Pensionsutbetalningar – gottgörelse	0	0
Inbetalda avgifter (-)	0	0
Fordran avseende utbetalda pensioner	-2	-
Utgående nettofordran	-39	-32
Faktisk avkastning på förvaltningstillgångar		
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	7	11
Aktuariell vinst (+) eller förlust (-) på förvaltningstillgångar	8	1
Faktisk avkastning på förvaltningstillgångar	15	12

Specifikationer till pensionsavsättningar

Pensionsförpliktelser, förvaltningstillgångar och avsättningar för pensionsåtaganden samt försäkringstekniska nettovinst/-förluster för de förmånsbaserade pensionsplanerna har utvecklats på följande sätt.

mkr	2017-12-31	2016-12-31
Pensionsförpliktelser		
Utgående balans föregående period	363	303
Räntekostnad	6	8
Utbetalda pensioner	-28	-28
Aktuariella vinster (-)/förluster(+)	4	80
Utgående balans	345	363

Förvaltningstillgångar		
Ingående balans	395	412
Förväntad avkastning	7	11
Inbetalda premier	-	-
Utbetalda medel	-28	-28
Aktuariella vinster (+)/förluster(-)	8	1
Utgående balans	382	395

Väsentliga aktuariella antaganden	2017-12-31	2016-12-31
Diskonteringsränta, enligt 10-årig bostadsobligation	1,75%	1,70%
Pensionsuppräknig (inflation)	1,65%	1,55%

Känslighetsanalys	2017-12-31	2016-12-31
Grundscenario, diskonteringsränta 1,75% (1,70%)	345	363
Diskonteringsränta 2,25% (2,20%)	326	342
Diskonteringsränta 1,25% (1,20%)	365	384

Styrelsen har beslutat att använda den 10-åriga bostadsobligationen vid åsättning av diskonteringsräntan.

Förväntad återstående livslängd vid 65 år

gammal pensionsförsäkrad	Kvinna	Man
Födelseår		
1930	19,0	22,2
1940	19,4	22,6
1950	20,4	23,3
1960	21,6	24,4
1970	22,3	24,6
1980	23,2	25,5

Förvaltningsmålet för AmuGruppens Pensionsstiftelse 1997 utgörs av två punkter:

1. Att konsolideringsgraden med största möjliga säkerhet överstiger 100 procent
  2. Att samtliga framtida utbetalningar (pensionsåtaganden) säkerställs
- Uppdragets natur medför långsiktighet och trygghet som övergripande mål för förvaltningen. Därför skall förvaltningen ha ett långsiktigt perspektiv och medlen skall förvaltas för att skapa så god avkastning som möjligt till så låg risk som möjligt. Investeringar, motsvarande pensionsskuld i enlighet med Swedish GAAP, skall placeras till lägsta risk.

Kreditrisk

För räntebärande värdepapper och aktieindexobligationer samt vid bankinlåning gäller att emittenternas/låntagarnas långfristiga rating måste vara minst A.

Ränterisk

Placeringar i räntebärande papper, exklusive realränteobligationer, får i genomsnitt ha en räntebindningstid på högst 3,5 år. Tabellen på nästa sida visar förvaltnings-tillgångar per kategori och den förväntade avkastningen per balansdagen för respektive kategori:

Moderbolagets pensionsförpliktelser

Kostnader avseende pensioner, mkr	2017	2016
Pensionering genom försäkring		
Försäkringspremier	16	10
Särskild löneskatt på pensionskostnader	3	3
Årets pensionskostnad	19	13

Resultatet i moderbolaget har påverkats av omvärderingen av pensionskulden i AmuGruppens Pensionsstiftelse 1997 med 15 (-38). Vid beräkning enligt IAS 19 föreligger ingen underfondering.

Historisk information

Koncernen, mkr	2017 ¹⁾	2016 ¹⁾	2015 ¹⁾	2014 ¹⁾	2013 ¹⁾
Nuvärde av förmånsbestämd förpliktelse	345	363	303	389	371
Verkligt värde på förvaltnings-tillgångar	-382	-395	-412	-434	-425
Överskott (-)/underskott i planen (+)	-37	-32	-109	-45	-54

¹⁾ Exklusive Skandia ITPS.

Förvaltningstillgångar per kategori

Belopp i mkr	Verkligt värde 31 dec 2017	Verkligt värde 31 dec 2016
AmuGruppens Pensionsstiftelse 1997:		
Realränteobligation	206	227
Övriga strukturerade produkter	175	158
Likvida medel/Korta fordringar	7	14
Korta skulder	-6	-4
Summa verkligt värde av förvaltningstillgångar	382	395

Verkligt värde av AmuGruppens Pensionsstiftelse 1997 innehav, mkr	2017-01-01		Avkastning 2017		2016-01-01		Avkastning 2016		2016-12-31	
	2017-01-01	2017-12-31	2017-01-01	2017-12-31	2016-01-01	2016-12-31	2016-01-01	2016-12-31	2016-01-01	2016-12-31
Realränteobligation	227	206	8	206	249	8	227	227	227	227
Övriga strukturerade produkter	158	175	10	175	163	4	158	158	158	158
Likvida medel/Korta fordringar	14	7	0	7	3	0	14	14	14	14
Korta skulder	-4	-6	-	-6	-3	-	-4	-4	-4	-4
	395	382	18	382	412	12	395	395	395	395

Utbetalda pensioner uppgår till 28 (28) mkr och gottgörelse har kunnat begäras och erhållas med 28 (28) mkr.

Avgiftsbestämda Pensionsplaner

Tjänstemän som har en lön över 10 basbelopp kan ha en alternativ pensionsplan som är avgiftsbaserad. Övriga tjänstemän har pensionslösning via ITP-planen som förvaltas av försäkringsbolaget Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 3, är detta en förmånsbaserad plan som omfattar flera arbetsgivare. Sedan räkenskapsåret 2012 har bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 44 (46) mkr. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av

2017 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 154 (149) procent. Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Lermia Bemanning har för uthyrda konsulter en avgiftsbaserad pensionslösning via försäkringsbolaget Fora. Koncernens totala pensionskostnader för avgiftsbestämda planer uppgår 2017 till 85 (81) mkr. Moderbolagets totala pensionskostnader för avgiftsbestämda pensionsplaner uppgår 2017 till 16 (10) mkr. Inga förändringar avseende personalsammansättning förväntas under 2018 som väsentligt påverkar framtida avgifter till pensionsplaner.

Not 19 Avsättningar

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Avgångsvederlag och permitteringslöner	13	12	11	0
Pensionsavsättning moderbolag	-	-	33	47
Kostnader tomma lokaler och övrigt	12	12	3	5
Summa	25	24	47	52
Avgångsvederlag och permitteringslöner				
Ingående balans	12	6	0	4
Avsättning netto under perioden	12	12	11	-1
Av ingående balans ianspråktaget belopp under perioden	-11	-6	0	-3
Utgående balans	13	12	11	0
Kostnader tomma lokaler och övrigt				
Ingående balans	12	22	5	10
Avsättning netto under perioden	6	5	-1	0
Av ingående balans ianspråktaget belopp under perioden	-6	-15	-1	-5
Utgående balans	12	12	3	5

I redovisningen av avsättningar finns en inneboende osäkerhet. Det är därmed inte möjligt att exakt ange tidpunkten för när avsättningarna kommer att nyttjas. Huvuddelen bedöms dock komma att nyttjas under 2017.

Moderbolagets resultat har påverkats av en omvärdering av pensionskulden i AmuGruppens Pensionsstiftelse 1997 med 15 (-38) mkr.

Not 20 Övriga skulder

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Momsavräkning	58	51	0	0
Personalens källskatt	48	42	3	2
Avräkning sociala avgifter	58	51	2	2
Övrigt	15	7	11	3
Summa	179	151	16	7

Not 21 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Upplupna personalkostnader	384	328	7	6
Förutbetalda intäkter	2	2	0	0
Övrigt	5	7	1	3
Summa	391	337	8	9

Not 22 Finansiella risker och finanspolicies

Koncernens placeringspolicy fastställs av styrelsen. Den utarbetas och följs upp av moderbolagets ekonomiavdelning som löpande rapporterar till styrelsen. Koncernens och moderbolagets placeringspolicy innebär att placeringar endast görs i svenska räntebärande papper utgivna av svensk bank eller svenska staten med högst tre månaders förfallotid. Vid årsskiftet var samtliga medel placerade på koncernens bankkonton. Kreditrisken beträffande kundfordringar och övriga fordringar bedöms som låg. Även koncernens och moderbolagets likviditetsrisk respektive kassaflydesrisk bedöms som relativt låg. Finansiella skulder består i allt väsentligt enbart av skulder som förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen. Kortfristig räntebärande skuld avser nyttjad checkräkningskredit vilken på balansdagen uppgick till 137 (131) mkr. Lernia AB har en beviljad checkräkningskredit uppgående till 200 mkr. Lernia har fortsatt ett åtagande gentemot kreditgivande bank vad gäller soliditet. Finansiella tillgångar består i allt väsentligt enbart av tillgångar som förfaller till inbetalning inom tolv månader från balansdagen.

Eftersom koncernens intäkter i allt väsentligt faktureras i svenska kronor uppstår ingen valutarisk.

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2016	2016
Finansiella tillgångar				
Kundfordringar	810	797	1	0
Likvida medel	85	32	19	19
Summa	895	828	20	19
Finansiella skulder				
Kortfristiga räntebärande skulder	137	131	137	131
Leverantörsskulder	55	63	24	28
Övriga skulder	179	151	16	6
Summa	371	345	177	165

Löptidsanalys finansiella skulder, mkr	KONCERN			
	2017		2016	
	Belopp	%	Belopp	%
Inom 1 månad	234	63	214	62
Mellan 1 och 12 månader	137	37	131	38
Senare än 1 år	0	0	0	0

Not 23 Operationell leasing**Koncernens och moderbolagets leasingkostnader avser huvudsakligen hyror och kontorsinventarier**

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Periodens leasingkostnader	20	27	15	20
varav variabla avgifter	0	0	0	0
Hyreskostnader	109	133	8	8
Summa	129	160	23	28

Avtalade framtida hyror, mkr	KONCERN	MODERBOLAG
2018	120	9
2019	77	8
2020	33	-
2021	13	-
2022	3	-
2023	1	-
Summa	247	17

Framtida minimileasingavgifter, icke uppsägningsbara operationella leasingavtal och hyresavtal

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Inom 1 år	136	132	20	21
Mellan 1 och 5 år	145	153	23	30
Senare än 5 år	1	2	-	-
Summa	282	287	43	51

Not 24 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och eventaltillgångar

mkr	KONCERN	
	2017	2016
Ställda säkerheter ¹⁾	19	19
Eventalförpliktelser	Inga	Inga

¹⁾ Spärrade medel pensionsåtaganden.

Not 25 Närstående

Lernia AB ägs till 100 procent av staten. Moderbolaget har närstående relationer som innefattar ett bestämmande inflytande över sina dotterbolag. Lerniakoncernens produkter och tjänster erbjuds staten, statliga myndigheter och statliga bolag i konkurrens med andra leverantörer och på marknadsmässiga villkor. På motsvarande sätt köper Lernia AB och dess koncernbolag produkter och tjänster från statliga myndigheter och bolag till marknadsmässiga priser och i övrigt på normala kommersiella villkor. Beträffande arbetsmarknadsutbildningar som upphandlas av Arbetsförmedlingen i konkurrens med övriga leverantörer på normala kommersiella villkor har koncernen 10 (14) procent av marknaden och utgör 12 (17) procent av omsättningen. För resterande verksamhet svarar varken staten, deras myndigheter eller bolag för någon väsentlig andel av Lerniakoncernens nettoomsättning eller resultat.

Sammanställning över närständetransaktioner

Moderbolaget, mkr	År	Försäljning av tjänster m.m.	Inköp av tjänster m.m.	Skuld till	Fordran på
				närstående per 31 december	närstående per 31 december
Dotterbolag	2017	254	15	3	265
	2016	243	10	8	246

Beträffande styrelsens, vd:s och övriga befattningshavares löner och andra ersättningar, kostnader och förpliktelser som avser pensioner och liknande förmåner samt avtal angående avgångsvederlag, se not 5.

Not 26 Förvaltning av kapital

Lernia definierar det förvaltade kapitalet som det egna kapitalet. Lernias mål avseende förvaltning av kapital är att säkerställa koncernens förmåga att fortsätta som en fortlevande verksamhet och ge en relevant avkastning till aktieägaren och fördelar för övriga intressenter.

Mätvärden	Mål	UTFALL		Genomsnittligt över senaste 5 år
		2017	2016	
Rörelsemarginal – EBIT	5%	1,7%	1,1%	3,5%
Soliditet	35–50%	33%	33%	42%

Not 27 Kassaflödesanalys

Likvida medel

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Kassa och bank	66	12	0	0
Spärrade medel	19	19	19	19
Tillgodohavande på koncernkonto hos moderbolaget	0	0	0	0
Summa enligt kassaflödesanalys	85	32	19	19
Varav erhållen ränta	0	0	0	0

För tryggnad av underfondering i AmuGruppens Pensionsstiftelse 1997 har medel spärrats på likvidkonto i bank. Övriga medel avser tillgodohavande på koncernkonto.

Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar	26	25	14	12
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-1	-1	0	-1
Avsättning pensioner	0	-3	-15	38
Anteciperad utdelning	-	-	-80	-100
Netto avsättningar	14	14	10	-1
Omvärdering köpeskillning förvärv dotterbolag	-	-9	-	-
Summa	39	26	70	-52

Finansieringsverksamheten i kassaflödet

mkr	KONCERN		MODERBOLAGET	
	2017	2016	2017	2016
Nettoskuld 2016-12-31	131	-	131	-
Kassaflöde inbetalningar/upplåning	-	131	-	131
Kassaflöde utbetalningar/amortering	6	-	6	-
Nettoskuld 2017-12-31	137	131	137	131

Not 28 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser efter balansdagen finns att rapportera.

Not 29 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Lernias viktigaste redovisningsprinciper finns beskrivet i not 1 Redovisningsprinciper. I enlighet med IAS 1 lämnas nedan upplysningar om de viktigaste antaganden och uppskattningar som kan ha en betydande inverkan på bokslutet.

Avsättning för kreditförluster

Beräkning av reserver för befarade kundförluster är avhängigt de antaganden som görs för förfallna betalningar. Per 2017-12-31 uppgick befarade kundförluster till 1 (1) mkr i koncernen vilket är 0,1 (0,1) procent av kundfordringarna.

Pensioner och liknande förpliktelser

Avsättningar för anställning, huvudsakligen pensioner, är avhängiga av de antaganden och aktuariella beräkningar som görs när beloppen räknas fram. Antaganden avser diskonteringsräntor, inflation och livslängd.

Utvecklingsutgifter

Belopp motsvarande aktiverade kostnader hänförliga till egenutveckling av IT-system i moderbolaget har förts till fond för utvecklingsutgifter i eget kapital.

Avsättningar

Beräkning av reserv för omstrukturering är avhängigt av de antaganden som gjorts.

Rättsliga processer

Koncernen har inga större tvister som styrelsen har funnit skäl till att reservera kostnader för.

Not 30 Uppgifter om moderbolaget

Lernia AB är ett svenskt registrerat aktieföretag med säte i Stockholm och ägs till 100 procent av staten. Adressen till huvudkontoret är Box 1181, 111 91 Stockholm. Koncernredovisningen för år 2017 består av moderbolaget och dess dotterbolag, tillsammans benämnd koncernen.

Styrelsens intygande

Styrelsen och verkställande direktören intygar härmed att årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen samt RFR 2 Redovisning för juridiska personer och ger en rättvisande bild av företagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som företaget står inför. Styrelsen och verkställande direktören intygar härmed att koncernredovisningen

har upprättats enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat och att förvaltningsberättelsen för koncernen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 8 mars 2018

Inge Lindberg
Tf Verkställande direktör och koncernchef

Birgitta Ågren Böhlin
Styrelseordförande

Anna Klingspor
Styrelseledamot

Joakim Mörnefält
Styrelseledamot

Richard Reinius
Styrelseledamot

Ola Salmén
Styrelseledamot

Karin Strömberg
Styrelseledamot

Sonny Andersson-Rask
Arbetstagarrepresentant

Olle Eriksson
Arbetstagarrepresentant

Björn Tegström
Arbetstagarrepresentant

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 8 mars 2018.
Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning
blir föremål för fastställelse på ordinarie årsstämma den 24 april 2018.

Vår revisionsberättelse har lämnats den 16 mars 2018
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Ann-Christine Hägglund
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Lernia AB
Organisationsnummer 556465-9414

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Lernia AB för år 2017, med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sid 24-32. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 20-57 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-6 samt 60-61. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är

oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De utvärderar, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Lernia AB för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 24–29 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande *RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6§ andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31§ andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningen och koncernredovisningen samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Stockholm den 16 mars 2018
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Ann-Christine Hägglund
Auktoriserad revisor

Ordlista

AF. Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsutbildning. Utbildningar som bekostas av Arbetsförmedlingen i syfte att stärka den arbetssökandes möjligheter att få ett arbete, samt underlätta för arbetsgivarna att få arbetskraft med lämplig kompetens.

Bemanning. Personaluthyrning och rekrytering.

Bemanningskonsult. Person som är anställd av ett bemanningsföretag och hyrs ut till ett kundföretag.

Certifiering. Säkerställa kunskaper och/eller kvalitet mot en norm.

Deltagare. Elev i utbildningsverksamhet eller deltagare i omställningsprogram.

Egenförsörjning. Används som motsats till bidragsförsörjning. En vedertagen definition av egenförsörjning är inkomst från anställning, eget företagande eller studiestöd.

Företagsutbildningar. Utbildning och kompetensutveckling som säljs till och finansieras av företag/arbetsgivare.

Förmedlande kund. Kunder främst inom den offentliga sektorn vilka är Lernias uppdragsgivare och betalar för den köpta tjänsten.

Global Reporting Initiative (GRI). Ett samarbetsorgan till FN:s miljöprogram som verkar för att företag och organisationer frivilligt ska redovisa sin verksamhet ur ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv.

Kompetensförsörjning. Lernia definierar detta som bemanning, utbildning och omställning.

Kunskapsföretag. Ett företag där produktionen är icke standardiserad, kreativ, individberoende och komplext problemlösande. Kunskapsföretag säljer sin specifika kunskap och är beroende av personalens kompetens och kreativitet.

NKI. NKI står för Nöjd Kund Index, ett index för kundnöjdhet, det vill säga hur nöjda kunderna är med det företag de köper tjänst av.

NPS. Står för Net Promotor Score och anger rekommendationsfaktorn: Hur villiga kunder och medarbetare är att rekommendera Lernia.

Omställning. Omställning är en form av transformering från ett jobb till ett annat. Genom en kombination av insatser ökas möjligheterna att klara förändrade omständigheter.

Placeringsgrad. Andel deltagare som får ny sysselsättning efter insatser, till exempel utbildningsinsatser och/eller omställningsinsatser

SFI. SFI står för svenskundervisning för invandrare. Utbildning i svenska som andra språk.

SS-EN ISO 9001:2008. Kvalitetsledningssystem.

SS-EN ISO 14001:2004. Miljöledningssystem.

Tjänsteföretag. Tjänsteföretag är en beteckning på företag vars affärsidé är att i första hand tillhandahålla någon form av tjänst till marknaden.

TRR. Trygghetsrådet (TRR) erbjuder omställningsstöd till de som blivit uppsagda på grund av arbetsbrist. Företaget måste vara anslutet till TRR.

TSL. En försäkring tecknad mellan Svenskt Näringsliv och LO. Erbjuder de personer som blivit uppsagda att få hjälp av en jobbcoach.

Yrkehögskola (YH). Yrkehögskola för eftergymnasiala Yrkesutbildningar som inte är högskoleutbildningar.

Definitioner

Avkastning på eget kapital. Årets resultat efter skatt i förhållande till genomsnittligt eget kapital.

Avkastning på sysselsatt kapital. Resultat efter finansnetto med tillägg för finansiella kostnader i förhållande till genomsnittligt sysselsatt kapital. Sysselsatt kapital avser balansomslutning med avdrag för icke räntebärande skulder inklusive latent skatteskulder.

Avkastning på totalt kapital. Rörelseresultat plus finansiella intäkter i procent av genomsnittlig balansomslutning.

Förädlingsvärde per anställd. Rörelseresultat med tillägg för personalkostnader dividerat med medelantal anställda.

IFRIC. International Financial Reporting Interpretations Committee.

IFRS. International Financial Reporting Standards.

Kassalikviditet. Omsättningstillgångar exklusive lager och placeringar bundna som säkerhet dividerat med kortfristiga skulder inklusive kortfristig del av avsättningar och föreslagen utdelning multiplicerat med 100.

Omsättning per anställd. Omsättningen dividerad med medelantal anställda.

Resultat per anställd. Årets resultat dividerat med medelantal anställda.

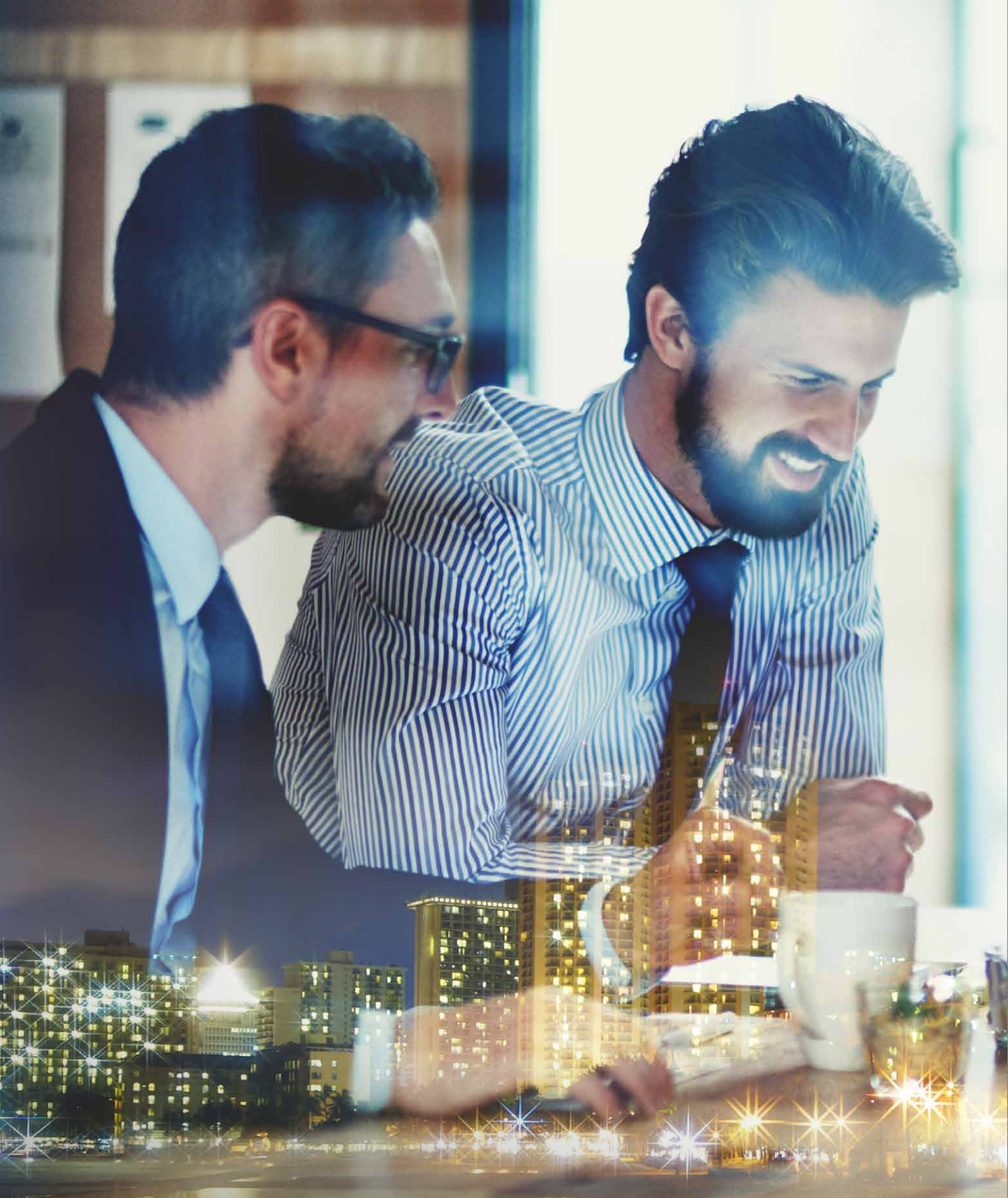
Rörelsemarginal. Rörelseresultat efter avskrivningar i förhållande till årets fakturering.

Soliditet. Eget kapital i förhållande till balansomslutningen vid årets utgång.

Verksamhet under avveckling. Rörelseöverlåtelse av Lernias gymnasieverksamhet har skett under året. I enlighet med IFRS 5 redovisar Lernia segmentet "Verksamhet under avveckling" på separata rader i balans- och resultaträkningarna, skilda från kvarvarande verksamhet, då verksamheten är såld.

Vinstmarginal. Resultat efter finansnetto i förhållande till årets fakturering.

Forma framtiden med oss!

Lernia är ett av Sveriges ledande företag inom kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Vi finns över hela landet och har tjänster inom vuxenutbildning, bemanning, rekrytering och omställning. Tack vare vår breda rekryteringsbas och våra marknadsanpassade utbildningar kan vi snabbt och träffsäkert förse svenskt näringsliv med rätt kompetens. Vi får människor, företag och organisationer att utvecklas och växa – tillsammans formar vi framtiden!
Läs mer på lernia.se